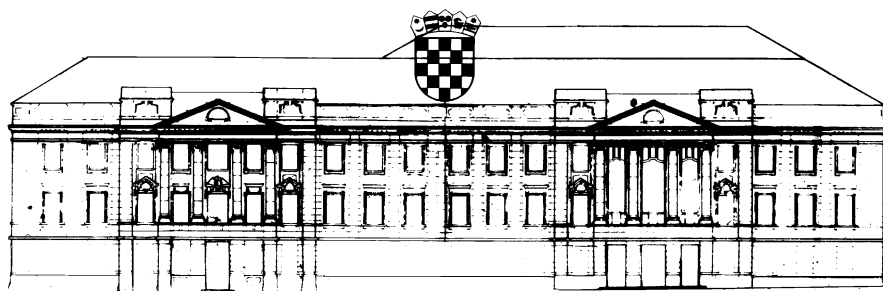

izvješća HRVATSKOGA SABORA

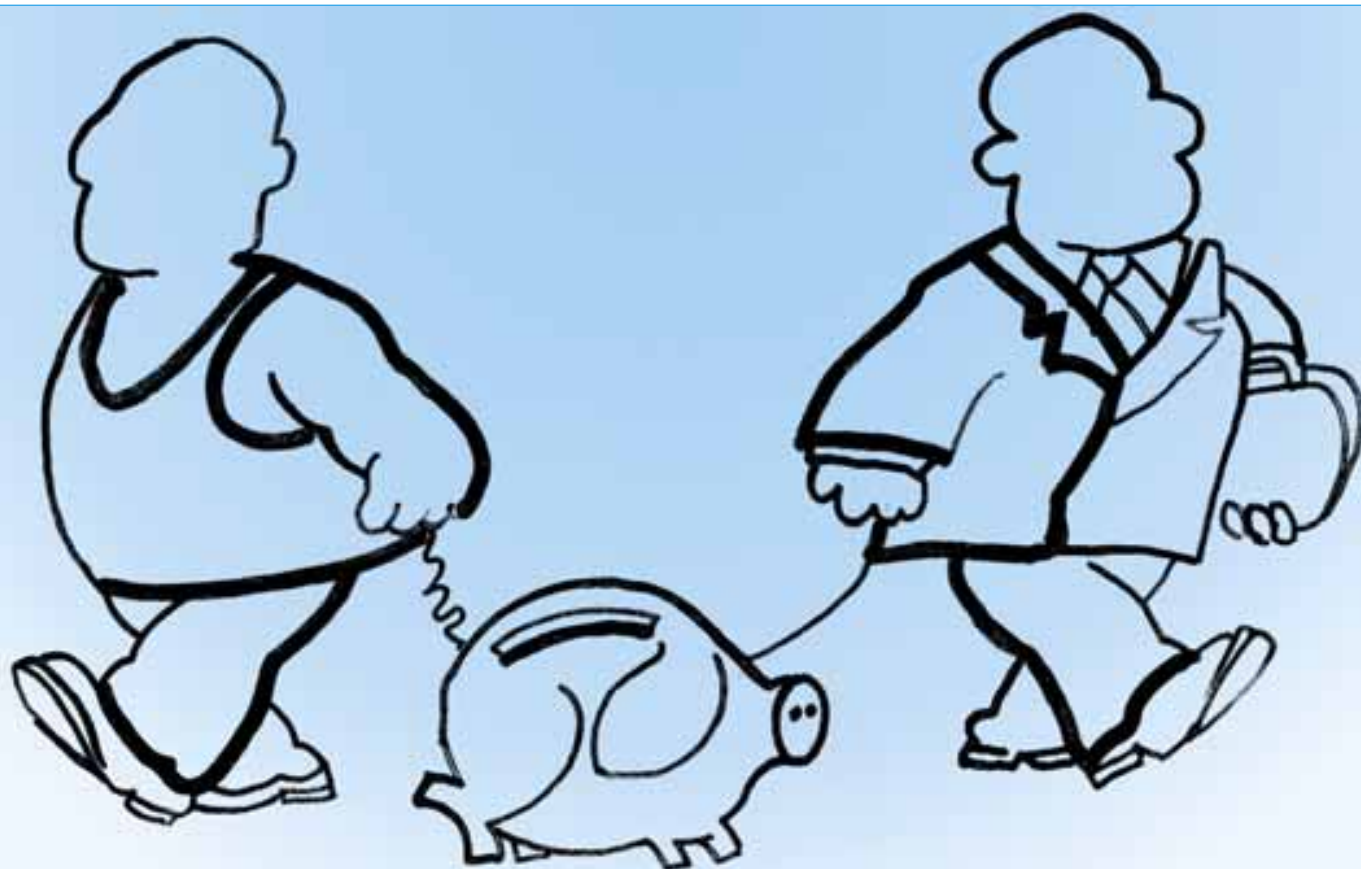

GODINA XIV.

BROJ 369

ZAGREB, 14. VII. 2003.

33. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

PRIJEDLOG OVRŠNOG ZAKONA

Kakva će biti Europska unija?

U Hrvatskom saboru zastupnici su zaokupljeni donošenjem zakona kojim se hrvatsko zakonodavstvo usklađuje sa zapadnoeuropskim, pred Vladom je davana odgovora na 2500 upita (s potpitanjima 4560), a o odgovorima će ovisiti kandidatura Republike Hrvatske za članstvo.

O tome kakva će biti Europska unija nakon što prihvati svoj ustav i nakon što se proširi na istok, govorio je Jose Manuel Durao Barroso, predsjednik portugalske vlade. O Prijedlogu ustava kaže da se radi o kompromisu, a što se tiče uspostave Vijeća predsjednika ističe da to Portugalu ne odgovara, već žele ostanak načela rotacije. To stoga što jamči ravnopravnost članica neovisno o veličini i gospodarskoj snazi. Drugačije rješenje smatra nedemokratskim.

Prihvaća princip dvostruke većine u stručnim odlukama, ali smatra da nije potrebno da 60 posto građana mora odlučiti, već da je dostatno da se polovica članica plus jedna država izjasni za odluku.

EU nije super savezna država, iznosi Barroso, te naglašava kako se ne smije dijeliti u zone utjecaja, inače će se Europa balkanizirati.

Proširenje EU potaknut će gospodarski rast i postojanost, optimistički veli portugalski premijer. Opasnost vidi u useljavanju s Istoka jer već mnogo Ukrajinaca i Rumunja dolazi u Portugal.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
- Naknadna glasovanja	6
- Aktualno prijedodne	14
- Govor Predsjednika Republike Turske Ahmeta Necdetta Sezera u Hrvatskom saboru 3. srpnja 2003.	26
- Prijedlog zakona o boravišnoj pristojbi; Prijedlog zakona o članarinama u turističkim zajednicama; Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma	28
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona	36
- Prijedlog zakona o pomilovanju	42
- Prijedlog zakona o osnivanju sveučilišta u Dubrovniku	43
- Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost	46
- Konačni prijedlog zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	48
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa	53
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o otvorenom nebu	54
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti prirode	55
- Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2002. godinu	56
- Godišnje financijsko izvješće Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2002. godinu	59
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva	62
- Izbori-imenovanja-razrješenja	62
- Odgovori na zastupnička pitanja	63

PRIKAZ RADA:

- 33. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 11, 12, 13, 16, 17, 18, 23, 24, 26, 27. LIPNJA TE 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14. I 15. SRPNJA 2003.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Na početku rada 33. sjednice predsjednik Hrvatskog sabora **Zlatko Tomčić** uputio je srdačne pozdrave svim zastupnicima, premijeru i potpredsjednicima te članovima Vlade, a napose gostima na galeriji. Pozvao je zatim nazočne da minutom šutnje odaju počast nedavno u prometnoj nesreći tragično preminulom zastupniku **Ivi Baici**. Konstatirao je zatim da je bez primjedbi usvojen zapisnik sa prethodne (32.) sjednice, a zatim se prešlo na utvrđivanje dnevnog reda započete 33. sjednice. Podsjetio je zastupnike da je tijekom sjednice podijeljen Konačni prijedlog dnevnog reda, te pročitao četiri novouvrštene točke i to:

- Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

- Izvješće o izvršenju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu.

- Prijedlog odluke Hrvatskog sabora o povlačenju Republike Hrvatske iz Sporazuma o suradnji na provedbi projekta integracije naftovoda "Družba" i "Adrija" (predlagatelji zastupnici HSP-a Anto Đapić, Miroslav Rožić, Tonči Tadić i Vlado Jukić).

- Izvješće o radu Upravnog vijeća HINE.

Sukladno odredbama Poslovnika, podsjetio je predsjedavajući, najprije se odlučuje o prijedlogu da se pojedini zakoni donesu po hitnom postupku. Upozorio je zatim da su u Konačnom prijedlogu dnevnog reda pod točkama 1. do 3. i točkama 13, 16. i 26. navedeni zakonski prijedlozi za koje je predloženo donošenje po hitnom postupku. To su Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o suradnji u sprječavanju onečišćavanja s brodova i, u slučajevima opasnosti, u suzbijanju onečišćenja Sredozemnog mora.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade RH i Vlade SAD-a o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o otvorenom nebu.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima.

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o područjima županija, gradova i općina u RH (predlagatelj Klub zastupnika SDP-a).

Prije pojedinačnog glasovanja o prijedlozima za koje je zatražen hitni postupak, u ime Kluba zastupnika HSS-a riječ je zatražio **Luka Trconić**. Predložio je da se dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija ne upućuje u hitnu proceduru. Kod ovog zakonskog projekta nije do kraja jasna Vladina intencija da se posebnim zakonom osnivaju tijela državne uprave i utvrđuje njihov djelokrug. Klub drži da nema dovoljno argumentacije za takav pristup pa je to dovoljan razlog da se provede redovna procedura. Ako bi se kojim slučajem ipak išlo na hitan postupak tada bi se zapravo na jedan način olako prelomile neke stvari, a sasvim sigurno takvim posezanjem za promjenom ingerencije državnih tijela i njihovog djelokruga nanijela možda veća šteta nego korist, rekao je zastupnik Trconić te ponovio zahtjev Kluba da se spomenuti zakon razmatra u redovnom postupku.

I Klub zastupnika HSP-HKDU-a, rekao je dr. sc. **Tonči Tadić** (HSP) također drži da je neprihvatljiva primjena hitnog postupka kod spomenutog Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, ali i kod predloženog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade RH i Vlade SAD-a o suradnji na sprječavanju širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa. Dva su razloga zbog kojih potonji zakonski akt nikako ne bi smio ići po hitnom postupku, podvlači zastupnik Tadić. Ponajprije zato jer se vojnim snagama SAD-a na teritoriju Hrvatske daje potpuni imunitet kao da je riječ o diplomatskom osoblju što je po ocjeni Kluba neprihvatljivo, a i zato jer se Hrvatska provedbom tog sporazuma zapravo pretvara u besplatnu američku vojnu bazu.

U nastavku sjednice **Josip Leko** (SDP) predložio je u ime Odbora za zakonodavstvo da Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima ide u hitnu proceduru, a usprotivio prijedlogu da izmjene i dopune Zakona o brdsko-planinskom području idu hitnim postupkom te predložio da se provede prvo čitanje zakona.

Predsjednik **Tomčić** je rekao da će kod glasovanja uvažiti potonji prijedlog, ali ne i prvi (o trgovačkim društvima) budući da se sada stavljaju prigovori samo na prijedlog da se spomenuti zakoni razmotre po hitnom postupku.

Usljedio je prigovor Kluba zastupnika HDZ-a. Klub se pridružuje zahtjevu da zakonski prijedlog o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija ne ide po hitnom postupku nego u redovitu proceduru, rekao je **Vladimir Šeks**. Razlog - sa stajališta ustavnosti određenih odredbi tog zako-

na dvojbeni su neka rješenja. Također misli da nema poslovnčkih razloga za primjenu hitnog postupka kod izmjena i dopuna Zakona o brdsko-planinskim područjima.

U ime Kluba zastupnika HSLS-a **Dorića Nikolić** predložila je redovit, a ne hitni postupak u razmatranju Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade RH i Vlade SAD-a o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa. Također i za dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, uz tumačenje da se taj prijedlog dodiruje nekih ustavnih ovlasti pa ga valja donijeti u prvom čitanju.

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** zatražio je da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima razmatra hitnim postupkom, a ne kako je prvotno predloženo u prvom čitanju. Prema Poslovniku je predviđeno da zakoni koji se usklađuju sa zakonima EU-a idu po hitnom postupku, a samo iznimno na zahtjev Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, Odbora za zakonodavstvo ili matičnog radnog tijela mogu ići u redovnu proceduru, objašnjava gospodin Arlović. Kako takvih zahtjeva nije bilo, tada valja podrazumijevati i primjenjivati poslovničku praksu hitnog postupka, dok se u postupku usuglašavanja i dogovaranja oko amandmana praktički može primijeniti postupak po kojem bi se u jednom tjednu raspravio zakon, a u drugom provelo glasovanje, zaključio je gospodin Arlović. Predsjednik **Tomčić** je zatražio izjašnjenje Vlade što je i učinio potpredsjednik dr.sc. **Goran Granić**. Gospodin Granić je prihvatio prijedlog da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima ide po hitnom postupku. A što se tiče zahtjeva da dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija ne idu u hitni postupak nego u redovnu proceduru, gospodin Goran Granić podsjeća da provedbom reformi dolazi i do djelomične promjene nadležnosti tijela državne uprave i organizacija. Poja-

šnjavajući to naveo je i jedan konkretan primjer. Prema Zakonu o elektronskim medijima npr., nadležnost i nadzor nad tim područjem trebalo bi dobiti Ministarstvo kulture (sada je u kompetenciji Ministarstva pomorstva, prometa i veza). U konačnici to zapravo znači da Vlada ne može predložiti i provesti tu promjenu ako se ne pristupi izmjeni odgovarajućeg zakona. Praktički bi svaki put trebalo ići s izmjenama meritornog zakona, upozorava potpredsjednik Vlade.

Napokon se pristupilo glasovanju. Zastupnici su pojedinačno glasovali o svih šest navedenih točaka prihvaćajući jednoglasno ili pak velikom većinom glasova primjenu hitnog postupka za četiri točke. Uz 51 glas "protiv" i 46 glasova "za" odbijen je, međutim, prijedlog da se hitnim postupkom razmotre dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, a sa 91 glasom "protiv" i 6 glasova "za" i prijedlog da se hitnim postupkom razmotre izmjene i dopune Zakona o brdsko-planinskim područjima.

Nakon toga predsjedavajući sjednice podsjetio je da se o hitnom postupku glede predloženih izmjena i dopuna Zakona o trgovačkim društvima ne treba glasovati budući da je prema Poslovniku Hrvatskoga sabora riječ o usklađivanju sa zakonima EU-a, a i predlagatelj zakona se naknadno složio sa hitnim postupkom.

Predsjedavajući je zatim napomenuo da je **Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost** podnio pisanu prigovor na dnevni red 33. sjednice Hrvatskoga sabora. Odbor predlaže da se točka 4.: Prijedlog odluke o nastavku sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF) skine s dnevnog reda 33. sjednice uz obrazloženje da je Hrvatski sabor prethodnu Odluku o sudjelovanju naših pripadnika Oružanih snaga u mirovnoj misiji u toj državi već donio, te nema potrebe da ponovno donosi spomenutu odluku, budući da se osnovni uvjeti ove misije nisu promijenili.

Uslijedilo je glasovanje o prijedlogu Odbora, a prije objave rezultata glaso-

vanja poslovničku primjedbu imao je dr.sc. **Tonči Tadić (HSP)**. Klub zastupnika HSP-HKDU-a, rekao je zastupnik, smatra da ova točka treba ostati u dnevnom redu sjednice, i o njoj bi se trebala provesti rasprava. Na upit predsjednika **Tomčića** gdje je greška u primjeni Poslovnika, zastupnik **Tadić** je uzvratilo da je greška u tome što nisu konzultirani klubovi zastupnika oko toga da li se ta točka skida s dnevnog reda ili ne. Predsjednik **Tomčić** objasnio je da nije predviđena takva procedura. Spomenuti je Odbor u okviru svojih nadležnosti predložio skidanje ove točke dnevnog reda sa sjednice, a u tom slučaju obvezatno je glasovanje bez rasprave. Glasovanje je pokazalo da je sa 84 glasa "za", 15 "protiv" i 1 "suzdržan" donesena odluka na prijedlog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Drugi prigovora na dnevni red uz poziv za sjednicu nije bilo, pa se taj dio dnevnog reda, sukladno Poslovniku, smatra usvojenim. Predsjedavajući je zatim napomenuo da je prema Poslovniku sada trenutak ako netko želi, uputiti prigovor na one točke koje nije sadržavao prijedlog dnevnog reda upućen uz poziv za sjednicu. Radi se o točki pod rednim brojem 23 (Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma), točki 40. (Izvjешće o izvršenju državnog proračuna RH za 2002. godinu) te točkama 41. (Izvjешće o radu Upravnog vijeća HINE) i 42. (Prijedlog odluke Hrvatskoga sabora o povlačenju RH iz Sporazuma o suradnji na provedi projekta integracije naftovoda "Družba" i "Adria", predlagatelja zastupnika Đapića, Rožića, Tadića i Vlade Jukića).

Nitko od zastupnika nije imao prigovor na uvrštenje tih točaka u dnevni red, konstatirao je predsjednik **Tomčić**, te ustvrdio da je sukladno poslovničkim odredbama utvrđen dnevni red i najavio početak "Aktualnog prijepodneva" kada se postavljaju pitanja Vladi ili njezinim članovima.

J.Š.

Dnevni red

- Aktualno prijedopne
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o suradnji u sprječavanju onečišćavanja s brodova i, u slučajevima opasnosti, u suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade RH i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o otvorenom moru
- Prijedlog odluke o nastavku sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF)
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o zahtjevu za odobrenje pokretanja kaznenog postupka protiv Milana Đukića, zastupnika u Hrvatskom saboru
- Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja članka 50. stavka 3. Zakona o sudovima ("Narodne novine", brojevi 3/94, 100/96, 131/97 i 129/00)
- Prijedlog odluke o Prijedlogu za davanje vjerodostojnog tumačenja članka 84. stavka 1. točke 5. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", brojevi 33/01 i 60/01)
- Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2002. godine
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Parničnog zakona o parničnom postupku
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
- Prijedlog zakona o pomilovanju
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima
- Konačni prijedlog zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima
- Prijedlog zakona o osnivanju Sveučilišta u Dubrovniku
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit
- Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (predlagateljica: zastupnica Vesna Škare-Ožbolt)
- Prijedlog zakona o boravišnoj pristojbi
- Prijedlog zakona o članarinama u turističkim zajednicama
- Prijedlog odluke o donošenju prostornog plana nacionalnog parka "Kornati"
- Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti prirode (predlagateljica: zastupnici Vesna Podlipec i Marin Jurjević)
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a)
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (predlagateljica: zastupnica Đurđa Adlešić)
- Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2002. godinu
- Godišnja financijska izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) za 2002. godinu
- Godišnji izvještaj o poslovanju Financijske agencije u 2002. godini
- Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2002. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi plana razminiranja Hrvatskog državnog prostora i utrošenim sredstvima za 2002. godinu
- Dopunjeno izvješće o radu Vijeća za radio i televiziju za razdoblje od 19. srpnja 2000. do 31. ožujka 2002. godine
- Izvješće o obavljenoj reviziji poslovanja Hrvatske radiotelevizije za 2000 i 2001.
- Izvješće o radu Upravnog vijeća Hrvatske radiotelevizije u razdoblju od 20. kolovoza 2001. do 28. ožujka 2003. godine i Izvješće ravnateljstva o poslovanju Hrvatske radiotelevizije u 2002. godini
- Izvješće o gledanosti Hrvatske televizije i slušanosti Hrvatskog radija po programima i emisijama, prema podacima nezavisnih institucija
- Izvješće o radu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2002. godinu
- Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske po pitanju "Postupci Vlade Republike Hrvatske u slučaju generala Ante Gotovine"
- Prijedlog odluke o osnivanju Etičkog povjerenstva kao radnog tijela Hrvatskoga sabora (predlagateljica: zastupnica Đurđa Adlešić)
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima
- Konačni prijedlog zakona o prostornom uređenju
- Izbori, imenovanja i razrješenja

Dopune dnevnog reda (17.6.)

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o hrani
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave
- Konačni prijedlog zakona o priznavanju svojiti šumskog drveća i gmlja

Dopune dnevnog reda (24.6.)

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o prestanku zastupničkog mandata zastupnika Ive Baice i početku zastupničkog mandata njegova zamjenika Josipa Odaka

Dopune dnevnog reda (2.7.)

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskih bića u pogledu primjene biologije, medicine. Konvencija o ljudskim pravima i biomedicini dodatnog protokola uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva, ljudskog bića primjene biologije, medicine o zabrani kloniranja ljudskih bića i dodatnog protokola uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije medicine u vezi s presađivanjem organa i tkiva ljudskog porijekla
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju protokola koji se odnosi na Madridski sporazum u međunarodnoj registraciji žigova

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti bilja
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o telekomunikacijama
- Konačni prijedlog zakona o nostrifikaciji, priznavanju ekvivalencije stranih školskih svjedodžbi i diploma
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o ravnopravnosti spolova
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju
- Konačni prijedlog zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija
- Konačni prijedlog zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika Hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata
- Konačni prijedlog zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ, za koju je odgovarala bivša SFRJ
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu (predlagatelj: Odbor za zakonodavstvo)
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na naftne derivate (predlagatelj: Klub zastupnika HSS-a)
- Konačni prijedlog Obiteljskog zakona
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o istospolnim zajednicama
- Konačni prijedlog zakona o zaštiti od nasilja u obitelji
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti
- Izvješće o obavljenoj reviziji prodaje dionica iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju, trgovačkog društva "Sunčani Hvar", d.d., Hvar
- Izvješće o radu na provedbi revizije, pretvorbe i privatizacije, izvješća o obavljenim revizijama pretvorbe i privatizacije
- Izvješće o izvršavanju Financijskog plana Fonda za razvoj i zapošljavanje
- Godišnje izvješće o poslovanju Vijeća za telekomunikacije u 2002. godini

Dopune dnevnog reda (9.7.)

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o gradnji
- Konačni prijedlog zakona o elektroničkim medijima
- Konačni prijedlog zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
- Konačni prijedlog zakona o zaštiti tržišnog natjecanja

Dopune dnevnog reda (14.7.)

- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva

NAKNADNA GLASOVANJA

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA REGULACIJU ENERGETSKIH DJELATNOSTI I ZAPAŽANJIMA KOJA SU OD ZNAČAJA ZA RAZVOJ ENERGETSKOG TRŽIŠTA I JAVNIH USLUGA

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora, zastupnici su raspravili o podnjetom Izvješću (raspravu smo objavili u "IHS-u" broj 366, na strani 67, pod naslovom: "Usklađivanje s europskom energetskom praksom i ciljevima"), a na 33. sjednici predsjedavajući je zaključio raspravu i pozvao prisutne da pristupe glasovanju. Međutim, očitovanje podataka na računar u pučivalo je da ne postoji potreban kvorum, pa je zastupnik mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** sugerirao da se na temelju Poslovnika, o preostalim točkama glasuje dizanjem ruke. Na ovaj prijedlog reagirao je zastupnik **Joško Kontić (HSL)** koji je upozorio da nije naveden članak po kojem je povrijeđen Poslovnik, te u ime Kluba zatražio kratku stanku.

U nastavku rada Sabora, zastupnik **Kontiće** upozorio je na okolnosti koje su dovele do poteškoća s kvorumom. Upozorio je ujedno da je unatoč primjedbama predstavnika Kluba zastupnika HSL-a, odrađeno osam točaka dnevnog reda bez predstavnika predlagatelja i bez većine, odnosno bez oporbenih zastupnika. Smatra da ovakav pristup poslu nije korektan, premda se time ne krši Poslovnik. Konstatirao je ujedno da se time ušlo u jedan tijek parlamentarnog nadigravanja, pa ne žele sudjelovati u glasovanju o ovih osam točaka dnevnog reda. Čim se to glasovanje završi, mi ćemo se vratiti i nastaviti naš parlamentarni rad, dodao je zastupnik **Kontiće**.

Predsjedavajući je ocijenio da se ovo radi zbog predstojećih parlamentarnih

izbora, te predložio da se nastavi s glasovanjem. Ukoliko se izgubi kvorum zbog glasovanja, predložio je da se prijeđe na točku kojom je u prethodnom danu prekinuta sjednica. Upozorio je ujedno na opsežan predstojeći posao koji se nalazi pred zastupnicima, a koji se mora apsolvirati u slijedećih mjesec dana neprekidnog rada.

U nastavku rada zastupnici su većinom glasova, (66 "za" i 12 "suzdržanih") prihvatili zaključak kojim se prihvaća Izvješće o radu Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti i zapažanjima koja su od značaja za razvoj energetskog tržišta i javnih usluga.

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI (PREDLAGATELJI - ANTO ĐAPIĆ, MIROSLAV ROŽIĆ, TONČI TADIĆ I VLADO JUKIĆ)

Hrvatski sabor nije prihvatio ovaj zakonski prijedlog ("za" je glasovalo 38 zastupnika, 45 je bilo "protiv", a 9 "suzdržano"), iako je prethodno dobio podršku u Odboru za ratne veterane.

O raspravi smo pisali u "IHS-u", broj 366, na strani 30, pod naslovom: "Podrška iz rasprave - protivljenje Vlade").

J.R.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

Nakon što je u ime Vlade gospodin mr.sc. Miljenko Kovač prihvatio sva tri podnesena amandmanska prijedloga, zastupnici su većinom glasova (68 "za", 7 "protiv" i 19 "suzdržanih") donijeli Zakon o zaštiti osobnih podataka u tekstu kako ga je predlo-

žio predlagatelj zajedno s prihvaćenim amandmanima.

Mi smo o Konačnom prijedlogu zakona o zaštiti osobnih podataka pisali u "IHS-u", broj 367, na strani 23, pod naslovom: "Značajan pomak u zaštiti privatnosti pojedinaca".

J. Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (VLADA RH); PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (KLUB ZASTUPNIKA HSLA-A); PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (KLUB ZASTUPNIKA HB-A); PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (DARKO ŠANTIĆ); KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ (KLUB ZASTUPNIKA SDP-A)

Od predloženih izmjena Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Hrvatski sabor je, većinom glasova (71 "za", 11 "protiv" i 9 "suzdržano") prihvatio samo rješenja što ih je ponudila Vlada RH, uputivši predlagatelju primjedbe i prijedloge radi pripreme Konačnog prijedloga.

Vlada RH je predložila da se ne prihvate preostali prijedlozi izmjena, što je glasovanjem potvrđeno kako slijedi:

55 glasova "za", 28 "protiv" i 6 "suzdržano" (zakonski prijedlog HSLA-a); 71 glas "za", 11 "protiv" i 9 "suzdržano" (zakonski prijedlog HB-a); 73 glasa "za", 14 "protiv" i 3 "suzdržano" (zakonski prijedlog Darka Šantića); 63 glasa "za", 15 "protiv" i 11 "suzdržano" (Klub zastupnika SDP-a).

O tome smo pisali u "IHS-u", broj 368, na strani 53.

J.R.

Prigovor zbog nenajavljene rasprave

U ime Kluba zastupnika HSLA-a za riječ se javio **Želimir Janjić (HSLA)**. Osvrnulo se na zbivanja od 29. svibnja kada se glasovalo o 54 točke dnevnog reda. Napomenuo je kako je dan ranije potpredsjednik Sabora dr.sc. Tomac najavio rad slijedećeg dana koji bi se trebao sastojati samo od glasovanja. Međutim, dodao je, u 16 i 10 nije više bilo kvoruma i nastavilo se s raspravom o osam točaka dnevnog reda. Mi smo tada prosvjedovali, a prosvjedujemo i sada na način da HSLA neće sudjelovati u glasovanju o točkama koje su tada raspravljane, zaključio je gospodin Janjić.

Nije točno da ove točke dnevnog reda nisu bile najavljene, ispravio je mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** rekavši kako je predsjednik Sabora više puta najavio da će biti raspravljane točke koje za to ispunjavaju uvjete. Dodao je kako nikakvu krivnju ne može snositi Hrvatski sabor zato što je radio nego zastupnici koji nisu obavljali svoj posao i zbog čega nije bilo moguće glasovanje.

Nenad Stazić (SDP) je bio mišljenja da su svaku mjeru prevršili oni koji napuštaju sabornicu u vrijeme dok traje rasprava o točkama dnevnog reda.

S gospodinom Janjićem složio se u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Ivan Jarnjak (HDZ)**.

Mr.sc. **Mato Arlović** je rekao kako toga dana nije bilo moguće nastaviti glasovanje zbog toga jer su mnogi imali mnogo važnijih poslova nego obavljati posao za koji su plaćeni.

Predsjednik Sabora **Zlatko Tomčić** je pojasnio kako je u nekoliko navrata toga dana rekao da se o svim točkama dnevnog reda može raspravljati.

Osobno držim da nikome ne bi pala glava da se kaže kako se pogriješilo i da se to više neće činiti, konstatirao je **Želimir Janjić**.

Zastupnici su prešli na glasovanje o raspravljanim točkama dnevnog reda. Tijekom glasovanja za povredu Poslovnika se javio **Joško Kontić (HSLA)**. Zamjerio je predsjedatelju što mu nije dao riječ prije nego što je utvrdio da

nema više kvoruma za nastavak glasanja.

Predsjedatelj mr.sc. **Mato Arlović** ušao je potom u raspravu sa zastupnicima Kontićem i Glavanom o njegovim postupcima tijekom vođenja sjednice oko davanja riječi zastupnicima, oko komentara koje daje te neprisustvovanju sjednicama Sabora. Na kraju je gospodinu Kontiću izrekao opomenu.

Mr.sc. **Ivo Škrabalo (LIBRA)**, u ime Kluba zastupnika Libre, dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)**, u ime Kluba zastupnika Liberalne stranke, **Anto Đapić**, u ime Odbora za predstavke i pritužbe te **Željko Glavan** u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a zatražili su stanku kako bi se nastavio rad Hrvatskog sabora u mirnijem tonu.

U nastavku sjednice u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Branimir Glavaš (HDZ)** je izrazio prosvjed zbog neistinitog izvješćivanja HINA-e s prijedpodnevnog zasjedanja. Napomenuo je da je HINA navela kako su oporbeni zastupnici napustili sjednicu zbog nepripremljenosti za nastavak rasprave.

Reagirao je **Mladen Godek (LIBRA)** rekavši da je gospodin Glavaš povredio Poslovnik budući da to o čemu govori nije na dnevnom redu te da je neprimjereno raspravljati o onome kako mediji prenose rad Sabora.

Ivo Lončar (nezavisni) vidio je u izlaganju gospodina Godeka povredu Poslovnika jer, kako kaže, on nije naveo povredu, nego je komentirao mišljenje kolege.

U ime Kluba zastupnika LIBRE govorio je tada mr.sc. **Ivo Škrabalo**. Pojasnio je kako je stanka zatražena s ciljem da se smire strasti koje se, kaže, očito nisu smirile.

U ime Kluba zastupnika HSLŠ-a **Željko Glavan** je naglasio kako oštro prosvjeduju protiv postupka mr. Arlovića budući da je prekršio članke 208. i 209. Poslovnika. Argumentirao je to time što je gospodin Arlović oduzeo riječ u nekoliko navrata gospodinu Kontiću nakon što se on javio na povredu Poslovnika. Što se tiče glasanja naglasio je kako je na vladajućoj većini da osigura kvorum

IZVJEŠĆE O UREDBAMA KOJE JE VLADA REPUBLIKE HRVATSKE DONIJELA NA TEMELJU ZAKONSKE OVLAŠTI

Hrvatski sabor je razmotrio Izvješće na 32. sjednici, a na 33. ga prihvatio, u skladu s mišljenjem Odbora za zakonodavstvo. Vlada je na temelju zakonske ovlaštiti donijela (2002) Uredbu o izmjenama i dopunama Zakona o naplati dospjelih,

a nenaplaćenih poreza, carina i državnih jamstava te (2003) Uredbu o izmjenama Zakona o slatkovodnom ribarstvu.

Za Izvješće su glasovala 73 zastupnika, 9 ih je bilo protiv, a 8 suzdržano.

J.R.

IZVJEŠĆE O SUDJELOVANJU REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA

Hrvatski sabor je jednoglasno (82 glasa "za") na 33. sjednici i bez rasprave prihvatio (sa 32. sjednice) ovo izvješće, koje

je prethodno podržano u Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

J.R.

PRIJEDLOG PROGRAMA NADZORA FINACIJSKIH INSTITUCIJA I FINACIJSKOG TRŽIŠTA NA KONSOLIDIRANOJ OSNOVI

Hrvatski sabor razmotrio je ovaj prijedlog na 32. sjednici, bez rasprave, a na 33. sjednici je glasovao i prihvatio Prijedlog programa, u skladu sa sugestijom Odbora za financije i državni proračun.

Za Prijedlog programa glasovalo je 60 zastupnika, dok je 28 bilo suzdržano. Vlada RH obvezana je da u što kraćem roku osnuje stalni odbor za koordiniranje regulacije financijskih aktivnosti.

J.R.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNIM PRISTOJBAMA

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora provedena je rasprava o prijedlogu kojega je podnio Klub zastupnika Hrvatskog bloka. (Raspravu o ovome zakonu smo objavili u "IHS-u", broj 366, na strani 50, pod naslovom: "Olakšat će se pogranični promet i suradnja". Glasovanje je obavljeno na 33. sjednici, a nakon brojanja glasova predsjedavaju-

ći je konstatirao da su zastupnici većinom glasova, (48 "za", 37 "protiv" i 3 "suzdržana") donijeli zaključak kojim se ne prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama, iz razloga navedenih u mišljenju Vlade Republike Hrvatske.

V.Ž.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O TRGOVINI

Uz određene amandmanske korekcije i sa 79 glasova "za" i 9 "suzdržanih" zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su na 33. sjednici (raspravu sa 32. sjednice objavili smo u broju "IHS-a", 368, na strani 53,

pod naslovom: "Zabraniti prodaju alkohola maloljetnicima") Zakon o dopunama Zakona o trgovini u tekstu predlagatelja zajedno s prihvaćenim amandmanima.

J.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Hrvatski sabor nije prihvatio Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost koji je podnio Odbor za ratne veterane (52 glasa za, 38 protiv i tri suzdržana). Ujedno je zaključio da se obvezuje Vlada RH da u roku od 30 dana, sukladno zaključku koji je donijela na sjednici 12. rujna 2002. godine, predloži akte koji-

ma će utvrditi kriterije za refundaciju plaćenog poreza na dodanu vrijednost invalidnim osobama prilikom kupnje automobila.

O ovom zakonskom prijedlogu i raspravi u prvom čitanju pisali smo u "Izvješćima", broj 367, na strani 63.

Đ.K.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNIM POREZIMA NA OSOBNE AUTOMOBILE, OSTALA MOTORNA VOZILA, PLOVILA I ZRAKOPLOVE; PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O POSEBNIM POREZIMA NA OSOBNE AUTOMOBILE, OSTALA MOTORNA VOZILA, PLOVILA I ZRAKOPLOVE

Na 32. sjednici Sabora provedena je objedinjena rasprava (o tome smo pisali u IHS-u, broj 366, na strani 53, pod naslovom: "Protiv sužavanja porezne osnovice"), a na 33. sjednici rasprava je zaključena, te se pristupilo glasovanju. Što se tiče Prijedloga zakona pod rednim brojem 670, zaključak je predložio Odbor za financije i državni proračun. Njime se, ne prihvaća Prijedlog zakona o dopuni zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove. Ujedno se obvezuje Vlada Republike Hrvatske da, u roku od 30 dana, predloži akte kojima će utvrditi kriterije za refundaciju plaćenog posebnog poreza na osobne automobile, invalidnim osobama, prilikom kupnje automobila.

Nakon brojanja glasova predsjedavajući je konstatirao da je ovaj zaključak donesen većinom glasova: (53 glasa "za", 36 "protiv" i 1 "suzdržanim").

Nakon toga pristupilo se glasovanju o Konačnom prijedlogu zakona o dopuni Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, P.Z. broj 692. Sukladno prijedlogu Odbora za financije i državni proračun, predložen je zaključak:

1. Ne prihvaća se Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, koji je podnio Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu.

u parlamentu te da se zbog nepostojanja kvoruma ne mogu optuživati oporbeni zastupnici. Zamjerio je potom gospodinu Arloviću i davanje raznih komentara na rad zastupnika u Hrvatskom saboru.

Povreda poslovnika predsjedatelja bio je potom razlog javljanja Ive Lončara. Smatrao je da je Poslovník povrijedio i predsjedatelj budući da nije spriječio ometanje govornika. Zaključio je kako je tijekom izlaganja gospodina Glavana "partija" bila uznemirena.

M.S.

2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da, u roku od 30 dana, predloži odgovarajuće mjere za rješavanje teškog gospodarskog položaja grupaciju proizvođača automobilskih dijelova u Republici Hrvatskoj.

3. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da za one članice grupacije koje zbog ukidanja carinskih povlastica gube pretežiti dio ugovorenih poslova, hitno predloži posebne mjere za opstanak tih tvrtki.

Zastupnici Hrvatskog sabora, većinom su glasova (67 "za", 24 "protiv" i 1 "suzdržanim") donijeli predloženi zaključak.

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Na 33. sjednici većinom glasova (83 glasa "za", 5 "protiv" i 2 "suzdržana") donesen je Prijedlog zakona o znan-

stvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Raspravu o tome smo pisali u "IHS-u", broj 368, na strani 3 pod naslovom:

"Orijentacija na stvaranje društva znanja".

A.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SLUŽBENOJ STATISTICI

Hrvatski sabor je o ovom zakonu raspravljao na 32. sjednici (o tome smo pisali u "IHS-u" broj 368, na strani 38, pod naslovom: "Statistika na načelima Povelje UN-a"), a izglasao ga na 33.

i to u tekstu predlagatelja korigiranim amandmanom Kluba zastupnika Libre.

Hrvatski sabor je izglasao ovaj zakon (sa 75 glasova za, 4 protiv i 3 suzdrža-

no) u tekstu predlagatelja i s usvojenim amandmanom Kluba zastupnika Libre. Odbijeni su amandmani Mladena Godeka, prvi s obrazloženjem da nije praktičan paran broj članova Savjeta. Nije

pomoglo ni zastupnikovo dodatno obrazloženje kako zna da je broj takvih tijela u pravilu neparan, ali da nije postojala mogućnost da ispred Obrtničke komo-

re predloži dva člana, a niti da "izbriše" nekoga umjesto predstavnika te komore. Drugi njegov amandman predlagatelj nije uvažio uz upozorenje kako nema

potrebe za posebnim registrom obrtnika, a i da nije praktično niti uobičajeno dijeljenje po djelatnostima.

J.R.

PROGRAM STATISTIČKIH ISTRAŽIVANJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2003. GODINU

Većinom glasova (85 "za" i 6 "suzdržanih") zastupnici su donijeli Program statističkih istraživanja Republike

Hrvatske za 2003. godinu (raspravu o tome objavili smo u broju "IHS-u", broj 368, na strani 56, pod naslovom:

"Usklađivanje s europskim statističkim standardima do 2006. godine").

M.S.

PRIJEDLOG ZAKONA O FONDU HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Hrvatski je sabor prihvatio većinom glasova (89 za, tri suzdržana) ovaj Prijedlog zakona koji su podnijeli zastupnici Pavle Kalinić i Stje-

pan Živković. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave (prikaz u Izvješćima broj 367, na strani 59, pod naslovom: "Omogućiti realizaciju sve-

ukupnih prava") uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Đ.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2003. GODINU

Hrvatski sabor većinom glasova (57 za, 29 protiv i tri suzdržana) nije prihvatio ovaj Prijedlog zakona (iz razloga nave-

denih u mišljenju Vlade RH o čemu smo pisali u Izvješćima broj 366, na strani 43, pod naslovom: "Vratiti roditeljske naknade

na razinu iz 2000. godine") koji je podnijela zastupnica Jadranka Kosor.

Đ.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA

Većinom glasova (63 "za", 8 "protiv" i 17 suzdržanih) na 33. sjednici prihvaćen je Prijedlog zakona o elektroničkim medijima. Sve primjedbe i mišljenja

uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Raspravu o tome objavili smo u "IHS-u", broj 367 na strani 52, pod

naslovom: "Propisuju se opća načela za obavljanje djelatnosti elektroničkih medija".

S.Š-H.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVATIZACIJI

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora provedena je rasprava o prijedlogu kojega je podnio Klub zastupnika IDS-a (o tome smo pisali u "IHS-u", broj 366, na strani 46, pod naslovom: "Urediti pitanje vlasnika nad turističkim zemljištem". U nastavku rada, na 33. sjednici predsjedavajući je zaključio raspravu i pozvao na glasovanje. Sukladno prijedlogu Odbora

za zakonodavstvo kao matičnog radnog tijela, predložio je slijedeći zaključak:

1. Ne prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji, koji je podnio Klub zastupnika IDS-a.

2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da, u roku od 60 dana, predloži Hrvatskom saboru učinkovito zakon-

sko rješenje pitanja imovine koja nije procijenjena u vrijednosti društvenog kapitala pravne osobe na temelju Zakona o pretvorbi.

Predloženi zaključak donesen je većinom glasova: 76 "za", 12 "protiv" i 3 "suzdržana".

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O LIJEČNIŠTVU; PRIJEDLOG ZAKONA O STOMATOLOŠKOJ DJELATNOSTI; PRIJEDLOG ZAKONA O SESTRINSTVU; PRIJEDLOG ZAKONA O MEDICINSKO-BIOKEMIJSKOJ DJELATNOSTI

Većinom glasova sa 65 glasova "za", 22 "protiv" i 6 "suzdržanih" prihvaćen je Prijedlog zakona o liječništvu.

Većinom glasova sa 75 glasova "za", 2 "protiv" i 17 "suzdržanih" prihvaćen je Prijedlog zakona o stomatološkoj djelatnosti.

Većinom glasova sa 90 glasova "za" i 2 "suzdržana" prihvaćen je Prijedlog zakona o sestrinstvu.

Većinom glasova sa 71 glasom "za" i 19 "suzdržanih" prihvaćen je Prijedlog zakona o medicinsko-biokemijskoj djelatnosti.

Objedinjenu raspravu o sva 4 zakona objavili smo u "IHS-u", broj 367, na strani 32, pod naslovom: "Reforma sustava zdravstva".

A. Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POMORSKOG ZAKONIKA

Prijedlog je prihvaćen većinom glasova (65 "za", 27 "protiv" i 3 "suzdržana"), uz zaključak da će se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputiti predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Većinom glasova zastupnici su prihvatili i zaključak, što ga je predložio Odbor za zakonodavstvo, a kojim se Vlada

RH obvezuje da uz Konačni prijedlog zakona podnese i zakonske prijedloge kojima će urediti pitanja korištenja pomorskog dobra, zaštite Jadranskog mora od balasta što ga je predložio Odbor za turizam, a kojim je predlagatelj obavezan da u izradi Konačnog prijedloga vodi računa o predloženim rješenjima iz Prijedloga zakona o izmjenama

i dopunama Pomorskog zakona, koji je podnio zastupnik Ante Markov.

Mi smo o Pomorskom zakoniku pisali u broju 366, "IHS-a", na strani 21, pod naslovom: "Prioritetna pitanja zaštite pomorskog dobra i problem balastnih voda".

N.B.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O AZILU

Većinom glasova (68 za, tri suzdržana, 24 protiv) Hrvatski je sabor donio Zakon o azilu. Nije prihvaćen prijedlog Kluba zastupnika HSLs-a i Odbora za useljništvo Hrvatskog sabora da se o Konačnom prijedlogu ovog zakona provede treće čitanje. (O sadržaju Konačnog prijedloga zakona, raspravi o njemu i podnesenim amandmanima pisali smo u "Izvješćima" broj 365, na strani 34, pod naslovom: "Sustav azila u skladu s međunarodnim dokumentima".)

Zakon je prihvaćen u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, Vlada RH, zajedno s amandmanima. Kažimo ovdje da se prema prihvaćenom amandmanu Vlade RH, što je naknadno podnesen primjena ovog Zakona odgađa za 1. srpnja 2004. godine (umjesto 1. siječnja 2004).

Naime, Vlada nema mogućnosti primijeniti ovaj Zakon bez gradnje doma za azilante pa je ova odgoda primjene Zakona potrebna kako bi se izgradio taj objekt, objasnio je na sjednici Hrvatskog sabo-

ra zamjenik ministra unutarnjih poslova Josip Vresk.

Prije prihvaćanja o tom amandmanu su raspravljali klubovi zastupnika. Tako je Ivan Jarnjak (HDZ) u ime Kluba zastupnika HDZ-a ponovio da se podržava treće čitanje i da se Sabor izvjesti o točnosti napisa da se zemlje EU dogovaraju i pripremaju da se zemlje izvan šengenske granice pretvore u zemlje primateljice azilantata i da li će to pasti na teret Hrvatske i što to znači za hrvatsku državu, zemlju i njen turizam. Dorica Nikolić (HSLs) izrazila je žaljenje u ime Kluba HSLs-a što ovaj zakon ne ide u treće jer nema nikakvih materijalnih pokazatelja koji bi "pokrivali" ono što se nudi u zakonu, i ovaj će Klub zastupnika glasovati protiv ovog zakona, rekla je, među ostalim, naglašavajući da bi Sabor trebao odlučivati o tome hoće li Hrvatska biti u krugu zemalja kojima će biti ponuđeno da EU smješta svoje azilante. No Klub zastupnika SDP-a glasovat će i za amandman Vlade ali i za predloženi

zakon, izvijestio je mr.sc. Mato Arlović (SDP). Naglasio je da ovo zakon RH o azilu i da će se u tom pogledu raspravljati i odlučivati o azilantima koji će podnijeti zahtjev RH a ne oni koji su eventualno o u zemljama EU. A ako i kada to bude o tome će sasvim sigurno odlučivati Sabor i Vlada, rekao je.

Zatim se prešlo na izjašnjavanje o amandmanima i u njihovom prihvaćanju zastupnici su se priklonili stajalištu predlagatelja i prihvatili samo amandmane Odbora za Ustav, Poslovník i politički sustav (na članak 2. - uređivanje izričaja, na članak 6. - uređuje se odlučivanje o zahtjevu za azil, na članak 20. - da tražitelji azila imaju pravo pristupa sudovima i pravo na pravnu pomoć; na članak 22. - pojašnjavanje koje humanitarne organizacije mogu djelovati u prihvatilištu) i Kluba zastupnika Libre (na članak 2. - navodi se da se kod upoznavanja s pravima tražitelju azila objasni da će pravna pomoć biti besplatna).

D.K.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA

Hrvatski sabor je razmotrio ovaj hrvatski prijedlog na 32. sjednici, a izglasao ga na 33. u tekstu predlagatelja i s prihvaćenim aman-

dmanima Tončija Žuvele. U kraćoj raspravi tekstu predlagatelja izražena je podrška, uz neke zamjerke u vidu prijedloga i amandmana u

svezi s razlikama u odnosu na neka ispuštena rješenja iz Prijedloga zakona.

J.R.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI VOJNIH I CIVILNIH INVALIDA RATA

Zastupnici su ovaj zakonski prijedlog kojega je podnijela Vlada Republike Hrvatske raspravili na 32. sjednici Hrvatskog sabora (o tome smo pisali u "IHS-u" broj 367, na strani 27, pod naslovom: "Ispravljaju se nepravilnosti prema pojedinim zaklutim skupinama"). U nastavku rada, na 33. sjednici Sabora, predstavnik predlagatelja i zamjenik ministra rada i socijalne skrbi dr.sc. **Bože Borko Žaja**, očitovao se o podnijetim amandmanima koji su svrstani u posebnu tablicu.

OČITOVANJE O AMANDMANIMA

Vlada nije prihvatila amandman zastupnice **Dubravke Horvat (SDP)**. Ona je predložila da se u članku 1, i u članku 5, nakon točaka 1. i 2. doda nova točka koja glasi: "Pri obavljanju radnih zadataka u hrvatskim poduzećima koja su radila za vrijeme Domovinskog rata, a stradanje je posljedica neprijateljskog napada na ista, te stradanja nakon rata u hrvatskim poduzećima od zaostalog minsko-eksplozivnog materijala". Predstavnik predlagatelja je odbijanje tumačio činjenicom da stradali u Domovinskom ratu i članovi njihovih obitelji prema važećem zakonu imaju ista prava kao i civilni invalidi iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji. Ovog časa oni i članovi njihovih obitelji ne bi se mogli izjednačiti s pravima ratnih vojnih invalida i obitelji poginulih boraca. Za provedbu ovih prava potrebno je osigurati dodatna sredstva u proračunu i uskladiti zakonodavnu pravnu zaštitu svih stradalih u ratu.

Zastupnica Horvat prihvatila je ovo objašnjenje i povukla rečeni amandman, kao i slijedeći amandman koji se odnosi na izmjene u članku 6, u članku 26. stavak 1. Njime je predložila da se točka 1.

promijeni i glasi: "Udovica - kad navrší 45 godina života ili udovac kad navrší 55 godina života, a i prije navršenih godina, ako su nesposobni za privređivanje". Slijedeći amandman predložio je zastupnik **Juraj Njavro, dr.med. (HDZ)**. Njime je predložio istovjetnu formulaciju, kao i zastupnica Horvat u svom drugom amandmanu, time da se za udovicu predlaže 50 navršenih godina života. Zastupnik je zatražio glasovanje o amandmanu kojega Vlada nije prihvatila. Amandman nije prihvaćen.

Zastupnik Njavro podnio je amandman i na članak 8. Njime se predlaže da se u stavku 2, iza riječi iznosi: "upisati 30% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovog članka", umjesto 25%.

Amandman nije bio prihvatljiv za Vladu budući da to ne dopuštaju osigurana proračunska sredstva. Pristupilo se glasovanju, amandman nije prihvaćen.

Odbor za zakonodavstvo predložio je da se briše naznaka "48b" i članak 48b, kao i podnaslov u članku 13, u uvodnoj rečenici. Predstavnik predlagatelja nije prihvatio ovaj amandman ocjenjujući da ove osobe ne oduzimaju pravo prvenstva drugim osobama kada je riječ o upisu na visoke škole, jer se radi o vrlo malom broju osoba. Predstavnik predlagatelja amandmana, zastupnik **Josip Leko (SDP)** dodatnim je riječima pojasnio prijedlog, te zatražio glasovanje. Amandman nije prošao.

Vlada je zatim prihvatila amandman kojega je podnio Klub zastupnika SDP-a. Njime se u članku 13. u članku 48b. dodaje novi stavak koji glasi: "Prednost pri upisu u obrazovne ustanove iz stavka 1. ovoga članka, ne ulazeći u upisnu kvotu".

Vlada nije prihvatila slijedeći amandman kojega je podnio zastupnik **Juraj Njavro, dr.med.** I on je predložio izmjene koje se odnose na članak 13. Predložio je da se u članku 48c. iza riječi: "na posebni dodatak u visini od 20% od proračunske osnovice", umjesto 10% od proračunske osnovice po Prijedlogu izmjene i dopune zakona. Vlada nije prihvatila ovaj prijedlog jer je odredbom članka 48c. propisano novo pravo djeci osoba poginulih, umrlih ili nestalih i djeci civilnim invalidima rata. Pristupilo se glasovanju, amandman nije prihvaćen. Nije prihvaćen ni slijedeći amandman istog podnositelja kojim se predlažu izmjene u odgovarajućim segmentima članka 13. dodajući slijedeći tekst: "i djeci poginulih, umrlih ili nestalih civila iz Domovinskog rata". Na primjedbama Vladinog predstavnika da je riječ o nepreciznom amandmanu, za riječ se javio podnositelj dodatno pojašnjavajući tekst. Amandman nije prihvaćen.

Vlada je zatim prihvatila dva amandmana Odbora za zakonodavstvo kojim se precizira tekst u članku 23. i članku 29., kao i amandman Odbora za ratne veterane. Ovim je amandmanom također predloženo preciziranje članka 29. Nije se pristupilo očitovanju o tri amandmana čije podnošenje nije bilo u skladu s Poslovníkom, a zatim je zaključena rasprava i pristupilo se glasovanju.

Većinom glasova (70 "za", 27 "protiv" i 8 "suzdržanih") zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA STEČAJNOG ZAKONA

Hrvatski sabor je većinom glasova prihvatio Prijedlog izmjena i dopuna Stečajnog zakona, a sve primjedbe, prijedloge i mišljenja uputit će predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. *N.B.*

PRIJEDLOG MORALNE DEKLARACIJE "HRANA ZA SVE"

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora obavljena je rasprava o predloženoj deklaraciji (o tome smo pisali u "IHS-u" broj 366, na strani 60, pod naslovom: "Omogućiti doniranje svih viškova hrane"), koju je podnijela zastupnica **Vesna Škare-Ožbolt (DC)**. Predsjedavaju-

ći je na 33. sjednici zaključio raspravu, te sukladno prijedlogu Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo predložio zaključak. Njime se, ne prihvaća Prijedlog moralne deklaracije "Hrana za sve" iz razloga koji su već navedeni u mišljenju Vlade Republike Hrvatske.

Nakon brojanja glasova konstatirao je da je većinom glasova odlučeno da se ne prihvati podnijeti prijedlog, jer je 15 glasova bilo "za", 46 "protiv" i 16 "suzdržani".

V.Ž.

IZVJEŠĆE O MEĐUNARODNOJ AKTIVNOSTI HRVATSKOG SABORA PREKO NJEGOVIH IZASLANSTAVA U 2002. GODINI

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora obavljena je rasprava o međunarodnoj aktivnosti izaslanstava koja su djelovala u međunarodnim parlamentarnim institucijama (o tome smo pisali u "IHS-u" broj 366, na strani 65, pod naslovom: "O radu hrvatskih parlamentarnih izaslanstava"). Podnijeta su izvješća o radu izaslanstava

Sabora u: Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, Parlamentarnoj skupštini OESS-a, Parlamentarnoj skupštini NATO-a, Odboru nacionalne grupe Hrvatskog sabora pri Interparlamentarnoj uniji i radu Parlamentarne dimenzije SEI-a.

Nakon što je predsjedavajući zaključio raspravu, na 33. sjednici

Sabora pristupilo se glasovanju. Zastupnici su većinom glasova (74 "za", 1 "protiv" i 1 "suzdržanim"), donijeli zaključak kojim se prihvaća Izvješće o međunarodnoj aktivnosti Hrvatskog sabora preko njegovih izaslanstava.

V.Ž.

IZVJEŠĆE O RADU HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U 2002. GODINI

Većinom glasova Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2002. godini prihvaćeno je na 33. sjednici. Raspravu o tome objavili smo u "IHS-u" broj 366, na strani 64. *J.Š.*

IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA, ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2002. GODINE

Na 32. sjednici Hrvatskog sabora provedena je rasprava o podnijetom Izvješću (o tome smo pisali u "IHS-u" broj 366, na strani 61, pod naslovom: "Sveobuhvatna briga i pomoć"). U nastavku rada, na 33. sjednici Sabora predsjedavajući je zaključio raspravu i pozvao zastupnike na glasovanje o zaključku kojim se:

1. Prihvaća Izvješće o provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domo-

vinskog rata i članova njihovih obitelji za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2002. godine.

2. Zadužuje Vlada Republike Hrvatske da preispita opravdanost jedinstvene etalonske cijene građenja stanova za hrvatske branitelje na čitavom području Republike Hrvatske, te da u roku od 30 dana Hrvatskom saboru predloži rješavanje problema

izgrađenih, a nedodijeljenih stanova na područjima posebne državne skrbi, prvenstveno dodjelom stradalnicima Domovinskog rata.

Ovaj zaključak zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su većinom glasova: 74 "za" i 2 "suzdržana" glasa.

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI

Imajući u vidu mišljenje Vlade RH, Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost predložio je Hrvatskom saboru da ne prihvati ovaj zakonski prijedlog. Sukladno mišljenju Odbora, zastupnici Hrvatskog sabora većinom glasova

(58 "za", 21 "protiv" i 5 "suzdržanih") nisu prihvatili Prijedlog zakona o dopunama Zakona o obrani HSP-ovih zastupnika Ante Đapića, mr.sc. Miroslava Rožića, dr.sc. Tončija Tadića i Vlade Jukića.

Raspravu o tome objavili smo u "IHS-u", broj 366, na strani 52, pod naslovom: "Pravila za slučaj iznenadne oružane agresije".

J.Š.

AKTUALNA PRIJEP DNE

Na početku aktualnog prijepodneva zastupnici su zahtijevali da ih Vlada izvijesti o tome što je učinjeno na provođenju zaključaka Hrvatskog sabora o strategiji daljnje privatizacije u turizmu te je li postignut dogovor o naknadi štete nastale u Hrvatskoj zbog neizvršavanja Ugovora zaključenog sa slovenskom Vladom o NE Krško.

U nastavku su propitivali premijera i članove Vlade o tome što kane poduzeti da se ublaže posljedice katastrofalne suše te zaštititi hrvatsku poljoprivrednu proizvodnju, namjeravaju li pomoći tekstilnoj, drvnoj i obućarskoj industriji, hoće li brodogradilište "Viktor Lenac" u stečaj, i dr. Zanimalo ih je i kada će biti isplaćene zaostale plaće i otpremnine radnicima "Dalmatinke", koliki je ukupni dug države, zašto se odustalo od Sporazuma o posebnim odnosima između RH i BiH, a više upita odnosilo se i na "slučaj Gotočina". Upozoreno je, među ostalim, i na aktualne probleme bespravne gradnje, te sanacije lokalnih i županijskih cesta, na manjak carinskih djelatnika, nezadovoljavajuće rezultate inspekcije rada nedjeljom u trgovini i ugostiteljstvu, itd.

Kada strategija privatizacije u turizmu

Luka Roić (HSS) izrazio je žaljenje zbog činjenice da Vlada nerijetko

ignorira, odnosno ne izvršava zaključke Hrvatskog sabora. Time se, kaže, ruši dignitet ovog Visokog doma, kao i saborskih zastupnika. Primjera radi podsjetio je na to da je na sjednici 7. svibnja ove godine, nakon rasprave o postupku privatizacije Sunčanog Hvara, Sabor zadužio Vladu RH da mu do sljedeće sjednice predloži koncept upravljanja i privatizacije u turizmu. Među ostalim zastupnici su od nje zahtijevali da u roku od 30 dana predloži izmjene i dopune zakona o privatizaciji te o Hrvatskom fondu za privatizaciju, da ih izvijesti o strategiji, politici i načelima daljnje privatizacije portfelja turističkog sektora, o stanju u Društvu ACI u Opatiji, itd. Zastupnika zanima je li Vlada poduzela određene mjere temeljem ovih zaključaka, a ako nije, kada će to učiniti.

Predsjednik Vlade, **Ivica Račan**, odgovorio mu je da se u Vladi pripremaju odgovori na navedena pitanja (oko projekata u turizmu angažirani su i inozemni konzultanti), ali da posao još nije završen. Izrazio je uvjerenje da će Vlada vrlo brzo izaći pred Sabor s odgovarajućim prijedlozima.

Zastupnik nije bio zadovoljan ovim odgovorom. Kako reče, svjestan je težine problema, ali misli da Vlada nema nikakvog opravdanja što, na zahtjev zastupnika, nije barem razmotrila istupe ministrice turizma, gospođe Pave Župan-Rusković, koja je u saborskoj raspravi o privatizaciji Sunčanog Hvara zastupala stajališta suprotna stavovima Vlade.

Provođenje zaključaka o Nuklearci Krško

Marijana Maršića (HSS) zanimalo je što je Vlada RH do danas poduzela na provođenju zaključaka Hrvatskog sabora vezano uz NE Krško. Riječ je o zaključcima donesenim na sjednici 14. ožujka, prilikom glasovanja o Konačnom prijedlogu zakona o prestanku važenja Zakona o potvrđivanju ugovora između Vlade RH i Vlade Republike Slovenije, o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju NE Krško. Naime, točkom 3. tih Zaključaka Vlada je bila zadužena da hitno zahtijeva od Republike Slovenije dosljedno provođenje ugovora, te da u roku od 60 dana postigne dogovor o naknadi štete nastale Republici Hrvatskoj zbog neizvršenja zaključenog ugovora nakon 30. lipnja 2002, podsjeća zastupnik.

Odgovarajući na to pitanje, potpredsjednik Vlade dr. **Goran Granić** informirao je zastupnike da je Vlada u međuvremenu stupila u posjed, odnosno da je osnovano novo društvo u kojemu je hrvatska tvrtka HEP 50-postotni vlasnik Nuklearke Krško. Osnovano je i posebno povjerenstvo koje u ime Republike Hrvatske vodi ministar gospodarstva, ali teško je procijeniti u kojem vremenu će ono završiti taj posao, kaže Granić. Obećao je da će od ministra zatražiti pismeni odgovor na zastupničko pitanje.

Komentirajući dobiveni odgovor zastupnik **Maršić** je podsjetio na točku 4. spomenutih zaključaka kojom se obvezuje Vladu RH, da u slučaju neuspjeha u provođenju zaključka iz točke 3, pokrene arbitražni ili drugi postupak pred nadležnim institucijama radi zaštite interesa Republike Hrvatske. Kako reče, problema ima puno, a sudeći po napisima u štampi taj će se proces, očito, i dalje odugovlačiti.

Prigovori potpredsjedniku Vlade

Marko Baričević (HSL) adresirao je svoje pitanje potpredsjedniku Vlade Slavku Liniću. Uvodno je rekao da se radnici i brojni kooperanti "Kutjeva" zajedno sa svojim obiteljima, "dive" njegovoj dosljednosti u rješavanju gospodarskih pitanja u Hrvatskoj. Smatraju, naime, da je potpredsjednik Linić jednako tako dosljedan u razvoju gospodarstva svoje (riječke) regije, budući da je pomogao svakoj posrnujoj banci i brodogradilištu, kao i u uništavanju svega u Slavoniji. To najbolje potvrđuje činjenica da su posrnule banke na tom području nestale, poljoprivredne tvrtke nisu sanirane, a za seljake stradale od nezapamćene suše nema novaca.

Kad god se priča o aferama u privatizaciji Sunčanog Hvara, Excelsiora, Vodičanke ili Kutjeva, uvijek se spominje Linićevo ime, kaže zastupnik. Spočitnuo mu je i to da je na čelu Upravnog odbora Fonda za privatizaciju najprije raspisao međunarodni natječaj za prodaju 94 posto dionica "Kutjeva", da bi potom jedinom pravom kupcu, "koji se ne sviđa njegovom prijatelju" (uz protivljenje ministra Peceka, kao člana upravnog odbora) ponudio 76 posto dionica. Na ovoj "dosljednosti" Republika Hrvatska je izgubila oko 150 mln. kuna, a posljedice su nemjerljive, tvrdi zastupnik. Zanimalo ga je hoće li Linić to državi nadoknaditi novcem, ili ostavkom.

Slavko Linić je odgovorio da ne želi prihvatiti ovakav način komunikacije sa saborskim zastupnicima. Kako reče, kao predstavnik izvršne vlasti nastoji odgovorno raditi svoj posao i imati hrabrosti za odlučivanje, iako zbog toga može biti izvrnut ruglu i uvredama, pa i u saborskoj dvorani. Tako će, kaže, postupati i ubuduće, i neće se bojati nikakvih podmetanja, laži i ovakvih neistina.

Marko Baričević je prosvjedovao da mu uopće nije odgovoreno na pitanje (potpredsjednik je, očito, dosljedan i u svojim odgovorima) te zatražio pisani odgovor.

Mjere za ublažavanje posljedica suše

Ivan Kolar (HSS) upozorio je na iznimno složenu situaciju u poljoprivredi, s obzirom na vremenske neprilike koje vladaju u zadnje vrijeme, a i veliki uvoz hrane. Zanimalo ga je namjerava li Vlada, uz ostale mjere koje se predlažu radi ublažavanja posljedica ove elementarne nepogode, omogućiti poljoprivrednicima da euro dizelsko gorivo obojeno plavom bojom koriste u neograničenim količinama. Dakako, uz jasnu evidenciju, odnosno upisnik, koji bi dao točnu sliku komercijalnih poljoprivrednih proizvođača.

U prilog tome zastupnik je spomenuo da je u Saboru već predlagano da se u tom smislu izmijeni Zakon o posebnom porezu na naftne derivate. Naime, poljoprivrednicima nisu dostatne odobrene količine goriva koje sada mogu kupiti po nižoj cijeni (80 l/ha za ratarske kulture i 40 l/ha za duhan), posebno u ovoj situaciji kad se zbog suše ponovno sije i preorava zemljište.

Odgovarajući na to pitanje **Slavko Linić**, potpredsjednik Vlade, rekao je da Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva već priprema za Vladu prijedloge mjera za sanaciju šteta od suše. Inicijativa zastupnika da se poljoprivrednicima omogućiti korištenje dodatnih količina plavog diesela će također biti razmotrena na sjednici Vlade, kao jedna od mjera koja može pomoći u otklanjanju posljedica ove elementarne nepogode.

Usklađivanje državnog ustroja sa zemljama EU

Pitanje mr.sc. **Nikole Ivaniša** upućeno ministru europskih integracija odnosi se na usklađivanje ustroja Republike Hrvatske sa zemljama EU. Naime, za razliku od Hrvatske, članice EU imaju 4 razine vlasti - državu, regiju, provinciju (odgovara našoj županiji) i jedinicu lokalne samouprave. Očito je da, prema europskim kriterijima, županija nije regi-

ja, kaže zastupnik. Njegovo konkretno pitanje je glasilo: "Kada se u dinamici usklađivanja Hrvatske s EU planira preustroj organizacije države uvođenjem regija, u skladu s europskim kriterijima?"

Mirjana Mladineo, zamjenica ministra europskih integracija, odgovorila je da se u ovoj fazi prilagodbe zakonodavnom okviru EU provodi program koji se prvenstveno odnosi na obveze preuzete Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Pretpostavlja, stoga, da će pitanje na koje je upozorio zastupnik doći na dnevni red tek po okončanju prve faze provedbe tog Sporazuma.

Zastupnik je zatražio nešto precizniji odgovor u pisanom obliku.

Pomoći gospodarstvu sjeverozapadne Hrvatske

Dr.sc. **Ivan Čehok (HSL)** aktualizirao je svoje ranije pitanje o tome što Vlada namjerava učiniti da bi pomogla gospodarstvu sjeverozapadne Hrvatske (Međimurska, Varaždinska, Koprivnička i Zagorska županija). Kako reče, unatoč danim obećanjima na tom planu nije napravljeno ništa, osim što je održano nekoliko sastanaka, a stanje se u međuvremenu pogoršalo. Razlog - zbog irake krize smanjene su narudžbe drvnoj i tekstilnoj industriji, tako da samo "Varteks" ima oko 30 posto manje narudžaba iz Velike Britanije i Amerike.

Zastupnik je, među ostalim, primijetio da država već četvrti put sanira brodogradnju, a prema napisima u štampi preuzet će i 140 mln. kuna duga IPK-a Osijek. Mi ne tražimo nikakvu pomoć u preuzimanju dugova, već se zalažemo za to da se Hrvatska napokon regionalno ravnomjerno razvija te da se pronađu modeli da se pomogne drvnoj, drvnoprerađivačkoj, kožarskoj i tekstilnoj industriji sjeverozapadne Hrvatske, naglašava Čehok. To je, kaže, prijeko potrebno ne samo iz gospodarskih nego i socioloških razloga, budući da su oko 70 posto zaposlenih u toj industriji žene. Uostalom, svi se verbalno zalažemo za ravnopravnost spolova a poduzimanjem traženih mjera doista bismo pomogli i radnoj ravnopravnosti spolova, zaključio je.

Po riječima premijera **Račana** Vlada je već poduzela određene mjere koje su dale rezultat, o čemu svjedoči i visoka stopa gospodarskog rasta od 5,2 posto. Napo-

menuo je da se nisu orijentirali na donošenje poticajnih mjera za pojedina područja Hrvatske, već za pojedine dijelove gospodarstva. Primjerice, Ministarstvo gospodarstva završava Strategiju razvoja šumarstva i priprema određene mjere koje bi morale rezultirati bržim razvojem drvne industrije u Hrvatskoj (taj će materijal uskoro doći na sjednicu Vlade).

Zastupnik je izjavio da podržava stav Vlade, ali da se ne može osporiti činjenica da se najviše pomaže gospodarskim granama koje su mahom koncentrirane na određenom teritoriju Hrvatske. Ponovno je upitao premijera što će Vlada poduzeti da se pomogne izvoznom gospodarstvu sjeverozapadne Hrvatske, ne zbog regionalnog pristupa, nego zbog postojeće gospodarske strukture.

Vlada mora zaštititi generala Gotovinu

Dr.sc. **Antu Kovačevića (HKDU)** zanimalo je što će Vlada učiniti da stane u zaštitu hrvatskog generala Ante Gotovine koji je, kako reče, već dvije godine u bijegu zbog politički montirane optužnice. Po riječima zastupnika "Arena" je ovih dana objavila imena Srba koji su u optužnici protiv generala navedeni kao strijeljani, a ispostavilo se da su živi (žive u Doboju i Beogradu). Zastupnika je interesiralo hoće li Vlada tražiti reviziju optužnice protiv generala Gotovine ili ga namjerava što prije predati Haaškom tribunalu. Zanima ga tko je kriv i tko će biti odgovoran za to što 98. godine generalu nije omogućeno da dade iskaz, budući da u svom intervjuu u "Nacionalu" navodi da danas zasigurno ne bi bio optužen da mu je pružena ta mogućnost. Iako mu je nepravdu nanijela bivša vlast, što ćete vi učiniti da se ta nepravda ispravi, upitao je premijera.

Ivica Račan je izjavio da je i sam uvjeren u to da ne bi bilo ovakve optužnice da je generalu Gotovini bilo sugerirano, ili dopušteno da pristupi obavijesnom razgovoru s haškim istražiteljima. To se, međutim, nije desilo, pa očekuje da akteri preuzmu na sebe dio odgovornosti. Kako reče, daleko lakše je bilo stvarati gužvu povodom optužnice protiv generala Gotovine, nego li sagledati zašto je do toga došlo.

U nastavku je podsjetio na činjenicu da se u svom pismu glavnoj haškoj tužiteljici,

ci, gospođi Carli Del Ponte, nije složio s nekim ključnim točkama optužnice protiv generala. I u odgovoru dostavljenom zastupnicima na njihovu interpelaciju nagovijestili su, kaže, spremnost hrvatske Vlade i premijera osobno da, dođe li do procesa u Haagu, sudjeluju na strani obrane i u pobijanju onih dijelova optužnice koje ne mogu prihvatiti.

Izrazivši žaljenje zbog svega što se događalo a nije trebalo, Račan je naglasio da u sadašnjoj situaciji nema izbora. General Gotovina morat će se pojaviti pred sudom u Haagu u svojstvu optuženika. Izrazio je uvjerenje da će se, uz pomoć Vlade, uspjeti obraniti od onih elemenata optužnice koji nisu prihvatljivi i koji će vjerojatno biti lakše osporivi s obzirom na razvoj događaja u Haaškom sudu (pri tome je posebno aludirao na proces prema Miloševiću).

Zastupnik je bio djelomično zadovoljan ovim odgovorom, ali ne slaže se s premijerovom tvrdnjom da će general morati ići pred Haaški sud. Mišljenja je, naime, da on s pravom traži da se brani kao osumnjičeni, i to u Zagrebu. Nakon drakonske presude generalu Blaškiću na osnovi neutemeljene optužnice, nakon Zorana Kupreškića, Pere Skopljaka te šestorice nevinih i optuženih Hrvata iz Viteza, Haag se, kaže, nije ni ispričao niti im dao ikakvu odštetu, negodovao je zastupnik. Drži, stoga, da je general Gotovina u pravu i da je Vlada RH dužna zaštititi svakog građanina, hrvatskog branitelja i generala koji je nepravedno optužen na temelju montirane optužnice.

Je li general Gotovina žrtva domaće politike?

U obrazloženju pitanja upućenog ministru unutarnjih poslova, mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** je podsjetio na izjavu jednoga od bivših šefova obavještajne zajednice, Markice Rebića, u "Novom listu", da je od 1997. godine bio na snazi stav državnog vrha da se ne surađuje s Haaškim sudom". Povezao je to s tvrdnjom generala Gotovine (iz njegova intervjuu u "Nacionalu") da ga nitko iz tadašnje vlasti nije obavijestio o tome da su haški istražitelji zatražili razgovor s njim, odnosno da je za to saznao preko televizije. Naime, jedan visoki tadašnji državni funkcioner je izjavio da je Vlada, u dogovoru s generalom, odlučila da on ne

razgovara s haškim istražiteljima. Gotovina tvrdi da to nije točno, i da protiv njega nikada ne bi bila podignuta optužnica da mu je omogućen taj razgovor. S tim u svezi zastupnik pita: "Je li general Gotovina bio prevaren, odnosno je li on žrtva domaće politike, politikanstva ili možda rata? Zanima ga i jesu li u to, na bilo koji način, uključene obavještajne službe te kako to da je novinar "Nacionala", gospodin Pukanić, za razliku od Hrvatske policije, uspio doći do generala Gotovine?"

Ministar unutarnjih poslova **Šime Lučin** je izrazio mišljenje da je general najvjerojatnije došao do gospodina Pukanića preko posrednika. Osim toga, prema izjavi samog Pukanića, njihov susret se dogodio izvan Hrvatske:

Činjenice koje su ovih dana izašle u javnost zahvaljujući intervjuu s generalom Gotovinom u medijima, poznate su već više godina, kaže Lučin. Kako reče, i sam je jednom prilikom javno izjavio da su oni, koji su se ove dvije godine zalagali za to da general Gotovina ne ide u Haag, zapravo svjedočili o kontinuitetu svoje politike (isto su se tako ponašali i 98. i 99. godine). Točno je i to, kaže, da je nesurađnja s Haagom bio stav tadašnje politike. Jer, da tome nije tako, vjerojatno ni gospodin Blaškić ne bi dobio kaznu od 45 godina zatvora (u tom bi slučaju svi dokumenti koji su se nalazili u podrumima HIS-a bili dostupni njegovoj obrani).

Lučin je na kraju izjavio da nema potrebe posebno govoriti o tome što je poduzimala hrvatska policija vezano uz potragu za gospodinom Gotovinom, jer je o tome već bilo dosta govora u javnosti.

Mr. Jurjević je na to zaključio da je general Gotovina najvećim dijelom bio žrtva politike koja se tada vodila u Hrvatskoj, a ne negdje drugdje.

Zašto dvostruka mjerila?

S namjerom da ukaže na nedosljednost Vlade **Ivo Lončar (nezavisni)** podsjetio je na nedavnu aferu u Robnim zalihama. Naime, prije 20-ak dana ministar poljoprivrede i šumarstva je, kaže, bombastično najavio pljačku u Robnim zalihama (to su objavile sve novine) za što je izravno optužio ravnatelja, gospodina Kramarića. Iako je Vlada kasnije utvrdila da pljačke nije bilo, gospodin Kramarić je smijenjen. Lončar je upitao premijera kako to da Vlada ima dvostruka mjerila prema ljudima, budući da bez ikakvih

dokaza smjenjuje nevinog čovjeka dok je, istodobno, ne smeta to što je "jedan njen član pravomoćnom sudskom presudom osuđen zbog kriminala" (riječ je o ministru u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva, inače uglednom članu HSS-a). Budući da mu je na njegove dosadašnje upite s tim u svezi odgovoreno da se koalicijski partner, HSS, nije suglasio s razrješenjem te osobe, iako je htjela staviti svoj mandat na raspolaganje, zastupnik je upitao: Znači li to da ste vi danas sutra spremni koalirati i s dečkima s Knežije, da biste se održali na vlasti?

Ivica Račan mu je odgovorio da, kao zastupnik, ima pravo govoriti što želi, pa i vrijeđati predstavnike izvršne vlasti ovakvim prljavim insinuacijama, ali da svatko snosi odgovornost za svoje riječi. Pojasnio je, također, da je u slučaju Robnih zaliha Vlada utvrdila određene propuste u postupku, zbog čega je suspendiran ravnatelj. Očekuje se završetak istrage koja će pokazati je li u ovom slučaju bilo i većih nepravilnosti ili zloraba.

Ivo Lončar se ponovno javio za riječ i to s poslovničkom primjedbom. Ustvrdio je da premijer, kad je on u pitanju često krši Poslovnik (članak 214.). Tako ga je, kaže, i sada uvrijedio pripisujući mu grube insinucije i vrijeđanje predstavnika izvršne vlasti. Pojasnio je da je samo upitao kako Vlada može imati dvostruka mjerila prema ljudima, budući da je ravnatelj Robnih rezervi smijenila bez ikakvih dokaza, dok je istodobno jedan njen član osuđen zbog kriminala. Kako reče, nakon višekratnih upita na tu temu (7 puta) premijer mu je čak odao identitet tog čovjeka, iako to nije tražio, i to onda kad je predsjednik HSS-a počeo postavljati pitanja oko "Sunčanog Hvara". Zamolio je Račana da se kulturno i civilizirano ponaša te da poštuje Poslovnik Hrvatskog sabora.

Nakon toga je izrazio nezadovoljstvo njegovim odgovorom, te ga zamolio da prizna zastupnicima kako na njegov osobni i politički svjetonazor nije utjecalo jugo (čime se često pravda u nedostatku argumenata da bi odgovorio na njegova pitanja) već "jedan drugi vjetar koji se zove košava i koji miriše na Bizant".

Kada izgradnja plinskog transportnog sustava

U uvodu svog zastupničkog pitanja **Velimir Pleša (HDZ)** je podsjetio na

činjenicu da je u kolovozu 2002. godine Vlada tarifnim sustavom povećala cijenu transporta plina za više od 100 posto. To je napravljeno uz obrazloženje da će sredstva iz tog izvora biti usmjerena u izgradnju plinskog transportnog sustava Hrvatske.

Po riječima zastupnika potrošači plina na sjeveru i sjeverozapadu Hrvatske u cijeni tog energenta redovito plaćaju iznos za tu namjenu. S druge strane, sve se češće spominju nedovoljne količine plina za sadašnje potrošače u idućoj ložnoj sezoni, zbog podmirenja potreba "Petrokemije". Kada će se započeti s izgradnjom plinskog transportnog sustava koji bi omogućio daljnju plinifikaciju Hrvatske, upitao je zastupnik.

I na ovo pitanje odgovorio je potpredsjednik Vlade **Slavko Linić**. Po njegovim riječima Vlada nije bila zadovoljna ulaganjima u transportne sustave u protekle tri godine i neprekidnim redukcijama plina u zimskom periodu. Naime, mnogi gradovi i općine su svoju distribucijsku mrežu gradili na plinu, kao ekološki čistom energentu, i sve više potrošača priključivali na te mreže. To je bio razlog da je u okviru pripreme transformacije i strukturnih promjena u INI izdvojeno trgovačko društvo koje se treba baviti transportom plina. Dakako, dvije su godine pritom izgubljene na proceduru, budući da INA, očito, nije imala interes ulagati u transport plina, već u poslove nalazišta plina i nafte.

S potpuno izdvojenom firmom - kaže Linić - uspjeli smo zaokružiti financiranje izgradnje transportnih puteva. Sada predstoji još usklađivanje prostornih planova s projektima te otklanjanje slabosti u samoj tvrtci koja nije dovoljno kompletirana za izvođenje tih projekata. Uvjereni smo, međutim, da ćemo ta pitanja riješiti u nekoliko narednih mjeseci te da će se ubrzo nadoknaditi izgubljeno vrijeme.

Zastupnik je bio djelomično zadovoljan ovim odgovorom. Zatražio je da mu Vlada odgovori pismeno, među ostalim i na pitanje nije li možda stvaranje ove nove tvrtke, odnosno nemogućnost dogovora koalicijskih partnera SDP-a i HNS-a oko toga tko će kontrolirati transport plina, razlog što se još nije krenulo u izgradnju plinskog transportnog sustava.

Preustroj MORH-a

Krunoslav Gašparić (HB) upitao je što je Vlada poduzela da preustroj

MORH-a ne bi postao inačica za stvaranje novih socijalnih slučajeva, budući da se predviđa da će zbog toga desetak tisuća ljudi ostati bez posla. Kako reče, radi se mahom o mlađim ljudima, sudionicima Domovinskog rata i roditeljima male djece, čiji su životni troškovi daleko veći od mogućnosti, a nerijetko i od potrebe. Preustroj im neće moći biti izgovor za nevraćanje stambenih ili kredita za kupljene automobile, i dr.

U ovoj zemlji je, inače, svašta moguće, pa i to da se jedan dan napada crkvu, a drugi ide na misu, kaže zastupnik. Primjerice, policajci koji prosvjeduju zbog toga što su stavljeni na raspolaganje još su uvijek u crkvi sv. Marka, a mediji su puni reklama i promidžbenih spotova kojima se mlade ljude poziva da postanu policajci.

Primijetivši da uvodno izlaganje zastupnika pokazuje da idemo prema izborima, premijer **Račan** je naglasio da je svaka reforma teška, pa i ona Oružanih snaga. Sa zadovoljstvom je konstatirao da taj proces ide dobrim putem, te da je Vlada poduzela sve što je bilo moguće, kako bi reforma Oružanih snaga i preustroj MORH-a završili sa što manjim posljedicama za one koji više neće moći ostati u Oružanim snagama. Izrazio je uvjerenje da će taj proces uspješno okončati, neovisno o pokušajima da ga se dramtizira više nego što zavrđuje.

Zastupnik je zatražio pisani odgovor na svoje pitanje u kojem će biti precizirano - koliko, kada, kako i prema kojim kriterijima.

Bivšim štitenicima osigurati smještaj

Ivicu Tafaru (HB) je interesiralo može li Vlada obvezati gradove i općine da bivšim štitenicima domova za nezbrinutu djecu, po izlasku iz doma, osiguraju privremeni smještaj ili posao, barem dok ne steknu neke osnovne uvjete za život, kako ne bi završili na ulici. Nažalost, to se često događa, budući da stariji štitenici, kad postanu punoljetni ili završe srednju školu, prema postojećem Zakonu o socijalnoj skrbi gube pravo na smještaj i prehranu. Zbog toga neki od njih od odlikaša nerijetko postaju ponavljači, kako bi si još neko vrijeme osigurali krov nad glavom. U protivnom nemaju kamo otići pa završavaju na ulici i postaju socijalni slučajevi.

Po mišljenju zastupnika taj bi se problem mogao riješiti uz minimalna sredstva, ali izgleda da za to nema ni volje niti odlučnosti. Primjerice, u akciji da se pomogne starijim štitičenicima Doma Maestral u Splitu, od županijskih vlasti ishoden je jedan stan za njihove potrebe. Nažalost, gradske vlasti u Splitu nisu imale sluha za taj problem, iako Grad raspolaže s daleko više stanova nego županija (nije pomogao ni apel vijećnika Županijske skupštine, niti postavljena vijećnička pitanja na koja gradonačelnik ne odgovara).

Davorko Vidović, ministar rada i socijalne skrbi, potvrdio je da zastupnik s pravom upozorava na ovaj problem koji je uočen i koji se rješava na različite načine. Kako reče, Vlada ne može propisivati gradovima i općinama na koji način će raspolagati svojim novcem. Srećom, u Hrvatskoj je praksa da pojedine udruge otkupljuju ili unajmljuju stanove za smještaj mladih ljudi o kojima je riječ, a Ministarstvo je preuzelo obvezu stipendiranja onih koji žele nastaviti školovanje. Informirao je zastupnike da će, po svemu sudeći, barem trije od petero mladih koji ove godine odlaze iz splitskog Doma Maestral, biti smješteni u stanu koji je u tu svrhu otkupila udruga Lastavice iz Splita (novcem prikupljenim na humanitarnom koncertu). Izrazio je uvjerenje da bi i Grad Split zasigurno pomogao u rješavanju tog problema, kada bi gradski vijećnici pokrenuli takvu inicijativu. Bilo bi korisno, kaže, da i druge sredine gdje ima napuštenih stanova, koriste tu praksu.

Zastupnik je primijetio da treba pronaći trajno rješenje ovog problema te zatražio pisani odgovor iz kojeg će biti vidljivo što Vlada konkretno poduzima da se aktualni slučajevi riješe.

Nužne konkretne mjere za zaštitu poljoprivredne proizvodnje

Je li Vlada svjesna činjenice da problem poticanja poljoprivredne proizvodnje u procesu europskih integracija dobiva puno ozbiljniju i zabrinjavajuću dimenziju, upitao je **Ivici Pašalić**, dr.med. (HB). Naime, radi zaštite tržišta poljoprivrednih proizvoda od eventualnih poremećaja prilikom ulaska novih članica, EU propisom utvrđuje sve poljo-

privredne kapacitete novih i potencijalnih članica (zatečena razina proizvodnje pojedine zemlje postaje njen dugoročni limit). To znači da će u jednom trenutku hrvatskim poljoprivrednicima biti zakonom točno određeno koliko mogu proizvoditi, odnosno zabranjeno da šire svoju proizvodnju.

Po riječima zastupnika Slovenija je ozbiljno shvatila ovakvu politiku EU pa je u međuvremenu osjetno povećala svoju poljoprivrednu proizvodnju (u nekim područjima za čak 4 puta). Za razliku od slovenskih, hrvatski poljoprivredni proizvođači ostavljeni su "na milost i nemilost" zaštićenoj trgovinskoj kasti koja će radije uvoziti nego kupovati od njih. Zastupnika zanima hoće li Vlada, umjesto dosadašnjih načelnih strategija i prijedloga, poduzeti konkretne mjere u zaštiti hrvatske poljoprivredne proizvodnje i razvoja tog sektora.

Po riječima **Slavka Linića**, potpredsjednika Vlade RH, Vlada je svjesna toga da će najteži uvjeti pristupa europskim integracijama biti definirani u sektoru poljoprivrede. Stoga je za pregovore s Europskom zajednicom i posebnom komisijom, samo na izvršavanju ugovora o pridruživanju i stabilizaciji oformila jednu od najjačih ekipa (sačinjavaju je predstavnici Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva te Ministarstva za europske integracije). Po njihovoj ocjeni ta grupa radi izvanredno. Paralelno s tim aktivnostima Ministarstvo poljoprivrede je predvidjelo niz novih poticaja vezano uz sve moguće kulture koje u periodu prilagodbe možemo zasaditi (masline, vinova loza, žitarice, itd.). Sredstva za tu namjenu su ove godine osigurana ne samo u Državnom proračunu, nego i u fondovima za nerazvijene i za razvoj. Drugim riječima, novac i programi nisu upitni. Predstoji samo utrka s vremenom, kako bismo do 2007. godine zasijali što više i priveli zemljište uzgoju novih kultura koje će značiti jamstvo i poljoprivrednicima, ali i Hrvatskoj, vezano uz naš status u odnosu prema tržištu poljoprivrednih proizvoda u Europi.

Postoji li "crna lista"

Ljubo Česić-Rojs (HDZ) pitao je (pitanje je htio uputiti premijeru ali nije bio nazočan) postoji li neka crna lista koja se pojavila 30. svibnja ove godine s popisom ljudi koji su nepoželjni

u SAD-a, što su zgriješili oni koji su na njoj i čime ti ljudi ugrožavaju provedbu Daytonskog sporazuma. Njemu je čast biti na listi s generalom Gotovinom, Soptom, Jelavićem, Blaškićem, Kordićem ali je povrijeđen, ožalošćen, kaže, što su na toj listi i krvnici koji su izvršili agresiju na Republiku Hrvatsku kao Milošević i drugi. Pitao je što on to griješi da će ga se proglasiti nepoželjnom osobom za BiH i dodao da je to očito kuhinja domaćih političkih obračuna koja je pakirana 1998. godine. Ako je počinio kakve nepravilnosti neka ga se procesuiraj, a neka hrvatska javnost konačno zna, jer kaže, neće ga ušutkati da govori istinu a on će sve iznijeti (o mnogima zna previše) da hrvatski narod jednom progleda.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. Goran Granić rekao je da na ovo pitanje može samo načelno odgovoriti. Hrvatska Vlada nije imala nikakve upite niti se o bilo čemu izjašnjavala o tome. Na donošenje odluka neke zemlje kojima će se ograničiti ulazak u tu zemlju građana druge zemlje, što je njeno pravo, ne možemo utjecati, rekao je dodajući da se zastupniku može dostaviti ako hoće pisani odgovor.

Ljubo Česić-Rojs zatražio je pisani odgovor. Podsjetio je na riječi tadašnjih međunarodnih političara (veleposlanik Galbraight, Albright) u vezi s provedbom Daytonskog sporazuma da su data uvjerenja (Pašalić) još u prosincu 1998. da će smijeniti Česića-Rojsa, kako je problem Sopta koji mora napustiti BiH a da surađuje s Česić-Rojsom. To su vrlo ozbiljne stvari koje su se pakirale 1998. kao da sam ja konj kojeg treba obuzdati, koji ima razarajući utjecaj i predstavlja ozbiljnu prepreku provedbi Sporazuma. Sve je to nastalo poslije smrti ministra Šuška a upravo smo mi bili ti koji smo provodili Dayton, Washington i ja sam osobno sve konvoje osiguravao da dođu na teritorij koji su kontrolirali Muslimani, rekao je, među ostalim, podsjećajući da o tome govori i general Gotovina u svom nedavnom intervjuu (o tome dobro zna bivši američki veleposlanik SAD Galbraight). Istina mnoge boli, no pravda je dostižna, rekao je na kraju.

O članstvu u EU

Možemo li dobiti ispravnu sliku Hrvatske u perspektivi Bruxellesa, pitala je **Zdravka Bušić** (HB).

Prošli mjesec Europska komisija je dala novi prijedlog Vijeću i Europskom parlamentu u kojem je iznijela svoju politiku spram zapadnog Balkana. U tom dokumentu se nigdje ne spominje individualni pristup a hrvatsku se javnost i dalje u domaćim interpretacijama uvjerala u neutemeljenu priču individualnog pristupa Hrvatske EU dok Bruxelles izlazi s prijedlogom za stvaranje Balkanske unije. Uporno nam se ponavljaju isključivo domaće interpretacije a umanjuju se ili se kompletno prešućuju izjave i viđenja stvari iz perspektive Bruxellesa, rekla je, među ostalim.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** odgovorio je da članstvo u EU nije poklon Hrvatskoj nego nešto što Hrvatska može ostvariti kao realan projekt. To je pitanje povjerenja u sebe, u vlastite odgovornosti i mogućnosti vlastitih reformi, a ova Vlada vjeruje da je to moguće i ukoliko dobijemo taj mandat mi ćemo to ostvariti.

Nepravilnosti u promidžbenim materijalima o Hrvatskoj

Postoji li pri Ministarstvu turizma ili Hrvatskoj turističkoj zajednici neko tijelo koje prati promidžbene materijale o Hrvatskoj, koje bi bilo zaduženo za ispravljanje nezgrapnosti u njima. Jer, u novije se vrijeme takvi materijali dijele besplatno u raznim turističkim centrima, na kolodvorima i izletištima, grafički vrlo dobri a sadržajno imaju mnogo nepravilnosti, naveo je **Ante Beljo (HDZ)**. Kao primjer istaknuo je brošuru "Zagreb in your pocket", stranog izdavača, izdanu u Zagrebu, i u njoj stoji da je Hrvatska naseljena gotovo u potpunosti rimokatoličkim pučanstvom i da velik stupanj netolerancije postoji prema srpskoj i romskoj populaciji. To nije istina i to treba ispraviti, smatra zastupnik. Tu su i netočni podaci o žrtvama u Bleiburgu (25.000), zatim da je Stjepan Radić bio vođa Hrvatske narodna stranke.

Ministrica turizma mr.sc. **Pave Župan-Rusković** predložila je na to pitanje pismeni odgovor s obzirom na to da ne zna točno o kakvom je materijalu riječ.

Ante Beljo rekao je da će ministrici u stanci dati ovakve brošure no da se svaki dan sve više pojavljuje takvih nepravilnosti u predstavljanju Hrvatske. Tako je i u Diplomatic news EU u zahtjevu za

primitak Hrvatske u EU gospodin Ivo Goldstein, koji je radio povijesni prilog, napisao na neprimjeren način da je Hrvatska sudjelovala u ratu u BiH i da s mnogim ratnim zločinima još nije razračunala. Takve nam reklame u svijetu ne trebaju, rekao je.

Teško stanje u tekstilnoj i obućarskoj industriji

Željko Pavlic (LIBRA) pitao je hoće li Vlada konačno početi primjenjivati jednake kriterije za svo gospodarstvo jer u proteklih šest mjeseci za obućarsku i tekstilnu industriju nije učinila ništa, dodajući da ovo njegovo pitanje (slično postavljeno prije više od pola godine) dodatno ukazuje na težinu ovog problema. No Vlada je donijela odluku o državnim jamstvima za kredite brodogradnji i nekim poljoprivrednim i metalurškim poduzećima a zastupnik je siguran, kaže, da su direktori tekstilnih, obućarskih i drvnih poduzeća itekako spremni svojim potpisom snositi osobnu i materijalnu odgovornost za uređnu otplatu kredita za koje jamči država.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** ponovio je da je Vlada RH odlučila dati posebnu potporu brodogradnji i prehrambenoj odnosno poljoprivrednoj industriji a da je pored toga predložila zakon o općem poreznom oprostima gdje je svim dužnicima do kraja 2000. godine jasno dana mogućnost nagodbe za neplaćene poreze, doprinose i pojedine dugove prema ministarstvima iz raznih transakcija. Pored toga HBOR je spustio kamatu na četiri posto za izvoznike (dva posto za područja pod posebnom državnom skrbi) i to su sveopći poticaji i to je politika koja je tri godine prošla i saborsku potvrdu kroz proračune. Prema tome smanjuju se troškovi i rezultati poslovanja pokazuju sve veće prihode čak i u drvnjoj i tekstilnoj industriji. Ova Vlada za sada nije utvrdila posebne programe ni za tekstilnu ni za drvnju industriju ali je prihvatila niz mjera da im pomogne u bitci na inozemnom tržištu, rekao je, među ostalim.

Željko Pavlic je bio djelomično zadovoljan odgovorom te apelirao da Vlada što intenzivnije primjenjuje svoje najavljeno (odgovor na zastupničko pitanje iz siječnja 2003.) djelovanje u smislu podupiranja cjelovitog gospodarstva i pojedinih industrijskih grana s mjerama aktivne gospodarske politike.

Ide li "Viktor Lenac" u stečaj?

Hoće li "Viktor Lenac" u stečaj, pitao je **Damir Kajin (IDS)** naglašavajući da se slaže s ministrom gospodarstva koji je protiv stečaja hrvatske brodogradnje ili brodogradišta jer da je stečaj skuplji od sanacije. U slučaju "Viktora Lenca" zastupnik ima dojam da bi stečaj bio spas za strane vlasnike a s druge strane krah za državu. Konačno, država je u ovih tri godine a i ranije izdavala na stotine milijuna eura jamstava pa bi stečaj brodogradišta (ni u 3. maju nije lakša situacija) na neki način bio i stečaj Hrvatske a o izgubljenim poslovima, koji u ovom času dosežu oko 1,8 milijardi američkih dolara da i ne govorimo, rekao je.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** odgovorio je da su gubici u brodogradištima kao što su "3. maj", "Trogir", "Viktor Lenac" razlog gubitaka na proizvodnji broda odnosno što se ostvaruju preveliki utrošci po brodu u odnosu na prodajnu cijenu. I u tom dijelu je moguća sanacija i tehnološkim i strukturnim promjenama ta brodogradišta dovesti u isti položaj kao što je to pulski "Uljanik" koji može kontrolirati troškove i sa subvencijom od deset posto iz Proračuna osigurati pozitivno poslovanje. Kada govorimo o "Viktoru Lencu" problem je neodgovorne odluke vlasnika koji su ušli u novu investiciju i izgradnju dodatnog brodogradišta. Prema tome neopravdana investicija je razlog gubitaka a s obzirom na to da ta investicija za sada nije stavljena u funkciju vlasnici se žele izvući i prije njezinog završetka. Ukoliko se vlasnici izvuku a hrvatske banke ne nađu (mogućnost) nove vlasnike "Viktor Lenac" će biti u stečaju gdje će se pokušati kroz preustroj spašavati remont koji može ekonomski i pozitivno poslovati, rekao je, među ostalim.

Damir Kajin apelirao je na Vladu da ne zaboravi brodogradnju jer ima perspektivu s obzirom na ugovorene poslove u vrijednosti 1,8 milijardi američkih dolara od čega su komponente iz Hrvatske u vrijednosti 50 posto. Po sudu zastupnika perspektiva u brodogradnji nisu strani menadžeri već stalnost uprave koja mora smanjiti gubitke jer nije normalno da jedno brodogradište na kraju godine ima 50 milijuna američkih dolara gubitaka. Stvarno trebamo shvatiti i založiti se da se pomogne upravama i brodogradištima u cjelini i spasiti ih od stečaja.

Još o "Viktoru Lencu"

Mr.sc. **Željko Glavan (HSL)** rekao je da se dvoumio između dva pitanja potpredsjedniku Vlade Liniću - kako komentira promjenu Riječke banke u Erste banku i nestajanje (imena) "simbola nekadašnje gospodarske moći i drugo, u vezi s Viktorom Lencem" - Je li moguće da intervenirate brzo i djelotvorno u slučaju Viktora Lenca, o kojem ovisi 15.000 ljudi, kao što ste u slučaju Riječke banke i što Vlada misli učiniti za njegov spas, pitao je dodajući da je ostao preneražen kad je pročitao u tisku da sindikati pišu ambasadorima Njemačke i SAD-a da apeliraju na vlasnike Viktora Lenca. Donedavno ste davali garancije tim ljudima i za te projekte koje ste ocjenjivali perspektivnima, a sada tvrdite da su megalomanski, rekao je. Zatražio je konkretan odgovor što Vlada misli učiniti da se agonija zaposlenih u "Viktoru Lencu" što prije okonča te ujedno predložio da se temeljem dugovanja, kao kod Riječke banke, vrati u državno vlasništvo, restrukturira, dovodi nova uprava i onda privatizira na način kako to treba a ne s tobožnjim strateškim partnerima.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** odgovorio je da Vlada u zadnjih šest mjeseci neprekidno pregovara s vlasnicima Lenca kao što je i pregovarala s vlasnicima Riječke banke. Vlada RH nastojat će zaštititi hrvatske firme od neodgovornog ponašanja i lošeg poslovanja i vlasnika i menadžmenta kao što je to učinjeno u Riječkoj banci. Ali je vrlo jasno da problem može biti riješen ako imamo novog vlasnika ali hrvatski Proračun neće platiti gubitke koje su stvorili vlasnici ulaganjem u novo brodogradilište koje ne misle završiti. Gubitke koji su nastali jer je netko pokrao Riječku banku nije platio hrvatski Proračun, našli smo novog vlasnika a vama smeta što on sada mijenja ime ali on je pokrio najvećim dijelom zajedno s bivšim vlasnikom pokradeni iznos, rekao je, među ostalim.

Mr.sc. **Željko Glavan** odgovorio je da ne može vjerovati ovo što potpredsjednik Vlade govori. Proračun će platiti ako ništa drugo sve one silne garancije koje je Vlada izdala za zaduživanja Viktora Lenca a i pitanje je da li se uopće zna kolika su ta jamstva za kredite. Po svemu sudeći, teško će biti naplatiti dugove od samog "Viktora Lenca", platit će Državni proračun tako da nije točno da državni

proračun neće snositi štete za eventualni stečaj i o tome je netko trebao prije voditi računa a ne davati garancije za beskonačna zaduženja, rekao je.

Koliki je dug države?

Koliki je ukupni dug Hrvatske krajem svibnja ove godine odnosno koliki je vanjski a koliki unutarnji dug, pitala je **Vesna Škare-Ožbolt (DC)** zatraživši precizan odgovor. Vanjski je dug krajem veljače ove godine iznosio 16,5 milijardi dolara a krajem ožujka 17 milijardi, rekla je dodajući da iz poslovnog sektora, posebno banaka, dolaze zabrinjavajuće informacije da vanjski dug i dalje raste, kazala je.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** odgovorio je da je visina vanjskog duga zabrinjavajući indikator a pogotovo ako znamo da su i kretanja na pozicijama platne bilance Hrvatske negativna u odnosu na prethodnu godinu i da deficit na platnom računu raste. I to je na neki način zabrinjavajuće kad govorimo o vanjskom dugu jer da je situacija na platnoj bilanci drugačija strahovi od vanjskog duga bili bi manji, rekao je. Hrvatska narodna banka poduzima određene mjere da bi ograničila rast duga i na neki način ga zaustavila a s druge strane određenim fiskalnim promjenama izvršna vlast pokušava okrenuti trendove u platnoj bilanci.

S obzirom na to da se vrlo često pojavljuju i kriva tumačenja o vanjskom dugu želimo vrlo jasno reći da je u tom vanjskom dugu ono što znači hrvatska država ipak jedna trećina. Ocjenjujemo da je situacija u Proračunu takva da ćemo biti u stanju vraćati taj dio vanjskog duga i da u dijelu gdje je Proračun odgovoran za iznose vanjskog duga nema određenih poteškoća i da će se moći servisirati. Ocjenjujemo da ne ugrožavaju ni proračun Hrvatske ni stabilnost Hrvatske, rekao je, među ostalim.

Vesna Škare-Ožbolt ponovila je da je njeno pitanje glasilo koliki je (brojčano) vanjski dug Hrvatske sada u šestom mjesecu 2003.

Slavko Linić, potpredsjednik Vlade, odgovorio je da službeni podaci Hrvatske narodne banke prikazuju vanjski dug sa 17,6 milijardi dolara a postoje određene razlike u javnom dugu između Ministarstva financija i Hrvatske narodne banke i to se usuglašava.

Što je s rezultatima istrage o ekološkim incidentima u Požeško-slavonskoj županiji?

Marija Bajt (HDZ) pitala je dokle je došla istraga u vezi s ekološkim incidentima u parku prirode Papuk u Požeško-slavonskoj županiji (1. ožujka 2002. godine bacanje većih količina životinjskih ostataka, 14. svibnja ove godine ispuštanje jake toksične tvari u Bujčinom poteku Veličanka zbog čega je došlo do nezampamćenog pomora autohtone pastrve, klena i potočnih rokova, 9. lipnja bez vode je ostao još jedan velički potok zbog pregrađivanja i opet pomor riba). Još ni jedno od nadležnih ministarstava i državnih institucija ni nakon godinu dana u vezi s tim nisu učinile ništa. Rezultata istrage nema, čekaju se inspekcijski nalazi iz drugog slučaja stoga nije jasno radi li se o zataškavanju i zaštiti počinitelja ili o nesposobnosti državnih institucija i službi, rekla je.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** odgovorio je da je pitanje precizno i da zahtijeva vrlo precizan odgovor koji će se dati u pisanom obliku.

Marija Bajt odgovorila je da mora prihvatiti ovakav odgovor no da se radi o eko zločinu o kojem se kroz godinu dana nisu dobili podaci što znači da ovako neučinkovite državne institucije sramote hrvatsku državu. Bilo bi dobro da umjesto propagandnih filmova o uspjesima hrvatske Vlade rješavate pitanja od životnog interesa za budućnost, rekla je.

O isporuci struje iz NE Krško

Koliko je struje Hrvatskoj isporučeno od ožujka 2003. godine iz NE Krško i je li postignut dogovor o naknadi štete nastale u Hrvatskoj zbog neizvršavanja Ugovora iz lipnja 2002. godine, pitala je **Dorica Nikolić (HSL)**. Podsjetila je da je Klub zastupnika HSL-a predlagao stavljanje izvan snage ratifikaciju tog Ugovora o NE Krško i tvrdio da je Hrvatska oprostila Sloveniji 300 milijuna dolara. Zatražila je precizan odgovor o količini isporučene struje i o dobivenom novcu na ime štete jer da su građani i građanke RH skupo platili taj Sporazum odrekavši se milijun kuna.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** odgovorio je da je među-

državni ugovor konzumiran, da su formirana tijela novog društva u 50-postotnom vlasništvu i da su hrvatski stručnjaci u upravi društva a odštetni zahtjev je ispostavljen. Trenutno je elektrana u godišnjem remontu a nakon toga nastavlja s isporukom električne energije. A koliko je kilovat sati isporučeno zastupnica će dobiti pisani odgovor jer to nije podatak za pamćenje, rekao je.

Dorica Nikolić nije bila zadovoljna odgovorom. Navela je da se iz odgovora vidi da nije napravljen dogovor o naknadi štete pa da je Vlada bila dužna po zaključku Sabora ići pred arbitražni sud (ili drugi postupak). Ujedno je rekla predsjedniku Hrvatskog sabora i predsjedavajućem da nije zadovoljna s nazočnim sastavom Vlade jer da ovdje ima samo devet ministara a od njih su neki drijemali, čitali novine, telefonirali a trebali bi svi ministri biti barem na aktualnom prijepodnevju, rekla je.

Predsjednik Hrvatskog sabora i predsjedatelj **Zlatko Tomčić** je odgovorio da se te primjedbe odnose i na zastupnike.

Hrvatska država provodi svoje zakone

Milan Đukić (SNS) pitao je gdje je Vlada našla pravno uporište za vremensko ograničavanje stjecanja dijela ljudskih prava kao što su pravo na obnovu, na konvalidaciju mirovinskog staža. Radi se o građanima čiji su procesi (stjecanje državljanstva, proces povratka, povrat privatne imovine itd.) objektivne prirode i produkt funkcioniranja pravne države i političke volje pa je li logično i primjereno ograničiti vremenske rokove u pravu podnošenja zahtjeva za obnovu i konvalidaciju. Jer, krajnji rezultat je otežano i osporeno pravo na povratak i opstanak dijela građana u RH.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** odgovorio je da su ova Vlada i Hrvatski sabor prihvaćajući zakone postupali u skladu s Ustavom i tada nije bilo spora krši li se Ustav i da li su ti zakoni u suprotnosti s Ustavom. Hrvatska država provodi sve svoje zakone a pitanje prava i zakonitosti i pitanje pravičnosti su dva pojma, smatra on. **Milan Đukić** zatražio je pisani odgovor predsjednika Vlade jer da se radi o osjetljivoj materiji i pitanju.

Kada isplata duga radnicima "Dalmatinke"

Kada će radnici sinjske "Dalmatinke" koji su na Zavodu za zapošljavanje dobiti novac za priznato potraživanje u iznosu od 30 milijuna kuna a za zaostale plaće i otpremnine, pitao je **Joško Kantić (HLS)**. Objasnio je da je u srpnju 2001. godine otvoren stečaj najvećeg sinjskog poduzeća "Dalmatinka", da je godinu dana kasnije dio imovine prodan talijanskom investitoru koji se obvezao na poslu zadržati 420 od ukupno 853 radnika a na Zavodu za zapošljavanje danas je oko 450 bivših radnika.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** odgovorio je da je agonija "Dalmatinke" trajala više od tri godine mandata ove Vlade (u razdoblju bivše Vlade neće govoriti). Sa željom da netko održi tekstilnu industriju s 800 zaposlenih koja je bez tržišta posao Vlade se i svodio na to da neprekidno osigurava plaće (iz Fonda). Moralo se pristupiti stečaju, nađen je (naporom stečajne upraviteljice) talijanski poslovni partner koji je uspio u pogone vratiti 420 zaposlenih, pronaći tržište i pokušava zadržati tu proizvodnju. Postoji uvijek problem potraživanja tih radnika zbog neisplaćenih prava i evidentno je da su to potraživanja iz stečajne mase. Vode se i neugodni sporovi jer jedno od velikih potraživanja u stečajnoj masi su i potraživanja Zavoda za zapošljavanje koji je također dao plaću za nerad i neproizvodnju pa je stavio hipoteke. Ostaje problem što iz stečajne mase nije moguće naplatiti potraživanja radnika jer nema stečajne mase. Naime, za jednu kunu dale su se nekretnine novom vlasniku i nema te mase koja će podmiriti potraživanje ni Zavoda, ni Ministarstva financija a nažalost, niti dobrog dijela od ovih 30 milijuna kuna.

U Proračunu se ta sredstva ne mogu osigurati jer to nisu plaće već ostale naknade. Radnicima su isplaćene sve plaće ali u minimalnom iznosu, rekao je, među ostalim.

Joško Kantić nije bio zadovoljan s odgovorom i rekao da radnici "Dalmatinke" potražuju temeljem zakona 30 milijuna kuna i očekuju od predstavnika Vlade RH da naprave sve da pravna država funkcionira, jer oni, nažalost, ne mogu živjeti od nekakvih govora na autocestama. Zastupnik je zatražio pisani odgovor što Vlada poduzima u ovom kontekstu da profunkcionira pravna država.

Potpredsjednik Vlade RH **Slavko Linić** odgovorio je da pravna država znači naplatu potraživanja radnika iz stečajne mase. Pravna država funkcionira i zato što se provode zakoni radnici nisu u mogućnosti dobiti zaostatke i razlike jer su minimalne plaće dobili iz državnog proračuna.

Radno vrijeme i tarifa javnih bilježnika

Zastupnik **Dario Vukić (HDZ)** postavio je pitanje ministrici pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Primijetio je da građani Republike Hrvatske koji uzimaju kredite i trebaju razno-razne potvrde svaki dan pohode javne bilježnike, no već sedam godina postoje privremene tarife, a zbog činjenice da nije propisano radno vrijeme javnih bilježnika građani lutaju po gradu tražeći koji od njih radi. Jednako tako, kaže zastupnik, postoji glasna priča da pojedine institucije, banke npr, šalju klijente kod određenih javnih bilježnika što znači da građani ne mogu sami izabrati gdje će otići već ih banke kod kojih dižu kredit šalju kod određenog javnog bilježnika što se smatra određenim vidom korupcije.

Pitao je ministricu zašto se kod bilo koje usluge koju građani dođu tražiti od javnog bilježnika, na te usluge plaća PDV i pristojba i nije li posrijedi dvostruko oporezivanje. Kod toga ne treba zaboraviti na novčane iznose koji se plaćaju za određene usluge npr. za ovjeru potpisa od 46 kuna sve do 1000 ili 1500 kuna, ovisno o veličini kredita. Vukića je zanimalo zašto su građani Hrvatske izloženi takvom tretmanu i što će Vlada poduzeti da takvu nepravdu ispravi?

Ministrica pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, **Ingrid Antičević-Marinović** ustvrdila je da nije točna konstatacija da zakonom nije određeno radno vrijeme javnog bilježničkog ureda, pa tako čak i subotom i nedjeljom. A kada javni bilježnik odluči otići na godišnji odmor dužan je dogovoriti sa susjednim bilježnikom tko će preuzeti posao. A ako je netko od javnih bilježnika zatvorio ured tada je to povreda dužnosti pa bi o tome trebalo izvijestiti resorno ministarstvo, dodala je ministrica. Objasnila je još da je pitanje javnobilježničkih usluga tj. tarifa odnosno visina plaćanja istih pa tako i pristojbe i PDV-a određena zakonom.

Kada ste kaznili nekog od javnih bilježnika koji nije radio u propisano vrijeme označeno na ploči ispred njegova ureda, upitao je zastupnik **Vukić**. Vjeruje da se to nikada nije dogodilo, ali zato, kaže, građani uzaludno obilaze javne bilježnike. Vukić tvrdi kako nije točno da su građani dužni istovremeno plaćati na javnobilježničku uslugu i pristojbu i PDV, budući da su to prihod proračuna. Aktualna bi Vlada, misli zastupnik, trebala odrediti da građani ne plaćaju i jedno i drugo nego samo pristojbu ili samo PDV na uslugu.

Manjak carinskih djelatnika

Želimir Janjić (HSL) uputio je pitanje jednom od potpredsjednika Vlade. Uvodno je konstatirao da veliki dio građana Republike Hrvatske - poreznih obveznika - odgovorno i savjesno plaća poreze, dok drugi dio to ne čini. S tim u vezi poznate su utaje poreza i druge kriminalne radnje dijela građana, ne plaćaju se trošarine, carine i carinske pristojbe, i isti se na nezakoniti način bogate. Vlada je najavila borbu protiv svakovrsnog kriminala, osnovala USKOK, ali su rezultati slabi, kaže zastupnik, ilustrirajući to konkretnim podacima iz Izvješća o izvršenju državnog proračuna u 2002. godini. U prvih šest mjeseci lani nije naplaćeno od planiranoga čak 280 milijuna kuna samo po osnovi nenaplaćenih trošarina za duhanske proizvode. Za cijelu proteklu godinu pod stavkom carine i carinske pristojbe planirano je bilo ostvariti 3 milijarde i 215 milijuna kuna, a ostvareno je tek 63 posto plana ili milijardu i 170 milijuna kuna manje od planiranog. Tu su i kadrovski problemi. Iako je sistematizirano 645 radnih mjesta, Carinarnica Osijek zapošljava tek 556 osoba koliko je zapošljavala i 1997. godine. Do prije par godina Hrvatska je sa susjednom BiH imala samo jedan granični prijelaz, a danas ih je deset. Sa Srbijom i Crnom Gorom potpisan je ugovor o malograničnim prijelazima, ali se on ne provodi pa tako u mjestima: Davor, Tolisa i Strošinci još uvijek nemamo otvorene malogranične prijelaze, upozorava Janjić. U vezi s iznesenim problemima Janjića je zanimalo što se namjerava učiniti, odnosno hoće li se zaposliti manjak od 100-tinjak carinskih djelatnika i možemo li računati s tim da će prihodovna strana proračuna na taj način biti povećana.

Vlada je donijela odluku o zapošljavanju 900 vježbenika u Ministarstvo financija, najvećim dijelom za potrebe porezne uprave, želeći tako pripremiti mlade školovane ljude za sve obveze koje će se pojaviti prema Hrvatskoj s obzirom na njezin status prema susjedima, nakon prijama u EU, odgovorio je potpredsjednik Vlade **Slavko Linić**. Iako je tijekom 2002. i u 2003. Porezna uprava polučila određene rezultate, još uvijek je značajan broj onih koji izbjegavaju plaćanje poreza. Vladu je, kaže, više strah nelegalne ekonomije i konkurencije, a napose uništavanja poreznih obveznika koji uredno izvršavaju svoje obveze. Prema potonjima Vlada mora biti odgovorna, i zato se pokušava organizirati tako da prati "zaboravne", a napose oduzima pravo rada svima koji se bave nelegalnom ekonomijom. Glede onih koji ne plaćaju ili izbjegavaju platiti svoje obveze, gospodin Linić kaže da je u tom smislu bitno pooštriti sankcije prema takvim osobama, te s tim u vezi podsjeća na nedavno prihvaćeni Kazneni zakon i Zakon o prekršajima gdje su posebno obrađene zakonske odrednice vezane uz izbjegavanje plaćanja poreza i poreznu nedisciplinu. Suština je, zaključuje gospodin Linić, da su tim zakonima povećane kazne za prekršitelje ali i odgovornost.

Iako dio odgovora ohrabruje, prokomentirao je zastupnik **Janjić**, podsjeća na ustrojen Odjel za trošarine koji još uvijek nije kadrovski ekipiran te izrazio nadu da se na to neće dugo čekati, i da će se carinarnica Osijek i ostale naše carinarnice što prije kadrovski popuniti svakako ne čekajući kraj ove ili početak slijedeće godine. Budući da je svoje pitanje fokusirao na probleme naše carine, zatražio je od Ministarstva financija da mu dostavi pisani odgovor.

Bespravna izgradnja

Ivo Fabijanić (SDP) odlučio je postaviti pitanje ministru zaštite okoliša i prostornog uređenja, ali kako ga nije bilo ustvrdio je da ako mu ne odgovori netko od potpredsjednika Vlade tada očekuje pisani odgovor.

Zastupnik se pozvao na jedno rješenje od 8. svibnja ove godine i s tim u svezi zaključak od 15. svibnja kojim se određuje rušenje objekta (kuće) djelomično izgrađenog bez građevinske dozvole u zoni u kojoj gradnja nije dozvoljena. To,

kaže Fabijanić, nije sporno, ali jeste sporno da se na istom području u prostoru u kojem nije regulirana nikakva izgradnja u potpunosti izgrađeni objekti ne ruše niti su dobili ista rješenja i nalog. Činjenica je da su tako izgrađeni objekti najčešće u vlasništvu osoba koje nemaju stalno mjesto boravka u općini ili gradu u kojem je izgrađen taj objekt, dok su djelomično izgrađeni objekti uglavnom u vlasništvu domaćih ljudi koji godinama u te objekte ulažu. Nije li takav odnos prema bespravnoj gradnji protivan Ustavu tj. favorizira one koji imaju dovoljno kuna da na brzinu izgrade bespravne objekte, dok oni koji za takvo što nemaju kune, ali godinama ulažu u svoje objekte, iste moraju rušiti, pitao je zastupnik Fabijanić. Na postavljeno pitanje zastupnik će dobiti pisani odgovor.

Naknada seljacima za štete od suše

Drago Krpina (HDZ) uputio je pitanje potpredsjedniku Vlade dr.sc. Goranu Graniću, a tiče se naknade seljacima za štete od suše. Suočeno s pravom katastrofom zbog suše koja je zahvatila Hrvatsku u nezapamćenim razmjerima Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva je prije više od mjesec dana predložilo Vladi određene zaključke na temelju kojih bi Vlada barem djelomično ublažila štete od te elementarne nepogode. Između ostalog, Ministarstvo je predložilo Vladi da osigura sredstva u državnom proračunu za pokrivanje barem jedne trećine prouzročenih šteta procjenjujući istodobno da šteta iznosi više od milijardu i 400 milijuna kuna. Na sjednici polovicom svibnja Vlada je prihvatila sve prijedloge Ministarstva osim prijedloga da se osigura 400 milijuna kuna za djelomičnu naknadu štete seljacima od suše. Umjesto toga Vlada je zadužila Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo financija da izrade i dostave joj model djelomične naknade utvrđenih šteta prouzročenih sušom 2003. godine, uključujući tu visinu i izvore sredstava za to. Zastupnik Krpina podsjeća da je do sada 12 županija proglasilo stanje elementarne nepogode, a procijenjena šteta od milijardu i 400 milijuna kuna već se popela na veće iznose. Stoga je zastupnika Krpinu zanimalo je li izvršen Vladin zaključak i možda već utvrđen iznos te kolika je

visina predviđenih sredstava iz proračuna kao naknada seljacima za štetu od suše?

Potrebno je utvrditi visinu štete te kriterije nadoknade, a napose izvore iz kojih će se ona osiguravati, odnosno proračunsku poziciju iz koje će se ona pokrivati, odgovorio je potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** te najavio kraj lipnja ili početak srpnja kada će Vlada o tome raspravljati.

Zastupnik **Krpina** izrazio je nezadovoljstvo općenitim odgovorom na temelju kojeg, kaže, seljaci ne mogu gajiti nikakve nade da će Vlada osigurati sredstva za djelomičnu naknadu te štete. Zastupnik tvrdi kako nije sporan model i način isplate naknade od štete jer postoji Zakon o naknadi štete od elementarnih nepogoda, ali je pitanje kako da se 28 milijuna kuna koliko je za to predviđeno u proračunu poveća za 400 ili 500 milijuna kuna, podvlači Krpina. Prepirka između SDP-a i HSS-a o tom pitanju nije u interesu hrvatskog seljaka. Seljaka samo interesira hoće li Vlada u državnom proračunu koji iznosi 86 milijardi kuna naći 400 milijuna kuna za pomoć seljacima ili ne, zaključio je zastupnik Krpina.

Rad nedjeljom

Vesna Podlipec (SDP) uputila je pitanje Vladi. Na zahtjev Vlade Državni inspektorat poduzeo je opsežnu kontrolu rada nedjeljom u trgovini i ugostiteljstvu, a prema podacima iz tiska rezultati inspekcije rada nedjeljom nezadovoljavajući su zbog šutnje radnika, rekla je ova zastupnica. Mišljenja je da je te akcije trebalo provoditi redovito, a ne kampanjski, te upitala Vladu što kani poduzeti kako bi Državni inspektorat stalno dostavljao točne i stvarne podatke, ali ne na temelju izjava radnika nego na temelju kontrole poslovnih knjiga i usporednih podataka o: radnom vremenu i broju zaposlenih radnika te plaćenim satima rada, uplati doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, a napose plaćenom prekovremenom radu i radu nedjeljom. Zanimalo ju je također što će Vlada poduzeti da se sankcioniraju oni koji su očitim zloupotrebama u poslovanju radnike doveli u veoma težak položaj, odnosno razmatrali Vlada u tom smislu i mogućnost privremenog zatvaranja djelatnosti u takvim slučajevima, a napose što će poduzeti protiv onih koji su ovu opsežnu kontrolu proveli tek na zahtjev Vlade te se i sami iščudavaju rezultatima iste.

Odgovorio je ministar rada i socijalne skrbi, **Davorko Vidović**. Ustvrdio je kako nije točna konstatacija da je riječ o kampanjskom poslu koji je obavljen isključivo na zahtjev Vlade već je, kaže, riječ o poslu koji se redovito obavlja u spomenutom inspektoratu. Istina je da se prilikom takvih inspekcijskih nadzora nailazi na brojna kršenja propisa, a u takvim se slučajevima postupa u skladu s važećim zakonima u Hrvatskoj. Da bi se pospješila učinkovitost takvih inspekcija resorno će ministarstvo već za tjedan dana poslati Vladi paket radno-socijalnog zakonodavstva u kojem će biti i zakon o inspekcijama kojim se predviđaju znatno veće ovlasti inspektora u izricanju mandatnih kazni za poslodavce koji krše propise. Jednako tako izmjenama Kaznenog zakona i još nekim drugim propisima ide se vrlo restriktivno i strogo prema onima koji krše prava radnika, dakle prava iz radnog odnosa. U novom radnom zakonodavstvu uvelike će se skratiti rokovi za radne sporove što bi trebalo pridonijeti većoj sigurnosti ljudima koji rade, a čija se prava redovito krše.

U ponovnom istupu zastupnica **Vesna Podlipec** nije se složila s potonjom konstatacijom ministra Vidovića. Da je to tako tada 2003. godinu zasigurno ne bismo dočekali s poražavajućim rezultatima, podvukla je zastupnica, i zatražila da joj se dostavi i pisani odgovor.

Dionice hrvatskih branitelja

Zastupnik **Đuro Dečak (HDZ)** podsjetio je ministra hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na činjenicu da je Zakonom o pravima hrvatskih branitelja predviđeno 7 posto dionica za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji iz dijela javnih poduzeća u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. Zakon je trebao stupiti na snagu, odnosno njegova implementacija pri privatizaciji takvih tvrtki, ali je poznato da još uvijek nije sistematiziran broj hrvatskih branitelja niti modalitet po kojem bi se te dionice podijelile. To je i razlog zašto su branitelji podržali donošenje Zakona o Fondu za hrvatske branitelje koji bi okrupnio te dionice. U međuvremenu, međutim, Hrvatski telekom je svojim dioničarima podijelio dio iz dobiti pa zastupnika interesira tko u ovom trenutku u Hrvatskoj štiti interese hrvatskih branitelja, odnosno njihove imovine i novca, i poduzima

li spomenuto ministarstvo kakve mjere kako bi se zaštitila vrijednost tog novca kroz eventualnu kupnju obveznica države ili nešto slično.

Usporedo s donošenjem Zakona o Fondu za hrvatske branitelje, koji je u saborskoj proceduri, Vlada će donijeti i sve ostale potrebne mjere kako bi se vriednost dionica, odnosno imovine hrvatskih branitelja (u ovom slučaju Hrvatskog telekoma) u potpunosti sačuvala, odgovorio je ministar hrvatskih branitelja **Ivica Pančić**. Dodao je još kako će o svemu tome zastupnik biti obaviješten u narednom razdoblju.

Nadoknada za najamnine za korištenje tuđih kuća

Zašto Vlada ne poštuje odluku Hrvatskoga sabora po kojoj će ona prognanicima nadoknađivati najamninu za korištenje tuđih kuća, zanimalo je **Jadranku Kosor (HDZ)**. Vjeruje da je Vlada upoznata sa činjenicom da prognanici, odnosno ljudima koji su bili privremeno smješteni u tuđim kućama jer su bili protjerani iz svojih kuća, i kamo se sada konačno vraćaju, iz dana u dan stižu tužbe i presuđene naknade za privremeni boravak (stanovanje) u tuđim kućama i stanovima. Presuđene naknade dosežu za povratnike nesavladivih 200.000 kuna, a u nemogućnosti da to plate prognanici se nalaze u očajnoj situaciji, počev od toga da se "sjedne" na plaću (zabrana na plaću) onima koji imaju sreće i rade do oduzimanja imovine. Zastupnica podsjeća da je Hrvatski sabor još prije godinu dana donio zaključak po kojem će naknadu za tako presuđene najamnine povratnicima preuzeti hrvatska Vlada, ali se do dana današnjeg Vlada o tome nije oglasila.

Ministrica pravosuđa, uprave i lokalne samouprave **Ingrid Antičević-Marić**, potvrdila je točnost informacije o spomenutom zaključku Sabora, gdje je Vlada bila u obvezi postupiti po istom ali, odmah dodala, kako se ne radi uvijek o identičnim slučajevima već se radi o razlikama od slučaja do slučaja. Zastupnica **Kosor** ponovno se pozvala na odluku, odnosno zaključak Sabora i u vezi s tim na svoje pitanje. Dodala je zatim kako ima informaciju iz Zajednice povratnika Hrvatske da Vlada nije reagirala kada je bila dužna postupiti po spo-

menutom zaključku i nadoknaditi najamninu. Izrazila je zatim nezadovoljstvo dobivenim odgovorom i zatražila da joj se i pisano odgovori jer misli da je situacija kritična s obzirom na najavu Zajednice povratnika Hrvatske da će organizirati velike prosvjede na Markovom trgu. Povratnici se, naime, boje činjenice da im slijedi ovrha u slučaju da ne plate spomenute naknade.

”Svaki pojedinačni zahtjev bit će obrađen, riješen i financijski nadoknađen”, odgovorio joj je potpredsjednik Vlade dr. **Goran Granić**.

Naplata cestarine

Ivan Jarnjak (HDZ) postavio je pitanje premijeru Račanu. Otvaranje autocesta u Hrvatskoj dobro je za naš turizam i općenito za razvoj Hrvatske, uvodno je rekao zastupnik. I ovu priliku, kaže, koristi (već sedmi put u protekle tri i pol godine) da postavi pitanje vezano uz naplatu cestarine osobama koje autocestu isključivo koriste za potrebe odlaska i dolaska s posla. Vlada je dijelom riješila problem tih ljudi kroz mogućnost kupovanja jeftinijeg karneta. Samo u Krapinsko-zagorskoj županiji autoceste dnevno koristi tisuće ljudi prema Zagrebu, i dijelom prema Zagorju. Tako je i na svim ostalim autocestama u Hrvatskoj. Zastupnika je interesiralo kada će Vlada ozbiljno razmotriti pitanje da se ljudi koji koriste autoceste isključivo za odlazak i dolazak s posla oslobode plaćanja cestarine jer svi drugi zaposleni plaćaju gradski prijevoz ili gorivo. Za ljude koji putuju na posao autocestom to je dodatni trošak. U slučaju da mu nitko ne može odgovoriti na postavljeno pitanje zastupnik traži pisani odgovor koji će u sebi sadržavati i prijedlog rješenja.

Sanacija lokalnih i županijskih cesta

Miroslav Korenika (SDP) sa zadovoljstvom je ustvrdio da izgradnja autocesta u Republici Hrvatskoj ide dobrim tempom, posebno prema Rijeci, Splitu i Varaždinu. Međutim, ove zime i proljeća, a i lani ujesen lokalne i županijske ceste, posebno na području Varaždinske županije, jako su uništene i to na pravicima koji su bili određeni kao koridori za dopremu materijala. Uništene su i državne ceste na

području spomenute županije, i šteta prelazi 50 milijuna kuna, a riječ je o državnoj cesti od Varaždina prema Zagrebu, dok je posebno loša situacija na državnoj cesti od Novog Marofa preko Varaždinskih Toplica prema Ludbregu.

Za županijske i lokalne ceste potpisan je (tripartitni) ugovor o sanaciji lokalnih i županijskih cesta između Hrvatskih cesta i županijske uprave za ceste, ali ga nije potpisao i treći sudionik-izvođač radova. S tim u vezi zastupnik postavlja pitanje ministru Čačiću ili njegovom zamjeniku, kada će Hrvatske autoceste kao investitor preuzeti obvezu i provesti sanaciju na državnim cestama na području Varaždinske županije, te kada se može očekivati sanacija tih cesta? To je posebno važno znati jer se završetkom pojedinih dionica i državne ceste prekategoriziraju u županijske. Zastupnik naglašava da Varaždinska županija nije dovoljno financijski moćna da sanira ceste koje su na taj način uništene. Stoga Koreniku također interesira jamči li se tripartitnim ugovorom koji još nisu potpisali izvođači radova da će doći do sanacije županijskih i lokalnih cesta?

Zamjenik ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo, **Venko Ćurlin** ustvrdio je da će biti ispoštovan dogovor između investitora - Hrvatskih autocesta, Hrvatskih cesta i izvođača radova o sanaciji spomenutih cesta. Sve u svemu osnovni dogovor o otklanjanju nedostataka bit će ostvaren.

Zastupnik **Korenika** ocijenio je da dobiven odgovor nije dovoljno precizan pa je zatražio i pisani odgovor.

Zašto se odustalo od Sporazuma?

Sporazum o posebnim odnosima između Republike Hrvatske i BiH ratificiran u Hrvatskom saboru i parlamentu BiH davao je Hrvatima iz te nama susjedne države izvjesnu nadu i jamstvo da se Federacija neće pretvoriti u entitet za dominaciju nad Hrvatima u BiH, rekao je uvodno u svoje pitanje **Krunoslav Kordić (HDZ)**. Podsjeća da spomenuti sporazum ima čak 14 oblasti suradnje i daleko veću snagu od međudržavnih sporazuma te predviđa izgradnju razvijenih institucionalnih oblika suradnje u tim oblastima između dviju država. Ključni institucionalni organ je Zajedničko vijeće,

a tvore ga predsjednik Federacije BiH i predsjednik Republike Hrvatske. Vijeće imenuje stalni odbor i dva tajnika, a stalni odbor Vijeća za suradnju sačinjavaju premijeri: Republike Hrvatske i Federacije, potpredsjednici hrvatske Vlade i dopremijer Federacije BiH, te odgovarajući resorni ministri dviju vlada. Zastupnika Kordića je zanimalo zašto je Vlada RH isključivo voljom njenog premijera i predsjednika Republike Hrvatske, odnosno njihovim programom odricanja od Hrvata BiH odustala od Sporazuma koji je ratificiran u Saboru, ali ne i dosad deratificiran? Istodobno su Srbi, koji u BiH imaju poseban entitet (Republiku Srpsku), potpisali Sporazum o specijalnim odnosima sa Srbijom i Crnom Gorom, zaključuje Kordić.

Hrvatska vlada zasigurno neće pristati na to da vodi jednaku politiku kao i srpska vlada, odgovorio je potpredsjednik dr. **Goran Granić**. Vlada RH želi jednak položaj Hrvata na cijelom području BiH, poručuje gospodin Granić te podsjeća da je Hrvatska u zadnje tri godine uspostavila odnose s vlastima BiH nastojeći pritom štiti interese hrvatskih građana na cijelom području BiH. Dr. Goran Granić drži da se ta politika pokazala dobra, daje rezultate, te dodaje da će Vlada RH na tome ustrajati.

Zastupnik **Kordić** drži da nije dobio odgovor. Sporazum o posebnim odnosima temeljen je na Daytonskom sporazumu, točnije na četvrtom aneksu na temelju kojeg je izgrađen Ustav BiH i gdje se predviđaju posebni odnosi s entitetima posredstvom međunarodne zajednice, a Hrvatski ga je sam ratificirao, podsjeća Kordić. Nakon ratificiranja Sporazuma utemeljena su već spomenuta dva tijela, ali se na tome zastalo. Zastupnik tvrdi kako nije nikakav zagovornik nekakvog drugog odnosa niti govori o takvom odnosu kakav je primjerice odnos Srbije i Crne Gore prema srpskom entitetu u BiH, ali pledira i traži od Vlade RH da se pridržava ratificiranih sporazuma, čiji je karakter veći od međudržavnih sporazuma. Na kraju zatražio je da mu se dostavi i pisani odgovor.

Hrvatski vojni obveznici koji žive u inozemstvu

Zdenka Babić-Petričević (HDZ) postavila je pitanje vezano uz, kako je

rekla, nepravdu koja se nanosi hrvatskim vojnim obveznicima u inozemstvu. Preustrojem Hrvatske vojske, odnosno Ministarstva obrane RH učinjeno je dosad već mnogo nepravdi, poniženja i protuzakonitosti, a jedna od njih je i odnos prema hrvatskim vojnim obveznicima u inozemstvu, nastavlja ova zastupnica. Naime, nakon upisa u vojnu evidenciju spomenuti vojni obveznici prepušteni su samovolji djelatnika Ministarstva obrane pa preko Ministarstva vanjskih poslova sve do hrvatskih diplomatsko-konzularnih predstavništava u svijetu. Do 26. godine života ti se vojni obveznici ne pozivaju na odsluženje vojne obveze, a u 26. godini života moraju se u roku od 30 dana javiti svojim uredima za obranu u Hrvatskoj što je počesto nemoguće. Ukoliko to ne učine zabranjuje im se izdavanje hrvatske putovnice. S tim u svezi tražila je da joj netko od nazočnih resornih zamjenika ministara da odgovor u svezi s iznesenim problemom.

Učinio je to zamjenik ministrice obrane, **Zlatko Gareljić**. Gospodin Gareljić se nije složio s tvrdnjom da je dosadašnjim preustrojem Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH učinjeno niz nepravdi. To, drži zamjenik ministrice, apsolutno nije točno te dodaje da se preustroj i reforma rade na temelju jasnih pravila. Vojni obveznici koji žive u inozemstvu, a hrvatski su državljani, upisani su u vojnu evidenciju i moraju regulirati svoju obvezu prema državi kao i svi ostali hrvatski državljani, rezolutan je gospodin Gareljić. Dodao je još da će zastupnica dobiti konkretan pisani odgovor.

Preustrojem Hrvatske vojske odnosno resornog ministarstva nije učinjen niz nepravdi nego tisuće nepravdi, ustrajala je zastupnica **Babić-Petričević**. Dodala je zatim da hrvatski vojni obveznici koji žive u inozemstvu, a državljani su RH poštuju hrvatske zakone, ali se zakona ne pridržavaju djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva vanjskih poslova. Poručila je na kraju gospodinu Gareljiću da provjeri koliko postoji zabrana za izdavanje putovnica hrvatskim vojnim obveznicima u inozemstvu starih 26 godina.

Dogradnja Vile Marija

Lucija Debeljuh (SDP) uputila je pitanje ministru rada i socijalne skrbi, a odnosilo se na dogradnju Vile Marija u Puli koja bi trebala zbrinuti odrasle men-

talno retardirane osobe koje sada borave u izuzetno lošim uvjetima. Zastupnica tvrdi da je dosad više puta posredovala između grada Pule, Županije Istarske i spomenutog Ministarstva da se to pitanje riješi. Vlada, odnosno resorno ministarstvo pokazali su razumijevanje za rješavanje tog problema o čemu svjedoče i sredstva osigurana za tu namjenu u državnom proračunu, ali nažalost to se, kaže, ne može reći i za lokalnu zajednicu. Upravo zato je zabrinuta i iznenađena informacijom da je Ministarstvo odustalo od dogradnje Vile Marija pa moli ministra da joj odgovori je li to točna informacija s kojom raspolaže, i o čemu se zapravo radi.

Ministar rada i socijalne skrbi, **Davoro Vidović** zaniokao je informaciju po kojoj je Ministarstvo odustalo od dogradnje spomenute vile. Samo se, kaže gospodin Vidović, postavljalo pitanje modela financiranja. Kao što javnost zna, dogovoreno je da čitavu ovu investiciju sa 1/3 sredstava prati država, a jednako tako Istarska županija i Grad Pula. Ministar priznaje da je bilo stanovitih zastoja i problema kada je riječ o spomenutoj županiji. Objašnjava zatim da je riječ o ustanovi koja zbrinjava teške psihičke bolesnike, koji žive i rade u sramotnim uvjetima, i stoga je ova vila apsolutni prioritetni objekt socijalne skrbi za Ministarstvo. Da je to tako svjedoči i činjenica da su već izabrani izvođači radova na tom objektu, projekti su gotovi i kreće se u dogradnju Vile Marija. Na taj će se način smještaj u Vili Idola koja je također neuvjeto rađena 1848. godine, a napose u objektu u Guččevoj 18 iz 1914. godine zamijeniti kvalitetnim smještajem na visokoj razini za tu vrstu bolesnika, zaključio je ministar Vidović.

Pojačana sigurnost tijekom turističke sezone

Branka Baletić (SDP) uputila je pitanje ministru unutarnjih poslova. Zastupnica je primijetila kako ove godine Hrvatsku očekuje još jedna vrlo uspješna turistička sezona, posebno nautičkog turizma. Vezano uz povećan promet, kako cestovni tako i na moru, zastupnicu je interesiralo što je Ministarstvo poduzelo da se maksimalno smanji broj prometnih nezgoda. Jednako je tako zanima je li Ministarstvo planiralo povećanje sezon-

skih zaposlenika kako bi i ona manja turistička mjesta tijekom sezone imala adekvatnu zaštitu.

Kada je riječ o pripremi turističke sezone postoji uobičajeno redovit posao policije, odgovorio joj je ministar unutarnjih poslova, **Šime Lučin**. Kada se u špici sezone stvaraju gužve tada se u javnosti stvara dojam da je zapravo riječ o katastrofi. Dovoljno je, međutim, pogledati naše susjede, ali i druge turističke zemlje kada njihovi državljani kreću na put i gužve koje se pritom stvaraju bez obzira na bolju mrežu cesta, a ipak se ne diže velika panika. Ministar vjeruje da će puštene autoceste ove godine smanjiti prometne čepove i gužve, ali se oni neće moći izbjeći u špici sezone. Što se tiče regulacije prometa Ministarstvo predviđa pojačanja, dok se sigurnost tijekom turističke sezone nastoji pojačati redovitim premještanjem policajaca iz kontinentalnog dijela Hrvatske u primorski i priobalni dio, a posebno u naše turističke destinacije. Uostalom, nakon 11. rujna, i s tim u vezi događaja u SAD-u, pitanje sigurnosti postaje jedan od bitnih elemenata turizma u svijetu, pa tako i našega a ministar Lučin vjeruje da će u tom smislu naša policija i ove godine obaviti svoj dio posla. Izrazio je žaljenje što projekt Obalne straže, iako je već pripremljen, nije dospio na zastupničke klupe, a osobno misli da bi zapovjedništvo, odnosno sjedište Obalne straže trebalo biti negdje na našoj obali.

Pilot projekti u policiji

Posljednje pitanje u okviru Aktualca uputila je **Dubravka Horvat (SDP)** također ministru unutarnjih poslova. Podsjeća na dvije brosure u kojima je detaljno obrazložena strategija djelovanja policije u zajednici i reforma operativno-preventivnog rada policije u odori (pilot projekt). Želja je pritom bila da se policija približi građanima, poboljša kvaliteta usluga, otklone negativna nasljeđa, ujednači standard organizacije i rada policije u odnosu na standarde zemalja EU-a. To su, kaže, bitni elementi projekta djelovanja policije u zajednici, koji se za sada provodi tek u nekoliko gradova, a izaziva zanimanje i odobravanje građana. Zastupnica drži da bi bilo dobro proširiti taj projekt i na druge gradove, pa je u tom smislu bila inicijativa Brodsko-posavske županije i zamolba koja će ići prema

Ministarstvu. Zastupnica traži od ministra da joj konkretno odgovori na pitanje je li moguće u ovaj projekt djelovanja policije u zajednici uz predviđene uključiti još neke gradove pa tako i Slavonski Brod, šesti po veličini grad u Hrvatskoj?

Ministar unutarnjih poslova, **Šime Lučin** potvrdio je da se radi o projektu strategije djelovanja policije u zajednici, a zapravo o izgradnji sustava kontakt policajca. Želja je pritom da se naglasak u radu policije stavi na prevenciju umjesto na represiju. Mini-

star naglašava da je cijeli pilot projekt jako dobro prihvaćen u javnosti, te da završava polovicom srpnja. Iako je prvotno bilo predviđeno da se cijeli projekt pokuša implementirati početkom iduće godine, nedavno je donesena odluka u Ministarstvu da se s tim u vezi ovo ljeto naprave sve pripreme i krene s jednim njegovim širim obuhvatom već sredinom rujna. Drži kako nema razloga da i Slavonski Brod ne bude uvršten u spomenuti projekt, naglašava važnost suradnje policije i

jedinica lokalne samouprave te izražava nadu da će tijekom slijedeće godine projekt zaživjeti u cjelini.

Više nije bilo prijavljenih zastupnika za postavljanje pitanja, ali je predsjednik **Tomčić** izvijestio da Vlada RH nije dostavila u propisanom roku odgovor na zastupničko pitanje Ljube Česića-Rojša te zatražio da se odgovor dostavi u roku od osam dana. Isto se odnosi i na zastupničko pitanje Ivića Pašalića upućeno Ministarstvu financija.

M.Ko; Đ.K; J.Š.

GOVOR PREDSJEDNIKA REPUBLIKE TURSKE AHMETA NECDETA SEZERA U HRVATSKOM SABORU 3. SRPNJA 2003.

Parlamenti u razvoju demokracije

Poštovani Predsjedniče Sabora, cijenjeni zastupnici, iznimno sam sretan i počašćen što imam priliku obratiti se vama u Hrvatskom saboru, koji je imao važnu ulogu u novijoj hrvatskoj povijesti. Molim Vas da u ime hrvatskog naroda primite moje čestitke za ostvareni napredak na putu do postizanja važnog mjesta u međunarodnoj zajednici.

Na početku, želio bih spomenuti slogan osnivača naše Republike Ataturka koji je istaknut iza govornice u Velikoj Nacionalnoj Skupštini Republike Turske od dana njenog osnutka i koji objašnjava filozofiju Turskog parlamenta a glasi "Suverenost bezuvjetno pripada narodu".

Turska, koja je 1923. osnovala parlamentarni republički režim, naučila je iz vlastitog iskustva kako narodna suverenost i višestranačka demokracija uvelike mogu pomoći u sveukupnom razvoju naroda. Turska pomoću vlastitog iskustva poduzima odlučne korake ka usavršavanju višestranačke demokracije te ljudskih prava i sloboda.

Sistemi temeljeni na volji naroda

Demokratski sistemi se temelje na volji naroda. Kao što je istaknuto u malo prije spomenutoj rečenici Mustafa Kemal Atatürk, niti jedna sila nije jača od volje naroda u zajednicama s demokratskom tradici-

jom. Ta volja se ostvaruje u Parlamentu koji se sastoji od predstavnika naroda. S druge strane, uspjeh višestranačkih demokracija oslanja se na međusobnu kontrolu i ravnotežu sila. Štoviše, parlamenti danas imaju veliku ulogu i važnost u demokratskom razvoju naroda koje predstavljaju.

Hrvatski sabor, kao i Velika Nacionalna Skupština Republike Turske u vrijeme njenog osnutka, osim što je imao dužnost razviti demokraciju morao je preuzeti i povijesnu odgovornost. Ta odgovornost povećava važnost parlamenata unutar naših političkih sistema. Naši parlamenti, koji su uspijevali izvući svoje zemlje iz teških vremena, danas u okviru suvremenih demokratskih mjera i vrijednosti vode svoje narode samo naprijed.

Poštovani predsjedniče Sabora, cijenjeni zastupnici, Države se ne mogu distancirati od vlastitog geografskog položaja i povijesti. Zbog toga, one ponekad preuzimaju odgovornost za događaje koji se dešavaju izvan njihovih granica. Odnos i Turske i Hrvatske prema Balkanu mogao bi se okarakterizirati na taj način. Moramo i dalje koristiti prednosti naše pozicije, s ciljem održavanja mira i stabilnosti u regiji.

Turska i Hrvatska su na istoku i na zapadu jedne regije koja je tijekom 90-ih proživjela velike probleme poput rata, razaranja i masovnih migracija. Naše zemlje uložile su velike napore za ponovno uspostavljanje mira i stabilnosti na Jugo-istoku Europe. Međunarodna zaje-

dnica je izuzetno cijenila te zajedničke napore Turske i Hrvatske.

U našoj zajedničkoj balkanskoj regiji, tijekom zadnje dvije godine postignuto je jedno mirno i stabilno okruženje koje daje nadu. No, krhkost tog pozitivnog okruženja iziskuje obazrivo ponašanje svih zemalja Jugoistočne Europe. Zbog toga, mislimo da treba poduzeti još mnoge korake na putu do potpunog učvršćenja mira i stabilnosti.

Turska, koja je istodobno euroazijska, srednjoistočna i mediteranska zemlja također ima i snažan balkanski identitet. Zbog toga, Turska daje veliku važnost učvršćivanju mira i stabilnosti, te razvoju projekata zajedničke suradnje koji će biti od koristi svim zemljama u regiji. Osim tursko-hrvatske bilateralne suradnje, na putu do mira i stabilizacije važna je i suradnja u multilateralnim procesima. Vjerujemo da našu već postojeću suradnju u sklopu procesa za suradnju zemalja Jugoistočne Europe, Pakta za stabilizaciju Jugoistočne Europe i Inicijative za suradnju zemalja Jugoistočne Europe, možemo razviti u korist svih zemalja regije.

Događaji koji su uslijedili u međunarodnoj zajednici nakon napada 11. rujna, odveli su pozornost svjetske javnosti na druge regije. Mislimo da nije potrebno da zbog tih događaja međunarodna zajednica umanjí podršku za rješavanje problema u regiji.

Ojačati političku i gospodarsku suradnju

Unatoč postignutom relativnom miru i stabilnosti u Jugoistočnoj Europi i činjenici da taj napredak služi kao uzor ostalim kriznim regijama u svijetu, naša zadaća još uvijek nije završena. Ako želimo zadržati mir i stabilnost u našoj regiji i štoviše, proširiti ih na okolne zemlje, za dobrobit naših dvaju naroda i zemalja moramo ojačati političku i gospodarsku suradnju unoseći raznovrsne aktivnosti. Moramo biti spremni preuzeti odgovornost za sigurnost i prosperitet kako bismo mogli još više unaprijediti naša dostignuća u sklopu suradnje unutar regije. Ohrabruje činjenica da su sve zemlje u regiji svjesne tog stanja.

Turska podupire mir u svijetu i surađuje sa svim narodima koji dijele njen stav. Zbog toga, pripadnici Turske vojske i policije obavljaju dužnosti promatrača i mirotvoraca na Srednjem Istoku, Balkanu, Srednjoj Aziji, Africi i Dalekom Istoku. No, istodobno željeli bismo da takve međunarodne intervencije postanu nepotrebne u našoj regiji u najkraćem mogućem roku.

Proces integracije Europe

Poštovani Predsjedniče Sabora, cijenjeni zastupnici, tijekom 90-ih nakon nestanka autoritarnih vlasti i mikro-nacionalističkih tendencija i nakon poraza fundamentalističko etničke diskriminacije, zemlje Jugoistočne Europe u razdoblju tranzicije usredotočile su se na integraciju u europske i europsko-atlantske institucije. Proces integracije Europe neće biti završen dok sve balkanske zemlje ne zauzmu pozicije u europskim strukturama.

Turska ima posebne odnose s Europskom zajednicom već 40 godina. Nakon uspostave Carinskog ujedinjenja 1996. godine, Turska je gospodarsku suradnju s Europskom zajednicom podigla na višu razinu. Turska ubrzano ulaže dodatne napore za postizanje punopravnog članstva u Europskoj zajednici. Turska pozorno prati napore Hrvatske usmjerene ka integriranju u Europsku zajednicu. Uvjeti predviđeni za postizanje članstva u Europskoj zajednici koincidiraju sa suverenitetom i stupnjem razvijenosti koji i sami nastojimo postići. Zbog toga vjerujem da je velika odgovornost upravo na Vama - cijenjenim zastupnicima.

Članstvo Hrvatske u NATO-u dat će novu dimenziju odnosima između naših dviju država. Turska smatra da sve balkanske zemlje koje ispunjavaju uvjete za članstvo u NATO-u trebaju i postati njegove članice. U tom okviru, vjerujemo da vrata, koja su otvorile Bugarska i Rumunjska postavši članice NATO-a, trebaju ostati otvorena i za ostale zemlje u regiji. Želio bih još jedanput naglasiti da ćemo podupirati napore Republike Hrvatske u tom pravcu.

Vjerujem da će želja gotovo svih zemalja Jugoistočne Europe za integriranjem u europsko-atlantske institucije, ukinuti negativne konotacije vezane uz pojam "balkanstvo", te da će regija postati simbolom mira, prosperiteta i stabilnosti. Za proces formiranja članstva u NATO i Europsku zajednicu potrebno je ukloniti sve prijetnje koje su usmjerene protiv sigurnosti naroda Jugoistočne Europe. Sukladno tomu, borba protiv organiziranog kriminala i terorizma je postala jedna od glavnih dužnosti.

Sukobi, koji su se događali tijekom 90-ih u našoj regiji, potpomogli su razvoj mreža organiziranog kriminala i asimetričnim prijetnjama koje sežu izvan granica regije. Jugo-istočna Europa osim zbog sukoba, spominje se i zbog aktivnosti mreža organiziranog kriminala. Ono što naročito privlači pažnju je i blizak odnos ekstremnih nacionalističkih grupa i mreža organiziranog kriminala. Mreže organiziranog kriminala podupiru ekstremne nacionalističke grupacije kako bi stvorile pogodno tlo za svoje aktivnosti, a ekstremni nacionalisti, s ciljem osiguranja vlastite egzistencije, oslanjaju se na financijsku i materijalnu potporu mreža organiziranog kriminala.

Zbog već navedenog i zbog činjenice da zajednice koje ne ostvaruju prosperitet lakše padaju pod utjecaj ekstremnog nacionalizma, moramo biti odlučni u borbi protiv organiziranog kriminala, te surađivati i pomagati jedni drugima na svim razinama, jer bi u suprotnom to moglo prouzrokovati još veće probleme u našoj regiji i našim državama. Turska je, kao zemlja koja je imala velikih problema s terorizmom, spremna za suradnju sa svim državama po tom pitanju...

Poštovani Predsjedniče Sabora, cijenjeni zastupnici,

Politički odnosi između Turske i Hrvatske su veoma zadovoljavajući. Naročito sam zadovoljan, jer smo tijekom razgovora s poštovanim predsjednikom Mesićem i ostalim hrvatskim dužnosnicima

ispoljili zajedničku odlučnost u nastojanjima da odnose na području gospodarstva, trgovine i kulture podignemo na razinu naših političkih odnosa.

Intenzivirati gospodarske odnose

Turska, sa svojom mladom i dinamičnom 70 milijunskom populacijom i 80 milijardi dolara vrijednom vanjskom trgovinom može biti pogodan gospodarski partner Hrvatskoj. No, unatoč tome što je sveukupna robna razmjena između Turske i zemalja Jugoistočne Europe dosegla 2,6 milijarde dolara, vidimo da je udio Hrvatske u turskom uvozu ostao na 9 milijuna, a u izvozu na 42 milijuna dolara.

Zemlje Jugoistočne Europe s kojima smo potpisali ugovor o slobodnoj trgovini, imaju u našoj sveukupnoj robnoj razmjeni udio od 88%. Zbog toga vjerujem da će Ugovor o slobodnoj trgovini koji je stupio a snagu 1. srpnja 2003. uvelike doprinijeti razvoju naših gospodarskih odnosa. Još jedan događaj koji ulijeva nadu za razvitak naših gospodarskih i trgovinskih odnosa, je sastanak Tursko-hrvatskog poslovnog vijeća, koji će se održati danas. Izražavam nadu da će ovaj sastanak, kojemu ćemo prisustvovati poštovani predsjednik Mesić i ja, ubrzati suradnju naših privatnih sektora.

S druge strane, već postojeće mogućnosti gospodarske suradnje između Turske i Hrvatske ne treba ograničiti samo na tržište i populaciju dviju država. Trebamo razmotriti i iskoristiti već spomenute mogućnosti suradnje i u našim susjednim zemljama i u regiji. U tom kontekstu, smatramo da postoje velike mogućnosti za proširenje naših gospodarskih i trgovinskih odnosa i suradnje na području od Srednje Azije do Srednje Europe.

Poštovani predsjedniče Sabora, cijenjeni zastupnici,

Želio bih zahvaliti poštovanom predsjedniku Mesiću, predsjedniku Sabora gospodinu Zlatku Tomčiću i ostalim hrvatskim dužnosnicima na iznimno toploj dobrodošlici ukazanoj prilikom mog prvog posjeta Hrvatskoj, a vama želim puno uspjeha u naporima koje ulažete za boljitak i prosperitet hrvatskog naroda i srdačno vas pozdravljam - rekao je na kraju Predsjednik Republike Turske

PRIJEDLOG ZAKONA O BORAVIŠNOJ PRISTOJBI; PRIJEDLOG ZAKONA O ČLANARINAMA U TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA; PRIJEDLOG ZAKONA O TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA I PROMICANJU HRVATSKOG TURIZMA

Usklađivanje i kompletiranje turističkih propisa

Zastupnici su raspravili predložene zakonske tekstove i prihvatili prijedloge zakona; o boravišnoj pristojbi, o članarinama u turističkim zajednicama i o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. U raspravi je ocijenjeno da se ovim zakonskim prijedlozima kompletiraju potrebni propisi kojima se unapređuje turistička djelatnost. Upozoreno je da treba podržati i razvijati sportski, zdravstveni i seoski turizam kako bi se sezona produljila na čitavu godinu. U više je navrata upozoreno i na štetnost opsežnih građevinskih radova koji se odvijaju u nekim turističkim središtima. Ovakve bi pojave, ocijenili su i zastupnici i ministrica turizma, trebalo zakonski onemogućiti jer turisti ne očekuju i ovakve "programe" tijekom svog boravka u Hrvatskoj.

O PRIJEDLOZIMA

Podnositelj ovih komplementarnih zakonskih prijedloga, kojima se uređuju detalji vezani uz turističku djelatnost je Vlada Republike Hrvatske.

Prijedlogom zakona o boravišnoj pristojbi propisani su obveznici plaćanja boravišne pristojbe, uvjeti i način plaćanja, raspodjela i korištenje prikupljenih sredstava, prijava i odjava turista i druga pitanja vezana uz boravišnu pristojbu. Boravišna pristojba je najvažniji i u pravilu najizdašniji izvor prihoda turističkih zajednica. Tijekom višegodišnje primjene Zakona uočeni su problemi vezani uz naplatu i uplatu boravišne pristojbe, prijavu i odjavu turista i korištenje prikupljenih sredstava. Naime, znatan dio obveznika ne uplaćuje boravišnu pristojbu i ne prijavljuju svoje goste. Prvenstveno se to odnosi na

građane koji su vlasnici kuća i stanova za odmor, te domicilno stanovništvo koji nisu registrirani za pružanje usluga smještaja, već iznajmljuju sobe "na crno".

Nadalje, jedan dio objekata za smještaj (hoteli, hotelska naselja, luke nautičkog turizma) boravišnu pristojbu naplati turistima, ali ne uplaćuje turističkoj zajednici u zakonskom roku, već ta sredstva nekoliko mjeseci, pa i duže, koristi za vlastito poslovanje. Zbog navedenih problema vezanih uz plaćanje boravišne pristojbe, turističke zajednice često nemaju, ili nemaju dovoljno raspoloživih financijskih sredstava za izvršavanje svojih zadaća, a zbog velikog broja neprijavljenih gostiju, znatno im je otežano praćenje turističkog prometa. Također je potrebno kvalitetnije urediti obvezu plaćanja boravišne pristojbe za osobe koje borave na plovnim objektima. Naime, nautičari koji koriste uslugu stalnog veza za vrijeme dok se plovilo nalazi na stalnom vezu, plaćaju boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu, te osim toga plaćaju boravišnu pristojbu po svakom noćenju ostvarenom na plovilu, kada se plovilo nalazi na drugim vezovima. Zbog toga "čarteraši", u pravilu, plaćaju znatno manji, a ostali nautičari znatno veći iznos boravišne pristojbe od onog koji bi platili da je plaćaju po noćenjima ostvarenim na plovilu.

Osim toga, pojedine lokalne turističke zajednice ne poštuju zakonske odredbe o korištenju prikupljenih sredstava boravišne pristojbe, dok za turističke zajednice županija i Hrvatsku turističku zajednicu, nema odredbi o korištenju tih sredstava. U tijeku je postupak donošenja novog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, kojim će se, između ostalog, propisati korištenje prihoda turističkih zajednica.

Predloženim Zakonom uređuju se pitanja: plaćanja i načina utvrđivanja visine boravišne pristojbe, naplata i uplata, te raspodjela i nadzor boravišne pristojbe. Osim ovog pitanja uređuje se i obveza prijave i odjave turista. Ocjenjuje se da će ovim Zakonom proisteći učinkovitija naplata i uplata boravišne pristojbe, te njeno racionalnije trošenje. Osim toga, doći će i do svrhovitijeg raspoređivanja sredstava unutar sustava turističkih zajednica te uspješnije prijave i odjave turista. Na kraju je ocijenjeno da je za provođenje ovog Zakona potrebno osigurati sredstva iz proračuna za sezonsko zapošljavanje državnih službenika koji će u lučkim kapetanijama raditi na poslovima prodaje vinjeta, te sredstva za prilagodbu informatičkog sustava u lučkim kapetanijama.

Prijedlogom zakona o članarinama u turističkim zajednicama utvrđuju se kriteriji za razvrstavanje turističkih mjesta u razrede, skupine gospodarskih djelatnosti i stope po kojima se obračunava i plaća članarina turističkoj zajednici, raspodjela uplaćenih sredstava članarine i nadzor nad uplatom članarine. Skupine gospodarskih djelatnosti propisane su sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (radi lakšeg praćenja obveznika plaćanja članarine, a time i lakše naplate članarine), koja se u međuvremenu izmijenila, pa je potrebno izvršiti odgovarajuće usklađivanje u prijedlogu novog Zakona.

S obzirom na to da je u tijeku i postupak donošenja novog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, potrebno je odredbe Zakona o članarinama u turističkim zajednicama uskladiti s odredbama tog Zakona. Prvenstveno se to odnosi na odredbe kojima se propisuju kriteriji za razvrsta-

vanje turističkih mjesta u razrede, a koje se uvrštavaju u Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Članarine su značajan prihod turističkih zajednica, te je stoga raspodjela uplaćenih sredstava te članarine unutar sustava turističkih zajednica vrlo važna za djelovanje turističkih zajednica.

Tijekom primjene dosadašnjeg Zakona o članarinama u turističkim zajednicama uočilo se da postojeća zakonska rješenja zahtijevaju određene izmjene i dopune, kako bi se osiguralo njihovo svrhovito korištenje. Osim toga, drugačije propisane zadaće pojedinih oblika turističkih zajednica zahtijevaju i drugačiju raspodjelu članarine, koja bi trebala osigurati njihovo izvršavanje.

Ovim se prijedlogom propisuju skupine gospodarskih djelatnosti u koje se razvrstavaju pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja članarine, kao i stope i osnovice za obračun i plaćanje članarine. Uređuje se ujedno i način, evidencija, raspodjela, te nadzor nad uplatom članarine kao i provođenjem Zakona u turističkim zajednicama.

Donošenjem Zakona doći će do svrhovitije raspodjele sredstava i usklađivanja zakonskih odredbi s pozitivnim propisima, te sistemskog uređivanja ove materije turističkih zajednica.

U Hrvatskoj je 1991. godine Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, dotadašnji sustav turističkih društava i saveza zamijenjen sustavom turističkih zajednica. Donošenjem novog Zakona o turističkim zajednicama i promociji hrvatskog turizma, sustav turističkih zajednica usklađen je s tada novim teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske. Oba Zakona uređivala su ustrojstvo i način rada turističkih zajednica, te osnovna načela njihova financiranja i poslovanja. Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma propisao je obvezne i fakultativne oblike turističkih zajednica. S obzirom na to da se administrativno - politički, određena područja često ne podudaraju s funkcionalnom podjelom, ovim je bitno umanjena mogućnost stvaranja cjelovite i prepoznatljive turističke ponude određenog područja na kojoj je moguće graditi identitet tog područja.

Iako su u **Prijedlogu zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma** zadržana mnoga postojeća zakonska rješenja, s obzirom na to da

promjene koje se predlažu obuhvaćaju i promjenu određenih oblika turističkih zajednica, predlaže se donošenje novog Zakona. Ocijenjeno je da bi izmjene i dopune važećeg zakona sadržavale vrlo velik broj članaka, što bi rezultiralo njegovom nepreglednošću. Predloženim Zakonom uređuju se pitanja ustrojstva sustava i razvrstavanje turističkih općina i gradova u turističke razrede. Istovremeno se reguliraju i poslovi oko članstva, zajedničkih ciljeva i tijela turističkih zajednica, kao i način rada i zadaće pojedinih oblika turističkih zajednica. Osim toga, uređena su i osnovna načela financiranja i gospodarenje, nadzor, kao i prihodi i korištenje prihoda turističkih zajednica.

Predlagatelj je ocijenio da će ovim mjerama doći do racionalizacije, povećanja, kao i učinkovitosti sustava, te bolje promocije turističkog proizvoda. Istovremeno će se povećati i stručnost zaposlenih, kao i kvalitetnija ponuda u turističkim zajednicama.

Novi Zakon kojim se utvrđuju pravne osnove za poboljšanje rada turističkih zajednica, treba pridonijeti kvalitetnijem turističkom proizvodu u konačnici. Na kraju je predlagatelj, Vlada Republike Hrvatske, napomenuo da je ovo područje djelovanja u drugim europskim državama različito riješeno. Hrvatski model turističkih zajednica, blizak je austrijskom modelu, koji mu je i služio kao uzor.

RADNA TIJELA

Predložene zakonske akte razmotrili su i zastupnici u okvirima nadležnih radnih tijela, Hrvatskog sabora. **Odbor za zakonodavstvo** raspravljao je o svim podnijetim prijedlozima, te podupro njihovo donošenje, a na tekst Prijedloga nije iznio primjedbe ustavnopravne naravi.

Odbor za turizam razmotrio je predloženi zakonski tekst o boravišnim pristojbama kao matično radno tijelo, izražavajući zadovoljstvo što je predlagatelj prihvatio gotovo sve primjedbe i prijedloge ovoga Odbora, koje su podnijete tijekom provedbe prethodne rasprave ovoga prijedloga. Članovi Odbora posebno su istaknuli problem neprijavlivanja gostiju, koji se kreće između 20 i 30%. Kod toga se kao najveći problem ističe neprijavlivanje gostiju kod vlasnika kuća i stanova za odmor, koje vlasnici koriste privremeno, kao i neprijavlivanje razli-

čitih rođaka i prijatelja koji borave kod osoba koje žive u turističkim područjima. Na temelju provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća predloženi tekst, a sve primjedbe i prijedlozi iz rasprave upućuju predlagatelju zbog pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za obitelj, mladež i šport saslušao je uvodno obrazloženje predstavnika predlagatelja, koji kasnije u raspravi nije ocijenio prihvatljivim prijedlog Saveza izviđača Hrvatske o oslobađanju od boravišne pristojbe. U slučaju oslobađanja, javio bi se čitav niz pojedinačnih sličnih zahtjeva različitih udruga. Naglašeno je da su školske ekscurzije oslobođene plaćanja boravišne pristojbe. Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno predložio donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o boravišnoj pristojbi, a sva mišljenja, primjedbe i prijedlozi dostavljaju se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Govoreći o Prijedlogu zakona o članarinama u turističkim zajednicama, članovi **Odbora za turizam** ocijenili su da nije opravdano umanjiti prihode temeljem raspodjele sredstava članarine turističkoj zajednici općine ili grada, za pet postotnih poena, kako bi se uvećao udio turističke zajednice regije. Naime, polazeći od principa decentralizacije, predlaže se da se uplaćena sredstva članarine rasporede turističkoj zajednici općine ili grada u visini od 65%, dok se taj udio Hrvatskoj turističkoj zajednici treba smanjiti sa 25 na 20%. Nakon provedene rasprave donesen je jednoglasan zaključak kojim je Odbor za turizam predložio donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o članarinama u turističkim zajednicama. Sve primjedbe i prijedlozi iz rasprave upućuju se predlagatelju zbog pripreme Konačnog prijedloga zakona. Govoreći o Prijedlogu zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, članovi ovog Odbora ocijenili su da se funkcioniranje sustava turističkih zajednica u proteklih desetak godina pokazalo dobrim i učinkovitim, te da je isti pridonio bitnom poboljšavanju promotivnih aktivnosti, kako u užim područjima, tako i na razini Republike. Time je dao veliki doprinos stvaranju imidža Republike Hrvatske kao privlačnog turističkog odredišta. U raspravi je istaknuto i da je predložena turistička regionaliza-

cija temeljna i najvažnija predložena promjena kojom bi se trebala postići racionalizacija cjelokupnog sustava turističkih zajednica posebno u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske. Ocijenjeno je da bi se objedinjavanjem županija u regionalne turističke zajednice, moglo postići jačanje financijskog potencijala, a da će predložena turistička regionalizacija izazvati niz primjedbi i polemika. Time se, naime, stvara novi ustroj turističkih zajednica koji u vertikalni više ne bi obuhvaćao turističke zajednice županija. Tako postavljeni sustav presudno je strukovno, ali i političko pitanje koje će izazvati niz rasprava i polemika. Trebalo bi razmotriti mogućnosti, da u pojedinim slučajevima ostanu kao fakultativna mogućnost postojanja turističke zajednice županije, posebno u onim županijama koje su uspjele izgraditi specifični dojam te županije kao prepoznatljive destinacije, i koji se turistički proizvod temelji upravo na imenu te županije. Na tekst predloženog zakona, date su primjedbe koje se odnose na članak 25, stavak 2, točka 2. Predloženo je da se utvrde rokovi u kojima tijela jedinica lokalne samouprave u turističkim općinama i gradovima dogovaraju i izrađuju s turističkim zajednicama izradu i donošenje planova razvoja turizma u turističkoj općini ili gradu. Primjedbe i prijedlozi odnose se i na članak 35. U zadaće turističke zajednice grada i općine, trebalo bi na jasniji način definirati obvezu tih zajednica u prikupljanju i ažuriranju svih informacija potrebnih za boravak i putovanje turista, te organiziranje informativnih punktova za potrebe turista i putnika.

Na temelju provedene rasprave, Odbor za turizam jednoglasno je predložio Saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Sve primjedbe i prijedlozi iz rasprave upućuju se predlagatelju zbog pripreme Konačnog prijedloga zakona.

RASPRAVA

U raspravi koja je objedinjena, uvodne je napomene dala predstavnica predlagatelja i ministrica turizma, **Pave Župan-Rusković**. Ona je naglasila da se podnjetim zakonskim prijedlozima predlaže donošenje tri zakona kojima se na drugačiji način nego do sada uređuju turističke zajednice i njihovo financiranje.

Ovime se ujedno težilo i racionalizaciji sustava turističkih zajednica, povećanju njihove učinkovitosti, te koncentriranju financijskih sredstava radi što kvalitetnijeg izvršavanja osnovnih zadaća. Ujedno se nastoji osigurati i naplata boravišne pristojbe i članarine, a to posredno znači i smanjiti pružanje usluga smještaja "na crno". Sabor je prije otprilike godinu dana, umjesto prvog čitanja, tekstove nacrtu prijedloga navedenih zakona razmotrio u prethodnoj raspravi i svojim sugestijama pomogao u izradi. Tom je prilikom, naglasila je ministrica, prihvaćen i veći dio primjedbi Odbora za zakonodavstvo. Ministrica je naglasila da će se umjesto 20 turističkih zajednica županija, sada osnovati 8 turističkih zajednica specifičnih regija. Zatim, preciznije su definirani opći ciljevi svih turističkih zajednica, kao i zadaća pojedinih oblika turističkih zajednica, a smanjen je i broj članova tijela. Pokazalo se, naime, da je sadašnji način neracionalan. Isto tako, omogućava se prodaja turističkih karata, vodiča, suvenira i obavljanje mjenjačkih poslova, tamo gdje ne postoje mjenjačnice.

Drugačija raspodjela sredstava od boravišne pristojbe, omogućit će ostvarivanje ciljeva i zadaća turističke zajednice.

Precizno se ujedno utvrđuje i gospodarjenje turističke zajednice i korištenje financijskih sredstava, provodi nadzor nad sustavom, te sankcioniraju utvrđene nepravilnosti, nezakonitosti i prekršaji. Ministrica je zatim nabrojila novine koje se odnose na plaćanje boravišne pristojbe. Osim za vlasnike kuća i stanova za odmor, važno je predvidjeti da ovu obvezu ispune i osobe koje borave kao nautičari. Ovdje se uvode vinjete, pa ih nećemo morati zaustavljati i remetiti odmor, na što su se ranije žalili. Drugačija raspodjela sredstava od boravišne pristojbe, omogućit će ostvarivanje ciljeva i zadaća turističke zajednice, a poglavito u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske, zaključila je ministrica Pave Župan-Rusković.

U ime Odbora za turizam govorio je zastupnik **Valter Drandić**. U raspravi

oko Prijedloga zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, naročito je istaknuto da je predložena turistička regionalizacija temeljna i najvažnija promjena kojom bi se trebalo osigurati racionalizacija cjelokupnog sustava turističkih zajednica, a posebno u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Ocijenio je ujedno da će predložena regionalizacija sigurno izazvati i niz polemika i primjedbi, što je potvrdila i rasprava na sastanku Odbora. Iznio je zatim pojedine prijedloge i primjedbe, koje su već navedene u uvodnom dijelu teksta, kada je bilo riječi o izvješćima nadležnih odbora.

Zatim su govorili predstavnici klubova parlamentarnih stranaka, a prvi se za riječ javio zastupnik **Željko Pavlic**. Govoreći u ime Kluba zastupnika LIBRE, podržao je sva tri zakonska prijedloga. Pozdravio je također i prihvaćanje prijedloga i primjedbi iz prethodnog čitanja, nadajući se da će i primjedbe iz LIBRE osnažiti osnovnu intenciju ovih zakona.

Razmotriti regionalizaciju turističkih zajednica

To bi u konačnici trebalo pridonijeti formiranju kvalitetnijeg turističkog proizvoda, kao i boljoj promociji hrvatskog turizma. Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, već je u svom prethodnom čitanju otvorio mnoga pitanja i izazvao dosta nezadovoljstva u mnogim krugovima koji se bave turističkom djelatnošću. Zastupnik Pavlic zatim je citiranjem brojčanih i statističkih vrijednosti, podsjetio zastupnike i predstavnicu predlagatelja na udio pojedinih sektora gospodarstva u vrijednosti društvenog brutto proizvoda po osnovi turističke potrošnje. Upozorio je ujedno, da bi novo predloženo ustrojstvo, moglo dovesti do neravnopravnosti među županijama. Naime, neke bi županije mogle i dalje samostalno voditi svoju turističku politiku, a neke će biti udružene u veliki regionalni sustav. Pitanje je koliko će ovakav način biti koristan za interese županije. Zbog ovih okolnosti, Klub zastupnika LIBRE predlaže da i županije mogu imati vlastite turističke zajednice kako bi promicale pojedine specifične turističke destinacije na svom području. Također, smatramo da Hrvatska ne može imati dvije turističke politike, jednu za more, a drugu za kontinent, već se mora

više raditi na prožimanju i dopunjavanju turističke ponude koja će Hrvatsku predstaviti kao cjeloviti turistički proizvod.

Podsjetio je zatim i na podatke iz istraživanja koje je provedeno među stanovnicima 13 država, a odnosi se na područje turizma i željenih turističkih destinacija. Samo 1% ispitanih u tim zemljama, odgovorio je da bi odmor najradije proveli u Hrvatskoj, ističući u prvi plan povoljnu klimu, plaže i sunce.

I županije bi mogle imati vlastite turističke zajednice kako bi promicale vlastite turističke destinacije i specifičnosti.

Govoreći o drugim zakonskim prijedlozima, istaknuo je da Klub zastupnika LIBRE podržava i njihovo donošenje, naglašavajući da treba povećati broj osoba koje plaćaju boravišnu pristojbu. Sada se ova pristojba naplaćuje samo u 70% slučajeva, a dobro upućeni upozoravaju da je ovaj postotak u pojedinim mjestima i znatno skromniji. Do neprijavlivanja dolazi u brojnim kućama i stanovima za odmor, koje vlasnici koriste povremeno i sezonski. Ovaj zakon u velikoj mjeri rješava ranije propuste i slabosti, ali je potrebno osigurati njegovu dosljednu primjenu u praksi, te pojačati inspekcijski nadzor. Dao je podršku i preraspodjeli sredstava u korist kontinentalnog dijela Hrvatske, gdje ima mnogo neiskorištenog turističkog potencijala, navodeći uspješne primjere iz Medimurske županije. Govorio je o dobrom odjeku raftinga na rijeci Muri, gastronomskim ponudama, vinskim cestama i ostalim turističkim akcijama, koje su uspješno predstavile ovaj kraj. Zaključio je izlaganje očekujući od predlagatelja da će neki upućeni prijedlozi biti prihvaćeni do drugog čitanja.

Zaštita okoliša i promicanje kulturnih vrijednosti

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je zastupnica **Branka Baletić**. Uvodno se osvrnula na izmjene i dopune Zakona o turističkim zajednicama. Ocijenila je da je prijedlog o ukidanju 20 županij-

skih i formiranju 8 obveznih regionalnih turističkih zajednica za Klub zastupnika SDP-a prihvatljiv. To je ujedno jedna od najznačajnijih promjena u Zakonu, a objedinjavanje će sigurno ojačati financijske potencijale ovih zajednica. Radi se o stvaranju cjelovitih i prepoznatljivih cjelina, koje će moći bolje graditi identitet tog područja, te povećati učinkovitost sustava. Uspješna organizacija ujedno je jamstvo i preduvjet za njegov brži razvoj. Osobito važna uloga ovih zajednica trebala bi biti u borbi za zaštitu okoliša, promicanju kulturne i povijesne baštine i u popunjavanju sadržaja turističke ponude na području svog djelovanja. Dakle, djelovanje turističke zajednice temelji se na načelu opće korisnosti i time se zabranjuje obavljanje bilo kakve gospodarske djelatnosti. Zastupnica je ujedno upozorila da turističke zajednice mjesta ili grada, mogu promotivno nastupati samo u iznimnim slučajevima, čime će se smanjiti rashodi i izbjeći umnažanje poslova i troškova.

Turističke zajednice imaju važno mjesto i u borbi za zaštitu okoliša i promicanje kulturne i povijesne baštine na svom području.

Dosta se govorilo i o Prijedlogu izmjena i dopuna Zakona o gospodarenju u turističkim zajednicama, a transparentno je uređeno poglavlje o potrebi podnošenja financijskih izvješća. Jedan od ciljeva bio je i taj da se podigne stručnost u turističkim zajednicama, a predloženo je i polaganje stručnog ispita. Iznijela je zatim i prijedlog podnesen u ime Kluba zastupnika SDP-a, o potrebi uvođenja permanentnog školovanja i educiranja stručnog kadra, a ispiti bi se polagali poslije svakog seminara.

Pospješiti naplatu boravišne pristojbe

U drugom dijelu rasprave, u ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je zastupnica **Lucija Debeljuh**. Govorila je o zakonima koji prate Zakon o turističkim zajednicama - Prijedlogu zakona o članarinama u turističkim zajednicama i Prijedlogu

zakona o boravišnoj pristojbi. Ocijenila je da je predložen čitav niz mjera koje bi trebale pospješiti naplatu boravišne pristojbe, a prije svega prijavu i odjavu turista. Ovo nije za SDP sporno, ali su sporni oni koji ostaju izvan dometa, a to su oni koji ne prijavljuju goste. Ujedno je napomenula da bi nadležne inspekcije trebale biti mnogo učinkovitije u svom poslu, a zatim je upozorila i na potrebu pravilnijeg raspoređivanja članarine. Slijedeća naša primjedba, nastavila je zastupnica, odnosi se na plaćanje boravišne pristojbe vlasnika kuće i stanova za odmor, ocjenjujući je nepotrebnom, premda se radi o simboličnom iznosu. Nije logično da se gosta koji dolazi više od 15 dana u Hrvatsku, oslobađa plaćanja boravišne pristojbe, a naplaćuje našim građanima koji cijelu godinu plaćaju komunalnu naknadu, te porez na stanove i kuće. Podržala je naplatu putem vinjeta za boravak na plovilima, dodajući da bi trebalo precizirati kojim će se turističkim zajednicama ova sredstva dodjeljivati. Što je ujedno s onim plovilima koja će krstariti i obilaziti luke našeg Jadrana, zapitala je zastupnica Debeljuh. Na nelogičnost je upozorila i u jednom dijelu predloženoga teksta u članku 18. Njime je definirano, da pravne i fizičke osobe koje naplaćuju pružanje usluge noćenja u smještajnom objektu, istodobno naplaćuju i boravišnu pristojbu. Budući da dio posluje posredstvom turističkih agencija, moglo bi se dogoditi da bi taj dio iznajmljivača trebao platiti dvostruku boravišnu pristojbu. Ovi bi se propusti trebali ukloniti do drugog čitanja, uključila je zastupnica podržavajući donošenje podnijetih zakonskih prijedloga.

Respektirati iskustva i znanja iz Istre

U ime Kluba zastupnika IDS-a govorio je zastupnik **Valter Drandić**, koji se u načelu slaže s ranije iznijetim stavovima Odbora za turizam. Želimo, međutim, ove zakonske prijedloge promatrati i iz ugla jedne regije kao što je Istra, kako bi se turizam što bolje razvio i napredovao. Napomenuo je da od turizma ove godine planiramo od 3 do 5% više nego prošle godine, očekujući više od 8,5 milijuna posjetitelja i 46 milijuna noćenja. Ukupni prihod bi trebao nadmašiti 4,5 milijardi USA dolara, odnosno oko 8 milijar-

di dolara od ukupnih aktivnosti koje se generiraju od turizma. Turizam u Hrvatskoj osigurava 140 tisuća radnih mjesta ili oko 13% ukupne zaposlenosti, te ujedno može dovesti do bržeg razvoja i do boljeg života naših građana. U turističkoj djelatnosti ujedno treba izbjegavati politizaciju, koja često puta opterećuje neke druge djelatnosti, upozorio je zastupnik. Razvoj turizma dogodio se i uz potporu turističkih zajednica, pa bi ovoj djelatnosti trebalo podrediti i ostale važne segmente života.

Turizam u Hrvatskoj osigurava 140 tisuća radnih mjesta, pa daljnja ulaganja mogu osigurati brži razvoj gospodarstva i bolji život naših građana.

Naveo je zatim, da se u pojedinim turističkim mjestima, uključujući i rodnu Pulu, nepotrebno izvode građevinski radovi i time se narušavaju uvjeti za skladan odmor pristiglih turista. Pozdravio je izjavu ministricе turizma koja je ukazala na štetnost ovakvih propusta, najavljujući odgovarajuće zakonske sankcije.

Umjesto da turistima pružimo odmor i užitek, mi gostima nudimo prašinu i raskopane prometnice, upozorio je zastupnik. Međutim, ocijenio je ujedno da je ove godine obogaćena turistička ponuda, izdvajajući pojedine korisne i uspješne projekte Hrvatske turističke zajednice. Dodao je ujedno da Klub zastupnika IDS-a u potpunosti podržava novu regionalizaciju, ocjenjujući da je potrebno dodatno potaknuti razvoj kontinentalnog turizma. Time bi se značajno obogatila ukupna turistička ponuda i zaradili značajno veći iznosi od ove gospodarske djelatnosti. U mnogim mjestima turizam je prepoznat kao privredna grana budućnosti, pa bi trebalo provesti odgovarajuću promociju u inozemstvu i privući zainteresirane goste. Ova djelatnost sa sobom donosi i određene slabosti, poput glasne glazbe na mjestima zabave i provoda, ali na takve se situacije tijekom sezone moramo naviknuti ukoliko želimo potaknuti razvoj ove djelatnosti. Na ovu se temu, jasno odnose i polemike oko trajanja radnog vremena koja se odigravala u posljednje vrijeme. I on je prokomentirao sondiranje

turističkih afiniteta u 13 europskih zemalja, ocjenjujući da Hrvatska asocira na odmor i čistu prirodu i okoliš.

Potrebno je razvijati specijalizirane agencije za razvoj, nastavio je zastupnik, dodajući da treba ponuditi i specifične proizvode i doživljaje zbog kojih će se ponovno doći u Hrvatsku. Govoreći zatim o konkretnim primjedbama i prijedlozima, napomenuo je da se u ocjeni stanja turističkih zajednica potkrala pomalo nezgrapna formulacija da se u turističke zajednice učlanjuje zbog stjecanja prevlasti u njihovom odlučivanju. Ukazujući na istarska iskustva, založio se da turistička zajednica mjesta, predstavlja temeljni kamen svih potrebnih turističkih djelatnosti. Potrebno je uskladiti rad turističkih zajednica regija i županija. Istaknuo je zatim da se ne slaže da Sabor Hrvatske turističke zajednice utvrđuje osnove i mjerila za plaće i ostala primanja zaposlenih, podsjećajući na hrvatsku raznolikost u tom pogledu.

Turističke zajednice moraju djelovati slobodnije, a isti princip odnosi se i na polaganje stručnih ispita, jer bi bilo svrsishodnije organizirati konstantno obrazovanje zaposlenih u turističkim zajednicama. Govorio je zatim i o potrebi da se razmisli o tome, da novi poduzetnici - početnici, budu oslobođeni plaćanja članarine na rok od 2 godine, te zaključno u ime Kluba zastupnika IDS-a podržao predloženi zakonski tekst, ocjenjujući ujedno da će iznijeti prijedlozi i primjedbe biti uneseni u konačni prijedlog zakona i doneseni u ovom sazivu Sabora.

Produžiti trajanje turističke sezone

Zastupnica **Jadranka Katarinčić-Škrlj** govorila je u ime Kluba zastupnika HSLs-a. Podsjetila je da su u travnju 2002. godine vodili prethodnu raspravu o Zakonu o boravišnoj pristojbi i Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Upozorila je na pogrešnu pretpostavku pojedinih turističkih djelatnika, da se dobar život može osigurati radeći samo 4 mjeseca godišnje, odnosno ukazujući na siromaštvo izvanpansionske ponude i potrošnje, koja se najčešće svodila na sunce i more. Ukazala je zatim i na segmente iz jedne nedavne televizijske reportaže, kojom je jedan američki novinar obišao sve krajeve

ve i turističke regije Republike Hrvatske. Ujedno je izražavao čuđenje zbog razloga koji sprečavaju da se zanimljiva turistička ponuda osigurava svih 12 mjeseci tijekom godine. Konstatirao je ujedno da su pojedini programi izazvali dosta interesa kod stranih gostiju. Turistički proizvod Hrvatske, mora biti vezan ne samo uz sezonu i posezonu, već tijekom čitave godine, jer postoje potrebni resursi; od dvoraca i znamenitosti sjeverozapadne Hrvatske, dobre klime, čistog okoliša i zdrave hrane.

Potrebno je obogatiti izvanpansionsku ponudu i potrošnju, te produžiti trajanje turističke sezone.

Svi navedeni sadržaji mogu se ponuditi u svim našim turističkim regijama, tijekom čitave godine.

Govorila je zatim o broju i zadacima turističkih zajednica, u svjetlu najavljenе racionalizacije, odnosno utemeljenja regionalnih turističkih zajednica. Smatra da treba primijeniti funkcionalnu reorganizaciju, te ujedno izbjegavati neakve političko-administrativne pristupe i tumačenja. Predložila je da se zakonski omogući formiranje obvezne, ali i fakultativne turističke zajednice, kako bi se pronašao najkvalitetniji model i obavljalo kvalitetnu promociju hrvatskog turističkog proizvoda. U tom pogledu, predlagatelj bi trebao razraditi autonomnost djelovanja tih oblika, kao i mogućnost njihovog financiranja, kako danas - sutra ne bi dolazilo do preklapanja nadležnosti i nerazumijevanja. Zastupnica je zatim predložila i preciznije određivanje onih dijelova prijedloga, u kojima se uređuje djelovanje turističkih zajednica, izdvajajući članke 5. i 10. predloženoga teksta.

Podsjetila je da je Klub zastupnika HSLs-a zagovornik jednog liberalnog koncepta kad je riječ o slobodi rada i tržištu kapitala. Nema razloga da se ovi segmenti ne postave malo liberalnije i da se pojednostavi promocija i prodaja autohtonih suvenira i proizvoda određenog kraja. Umjesto da se ovi proizvodi nude na improviziranim štandovima uz cestu, potrebno je organizirati prodaju u nadležnim turističkim zajednicama.

Govorila je zatim i o pojedinim elementima ustrojstva turističkih zajednica

i njihovih skupština, predlažući preciznije odredbe koje se odnose na članak 27. Govoreći ovdje o potrebi alternativnih oblika, ukazala je na zdravstveni, seoski i rekreacijski turizam, kao posebne vidove turističke ponude. Slijedeća primjedba odnosila se na članak 35. ocjenjujući da ograničenja koja se nude u stavku 3, nisu potrebna. Ovdje se radi o promotivnim aktivnostima na inozemnom tržištu turističkih zajednica općina i gradova. Ne bi trebalo tražiti nekakvu formalnu potvrdu i odobrenje, ako se pojedina regija ili grad odluči na određeno predstavljanje izvan Hrvatske, a potrebno je urediti i distribuciju prihoda unutar turističkih zajednica.

Osvrćući se na upozorenje o isteku vremena predviđenog za raspravu, zastupnica je najavila da će o ostala dva prijedloga zakona govoriti kasnije, u okviru završnih pet minuta.

Turizam - lokomotiva ukupnoga gospodarskog razvoja

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je zastupnik **Jadranko Markov**. Smatra da je cjeloviti pristup turizmu potreban zbog dugoročnog definiranja i razvoja strategije zemlje. S obzirom na višeslojnu povezanost s ukupnim gospodarstvom, potrebno je razmotriti kako se ova djelatnost uklapa u strategiju ukupnog razvoja. Potrebne su dakle, najmanje tri razine razrade programskih prioriteta, a na prvom su mjestu, za turizam relevantni, globalni razvojni prioriteti. Zatim dolaze turistički sektorski razvojni prioriteti, te naposljetku međusektorski prioriteti. Oni se odnose na gospodarske i društvene djelatnosti, koje se u turizam uključuju neizravno i o čijem funkcioniranju bitno ovisi ukupni gospodarski učinak turizma.

Nema nikakve dvojbe da turizam već danas daje značajan doprinos društvu, a u budućnosti će njegova uloga biti višestruko značajnija, ocijenio je zastupnik Markov. Smatra ujedno tragičnim što se na ovim pitanjima u društvu koji puta prelamaju oštra sučeljavanja, a turizam nezaluzeno ima sporednu ulogu u rješavanju svih važnijih razvojnih pitanja i problema Hrvatske. Ovakvi se zaključci donose na temelju nepotpunih i nedovoljnih podataka, koji se odnose na fizički promet i prihode hotelijerstva, a iscrpna analiza uka-

zuje kolika je šteta nastala zbog opisanog pristupa i koncepta.

Zato je nužna temeljita promjena dosadašnjeg uglavnom marginalizirajućeg odnosa prema turizmu kao razvojnom činitelju, a prije svega prema turističkom potencijalu i njegovim resursima.

Turizam daje značajan doprinos ukupnoj ekonomiji, a u budućnosti se očekuje daljnji porast ove djelatnosti.

U kontekstu predmetnih zakona, prije svega Prijedloga zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Klub zastupnika HSS-a zadovoljan je noveliranjem iz prethodne rasprave. Posebice se to odnosi na onaj dio, gdje je uvaženo mišljenje većine klubova o ustrojstvu regionalne organiziranosti. Ocijenio je da se ovaj segment dobro napravio, te da nije dobro ponekad ustrajavati na administrativnom političkom preslikavanju odnosa u društvu. Turizam je djelatnost gdje nije dobro određivati na temelju administrativnih odredbi, već treba ustrajati na kvaliteti usluge i proizvoda određene županije ili šire regije. Predloženo rješenje ustroja prihvatljivo je, jer se može izgrađivati specifičnost svakog područja, budući da je Hrvatska zemlja različitosti i regija.

Uređenje pitanja oko prikupljanja boravišne pristojbe središnje je mjesto, budući da se sukobljavaju različiti interesi, a za nas je prihvatljivo predloženo rješenje. Smatra ujedno da je dobro pozicionirano i pitanje naplate boravišne pristojbe za nautičare, jer se time reguliraju do sada nesređeni odnosi na moru. Posebno je dobro što je to istaknuto u kontekstu nacionalnih parkova kao posebnih prirodnih cjelina koje posjećuju brojne turističke skupine, a čiji odnosi nisu do kraja transparentno riješeni. Tako se događalo, da u neograđenom akvatoriju, posjetitelje u prvih pola sata presreću pripadnici temeljne policije, zatim služba nadzora parka, te pripadnici nadležne lučke kapitanije kontrolirajući potrebne zakonske papire i dozvole. Ovim je prijedlogom stvorena podloga da se navedeni predmet cjelovito riješi.

Ono što je vrlo interesantno, a tiče se prije svega boravišne pristojbe je djelovanje inspeksijskih službi. Mi smo sugerirali da općine i gradovi mogu uzimati vlastite inspektore, jer su oni najviše zainteresirani da se osigura njihov kontinuirani rad. Smatra da bi se ovaj odnos mogao urediti i s Državnim inspektoratom, uvođenjem sezonskih inspektora koji bi bili plaćeni od strane nadležne općine.

Klub zastupnika HSS-a će u prvom čitanju glasati za prihvaćanje podnijetih zakonskih prijedloga, zaključio je zastupnik Markov.

Sačuvati lokalnu ambijentalnost malih mjesta

U ime Kluba zastupnika HNS-a, PGSA, SBHS-a govorio je zastupnik **Darijo Vasilčić**. Složio se o potrebi stvaranja funkcionalne turističke i tržišne cjeline, koja će pružiti bolju i različitu ponudu. No, postavlja se pitanje je li turistička regionalizacija Hrvatske izgubila smisao, kada su sve županije na jadranskom području zadržale prijašnji status. Klub podržava koncept zadržavanja turističkih zajednica mjesta u sustavu turističkih zajednica, a za to se zalagao i u prethodnom zakonskom čitanju. Turističke zajednice mjesta pokazale su se u dosadašnjoj praksi uspješnim, te potvrdile da predstavljaju osnovicu sustava turističkih zajednica. Ove je poteze ilustrirao i potvrdio uspješnom prezentacijom, koju je demonstrirala turistička zajednica na otoku Krku. Osim toga, zastupnik je istaknuo da se potreba za više financijskih sredstava regionalnih turističkih zajednica, ne treba rješavati tako da se turističkim zajednicama gradova i općina smanje prihodi za 5%, već da se u ukupnoj raspodjeli smanji udio državne turističke zajednice. Argumenti u korist ovakvog koncepta potvrđuju i velike obveze turističkih zajednica gradova i općina, u unapređivanju općih uvjeta boravka turista. To se posebice odnosi na podizanje kvalitete turističkih usluga i drugih komplementarnih usluga. Regionalne i državne zajednice trebale bi ujedno obavljati i temeljne poslove oko promidžbe turizma, ali pri tome ne treba preuzimati i neka nova financijska sredstva.

Predložio je zatim i strukturu raspodjele sredstava koja izviru uslijed naplate boravišnih pristojbi. Govorio je i o unu-

trašnjem ustrojstvu i sastavu članova turističkih zajednica. Unutar ovih zajednica potrebno je osigurati dogovor i suradnju sustava i približavanje njihovih interesa, unutar racionalnog i transparentnog sustava. Potrebno je istovremeno podići konkurentnost hrvatskog turističkog prostora, kako bi se postojećim resursima dodali zabava, kultura, sport i razvoj ostalih selektivnih oblika turističke ponude.

U ponudu treba uspješnije uključiti i sadržaje zabave, sporta i kulture, kako bi se podigla konkurentnost hrvatskog turizma.

Klub zastupnika HNS-a, PGS-a i SBHS-a podržat će prijedlog ovih zakona u prvom čitanju, a očekujemo da će Ministarstvo turizma prihvatiti naše prijedloge, pogotovo prijedlog raspodjele boravišne pristojbe. O tome će ovisiti i naša podrška prilikom donošenja ovih zakonskih prijedloga, zaključio je zastupnik Darijo Vasilčić.

Precizirati sustav kontrole i nadzora zakonskih propisa

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je zastupnik dr.sc. **Tonči Tadić**. Smatra dobrim što je objedinjena rasprava o sve tri točke kojima se regulira rad turističkih zajednica i promocija hrvatskog turizma. Najavio je ujedno da će prilikom drugog čitanja predložiti više amandmana ako to od Kluba budu tražili turistički djelatnici odnosno turističke zajednice. Govoreći o naplati boravišnih pristojbi, smatra da bi današnji koncept trebao zapravo prerasti u određeni oblik poreza. Podsjetio je ujedno i na iskustva susjedne Italije oko naplate boravišne pristojbe, gdje se naplaćuje paušalni iznos u obliku određenog poreza na dobit. Smatra da bi iznos od boravišne pristojbe trebao biti prihod same države, ali onog dijela koji se bavi turizmom i njegovim unapređenjem. Upozorio je ujedno i na određene nelogičnosti oko naplate. Onaj koji je prijavio jednu sobu za iznajmljivanje, mora neprekidno računati na kontrole i inspekcije, a onaj koji je izbjegao zakonske obveze, radi neometan od

moćnih kontrola i nadzora. Zastupnik je zatim upozorio da bi lokalne strukture u turističkim mjestima trebale izbjegavati nepotrebne radove na infrastrukturi tijekom pune sezone. Naveo je da su ove godine radovi bili u punom zamahu; na Hvaru, Šibeniku, Vodicama i Crikvenici. Ovakvi potezi štete ukupnom turističkom renomeu, pa bi odgovorne osobe trebale snositi odgovornost. Pozdravio je što su od plaćanja boravišne pristojbe oslobođeni vlasnici starih mediteranskih kuća, budući da održavanjem čuvaju izvornu vizuru dalmatinskih naselja. Dobro je što će više sredstava ostajati u rukama turističkih zajednica na lokalnoj razini, budući da najviše unapređuju turističku ponudu i djeluju cehovski u smislu zaštite turističkih djelatnosti. Definirao je zatim pojedine primarne poslove, koje bi ova zajednica trebala obavljati u svojim mjestima, ponavljajući da turist dolazi u pojedino mjesto, zbog određenih znamenitosti. Turistički se naponi ujedno moraju koordinirati prema županijama i regijama, kako bi se stvorila cjelovita slika o ukupnoj ponudi. Pored lokalnih znamenitosti, turisti promatraju i doživljavaju cjelokupnu zemlju kao određeni prostor zbiljanja i kao turistički proizvod. Upozorio je zatim na potrebu stvaranja komplementarne usluge, izdvajajući i određene probleme koji se u tim područjima javljaju oko standarda zdravstvene usluge na koju računaju i turisti. Turizam se mora doživjeti kao konglomerat svih gospodarskih interesa Hrvatske, imajući u vidu prioriteta plasman domaće robe, a nakon toga i koristi od zapošljavanja i poreznih prihoda. Smatra ujedno da bi država trebala postupati mnogo energičnije sa onim osobama koje taje i uskraćuju plaćanje svojih poreznih obveza.

Hrvatska svoj turistički proizvod na nacionalnoj i lokalnim razinama tek treba definirati i razviti.

Klub zastupnika HSP-HKDU-a ocjenjuje da Hrvatska svoj turistički proizvod na nacionalnoj i lokalnim razinama tek treba definirati. U tom smislu podržao je apele Kluba zastupnika IDS-a, o potrebi povećanja i zaštite hrvatskog turističkog proizvoda. Svakako bi se trebao izraditi Zakon o zaštiti hrvatske autohtone hrane,

koji bi predstavio ovaj vid usluge kao autohtoni suvenir. Osvrnuo se zatim i na predloženu regionalizaciju, ocjenjujući da će se time izgubiti previše energije, sugerirajući da treba izbjeći striktno definiranje. Potrebna je funkcionalna regionalizacija, koja će ostaviti mogućnost suradnje unutar pojedinih područja.

Naš Klub podržat će ovaj zakonski paket, a u Konačnom prijedlogu zakona mogu se podnijeti i određeni amandmani ukoliko to budu inzistirali turistički djelatnici, zaključio je zastupnik Tadić.

Izbjegavati građevinske radove tijekom sezone

Zastupnica **Vesna Škare-Ožbolt** govorila je u ime Kluba zastupnika DC-a. Upozorila je ipak, da se donošenje ovog zakonskog paketa, trebalo obaviti prije početka turističke sezone. Pozdravila je zatim intenciju predlagatelja, da se u turističku djelatnost uvede red, budući da je riječ o privrednoj grani od apsolutnog prioriteta Republike Hrvatske. I ona je upozorila da bi trebalo izbjeći bilo kakve građevinske radove tijekom sezone, jer ima slučajeva da gosti podnose žalbe zbog ovakvih "programa" tijekom ljetne sezone odmora. Potrebno je

Važno je spriječiti iznajmljivanje objekata "na crno" i izbjegavanje plaćanja turističkih pristojbi.

jasno utvrditi kalendarski rok okončanja građevinskih radova, jer je nedopustivo da se primjerice u središtu Malog Lošinja, izvode opsežni građevinski radovi, na zaprepaštenje tamošnjih turista. Da bi se postigla harmonija oko ovog pitanja, potrebno je koordinirati sve poslove između nadležnih službi i ministarstava, upozorila je zastupnica. Osim toga, gosti se žale što već godinama uz cestu nema dovoljno ugibališta, javnih službi i radnji za opremu i održavanje vozila. Ove se službe često neposlovno ponašaju i pokazuju nerazumijevanje prema osnovnim potrebama i očekivanja gostiju koji svojim dolaskom itekako utječu na povećanje standarda cjelokupne zajednice.

Ukoliko želimo biti turistička zemlja, moramo prihvatiti svjetske poslovne

trendove i osigurati gostu ugodan ambijent i uslugu. Treba ujedno sačuvati priobalni pojas od nekontrolirane ili divlje gradnje. Upozorila je da se često puta, objekti domaćih i stranih investitora grade uz samo more, što narušava ambijentalni izgled i ukupnu turističku ponudu. Da bi se proveli ovi standardi, potrebno je ojačati i promijeniti sastav turističkog vijeća, koje bi trebalo predstavljati neku vrstu turističke Vlade. Ovdje trebaju sjediti osobe koje su stekle turistički ugled i reputaciju. Osim toga treba spriječiti iznajmljivanje objekata "na crno" i izbjegavanje plaćanja turističkih pristojbi. Ovdje je osobito istaknula izbjegavanje plaćanja od strane nautičara, koji plaćaju svega 5% od predviđenih zakonskih obveza. Na kraju je ocijenila da će se predloženim zakonskim aktima, ove stvari u turizmu ipak pokrenuti "s mrtve točke".

Utvrđiti članove uže obitelji

U nastavku rasprave, riječ je dobio zastupnik **Ivo Fabijanić (SDP)** koji je uvodno izrazio zadovoljstvo što su ova tri prijedloga konačno stavljena na dnevni red Sabora. Time se uvodi određeni red u važnu privrednu djelatnost i omogućava uspješniji rad u turizmu, koji bi se postupno trebao odvijati tijekom cijele godine. Govoreći o detaljima vezanim za plaćanje boravišne pristojbe, podsjetio je da su članovi uže obitelji navedeni u Obiteljskom zakoniku, a ukoliko se ovaj prijedlog prihvati može se spriječiti daljnje "crno tržište" i varanje na uplati zakonskih obveza. Ustrajao je da bi se trebalo spriječiti bilo kakvu zlorabu zakonskih odredbi, ukazujući da su se do sada gosti predstavljali kao vlasnikovi prijatelji ili članovi obitelji.

Povezivanje gospodarstva kontinentalne i mediteranske Hrvatske

Zastupnik dr.sc. **Đuro Njavro (nezavisni)** svoje je izlaganje započeo situiranjem turističke djelatnosti u ukupnom gospodarstvu Republike Hrvatske. U svjetlu negativne trgovačke bilance, uloga turizma pokazuje se itekako važnom za ukupno ekonomsko stanje zemlje. Citirao je statističke vrijednosti o ovoj djelatnosti iz prošle godine, upozoravajući da se svaki važniji svjetski konflikt negativno

reflektira na ovu djelatnost. Potrebno je do kraja otvoriti sve turističke potencijale, a bilo bi potrebno da u ovoj gospodarskoj grani dođe do postupne, ali potpune privatizacije. Ovdje je potrebno osigurati cjelokupne tržišne odnose, uključujući konkurentnost, a ljudima treba omogućiti da svojim poduzetničkim potezima sudjeluju u privatizaciji hrvatskog turizma. Sukladno tome, nama odgovara da se postupno privatiziraju turistički objekti i izbjegne koncept po kojemu su cijela poduzeća ili otoci dospijevala u ruke pojedinih investitora. Ovakav vid privatizacije u svojoj bi nam konačnici mogao nanijeti više štete nego koristi, upozorio je zastupnik Đuro Njavro. Konačno bi trebalo obaviti i analizu kako se provedena privatizacija hrvatskih banaka odrazila na ukupni razvoj turizma. Činjenica da je 90% bankarskog sektora u stranim rukama, upozorio je zastupnik, sigurno je ostavilo određene posljedice i u turističkoj djelatnosti. Ukazao je i na potrebu kompletiranja ukupne hrvatske turističke ponude, napominjući da bi domaće industrije namještaja i hrane, trebale opremiti hotele i hraniti turiste. Ukoliko izostane ovakva suradnja, pokidat će se veze između hrvatskog gospodarstva, a najveći dio zarade odlaziti će izvan naših granica. Kako bi se spriječio ovakav rasplet, potrebno je daljnje postupke oko privatizacije usmjeriti prema domaćim ljudima i hrvatskom iseljeništvu, koji su i do sada pokazivali solidne rezultate u ovoj djelatnosti. Danas, kada se Hrvatska približila iznosu od 17 milijardi dolara ukupnog duga, potrebno je razmišljati da se ove obveze smanje, jer ih država neće moći dugoročno nositi. Smatra da je ključno pitanje odnosi produljenje turističke sezone tijekom cijele godine. Jedan od projekata koji se provodi, odnosi se na Dubrovnik koji osnivanjem visokoškolske institucije trajno privlači određeni dio populacije. Ovakve bi projekte trebalo što više eksponirati, kako bi se ostvarili mogući dugoročni ciljevi na polju turizma, ocijenio je zastupnik. Dovođenjem autoceste, stvorit će se uvjeti da veliki dio starije populacije u Europi svoje umirovljeničke dane provodi u toplijem i ugodnijem ambijentu Mediterana, što također produžuje sezonu. Istu pogodnost treba omogućiti i umirovljenim hrvatskim državljanima koji žive izvan Hrvatske, a imaju mogućnost da mirovnu troše i kod nas. Vjerojatno je i njihov

životni san da kupe ugodan apartman i vrata se u zemlju iz koje su nekada otišli, zaključio je zastupnik Đuro Njavro.

Zastupnica **Jadranka Katarinčić-Škrlić** zaključno se obratila zastupnicima u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a. Smatra da konačni cilj ove rasprave treba odgovoriti na pitanje o mogućnosti produženja turističke sezone. Zato je potrebno nametnuti raspravu o selektivnim oblicima turizma, a tu prije svega mislimo na zdravstveni i agro-turizam. Slijedom ovih prioriteta, predložila je da se što žurnije donese Zakon o zdravstvenom turizmu i Zakon o agroturizmu. Ovakvim bi se potezima svakako pozitivno utjecalo na produljenje ukupne turističke djelatnosti.

Potrebno je što prije donijeti i Zakon o zdravstvenom turizmu i Zakon o agroturizmu.

Osvrnula se zatim i na predložene odredbe o plaćanju boravišne pristojbe, ocjenjujući da je važno utvrditi pravilnu raspodjelu ovih financijskih prihoda. Ponovila je tvrdnje o potrebi decentralizacije, za koje se Klub zastupnika HSLŠ-a ustrajno zalaže. Izgleda da se decentralizacija može realizirati samo do razine županija, a potrebno je da se ostvari i na razini lokalnih sredina koje su važne za razvoj turizma. Podržala je preraspodjelu financijskih sredstava, ali nikako ne na uštrb lokalnih sredina. Ukazala je zatim na kronologiju stvaranja Istarske rivijere u Istarskoj županiji. Ovaj se projekt izvodi, a da nitko nije konzultirao stavove i raspoloženje Grada Pule i Općine Medulin. Ovakav koncept decentralizacije, HSLŠ neće nikada podržati, naglasila je zastupnica, pozivajući se na odredbe sadržane u Povelji o lokalnoj samoupravi, kao i supsidijarnosti koja je ugrađena u izmjene Ustava na početku mandata ove Vlade.

Plaćanje poreza za dopunsku zaradu

Govoreći o plaćanju boravišne pristojbe, zastupnica Katarinčić-Škrlić je napomenula da u Hrvatskoj ima između 150 i 170 tisuća kuća za odmor, upozoravajući da je više od 70 tisuća u vlasni-

tvu stranih državljana. Zatražila je da se preciziraju definicije o užoj obitelji, te da se propiše provođenje i nadzor oko predloženih zakonskih odredbi. Treba izbjeći neovlašteno iznajmljivanje ovakvih objekata, jer se vlasnici često puta odlučuju i na dopunsku zaradu na području turizma, upozorila je zastupnica na kraju izlaganja.

Završnu riječ zatim je u ime predlagateljica uputila i ministrica turizma, **Pave Župan-Rusković** koja je zahvalila na konkretnim i kvalitetnim prijedlozima i komentarima. Naglasila je da će razmotriti sve upućene primjedbe i nastojati ih ugraditi u Konačni prijedlog zakona. Objasnila je zatim i pojedine vrijednosti oko turističkog proizvoda između ove i prethodne godine. Upozorila je da se

predsezona ne može uspoređivati zbog različitih termina obilježavanja Uskrsa i Duhova, a pojedini podaci još uvijek nisu kompletirani. Ocijenila je da se turističke aktivnosti u ovom trenutku dobro odvijaju, dodajući da se ne smiju dopustiti građevinski radovi, a pogotovo ne na otocima, jer štete ukupnom sudu o kvaliteti našeg turizma.

Ovim je upozorenjem zaključena rasprava, a u nastavku rada Sabora pristupilo se glasovanju.

Prvo je zastupnicima predložen zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o boravišnoj pristojbi. Ujedno se sve podnijete primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona. Zastupnici su ovaj zaključak doni-

jeli velikom većinom glasova (88 "za" i 4 "suzdržana").

Većinom glasova (87 "za" i 4 "suzdržana") donesen je zatim zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o članarinama u turističkim zajednicama. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Na kraju je, većinom glasova (83 "za" i 11 "suzdržana") donesen i zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

V.Ž.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OVRŠNOG ZAKONA

Povećati učinkovitost ovrhe

U prvom čitanju prihvaćene su izmjene i dopune Ovršnog zakona kojim se želi, kako navodi predlagatelj, Vlada RH, postići povećanje učinkovitosti ovrhe, sprječavanje zlorabe procesnih prava i rasterećenje sudova. U tom smislu, uz druga rješenja, predlaže se prenošenje određenih procesnih radnji iz nadležnosti sudova u nadležnost javnih bilježnika.

O PRIJEDLOGU

U primjeni Ovršnog zakona pokazalo se da mnoge njegove odredbe, osobito one o pravu na žalbu i o odgodi ovrhe, omogućuju odugovlačenje postupka i zlorabe procesnih prava na štetu ovrhovoditelja. Zato se ponekad događa da čak ovrha traje dulje od parnice ili drugog postupka u kojem je donesena ovršna isprava na temelju koje je ovrha pokrenuta. Zbog takvih odredaba kao da se gubilo iz vida da ovrha ima samo jednu svrhu - što brže ostvarivanje ovrhovoditeljevih prava koja su utvrđena ovršnom ispravom a ne raspravljanje o

bilo čijim pravima niti dokazivanje da ta prava postoje.

Ovim zakonom se želi ograničiti pravo na izjavljivanje žalbe i na traženje odgode ovrhe na najnužniju mjeru s tim da se odgoda, kad god to ovrhovoditelj zatraži uvjetuje davanjem jamčevine. Nadalje, želi se koliko god je to moguće spriječiti zloraba procesnih prava a osobito onih kojima je svrha odugovlačenje postupka i povećati učinkovitost postupka uvođenjem komisije prodaje pokretnina koje su zaplijenjene u ovršnom postupku.

Osim odredaba o pravu na žalbu i odgodi ovrhe, neučinkovitost postupka

uzrokuju i odredbe o prodaji zaplijenjenih ovršenikovih pokretnina. Naime, prodaja tih pokretnina po sadašnjim propisima obavlja se gotovo isključivo u stanovima odnosno na nekretninama ovršenika zbog čega se na dražbama kupci gotovo nikad ne pojavljuju - bilo zato što se boje neugodnosti bilo zbog moralne nelagode koju osjećaju pri pomisli da bi iz ovršenikovog doma oduzeli neku stvar (prodaja nekretnina u ovršnom postupku vrlo često uspijeva jer se dražbe nekretnina održavaju u sudskim prostorijama).

I sudovi su opterećeni vrlo velikim brojem ovršnih postupaka pa i zbog toga ti postupci predugo traju. Ovršne postupke vode općinski i trgovački sudovi a priljev ovršnih predmeta u 2002. godini bio je 40.414 u trgovačkim sudovima i 278.866 u općinskim sudovima odnosno ukupno 319 280 predmeta.

Ovim zakonom se želi ograničiti pravo na izjavljivanje žalbe i na traženje odgode ovrhe na najnužniju mjeru s tim da se odgoda, kad god to ovrhovoditelj zatraži uvjetuje davanjem jamčevine. Nadalje, želi se koliko god je to moguće spriječiti

zloporaba procesnih prava a osobito onih kojima je svrha odugovlačenje postupka i povećati učinkovitost postupka uvođenjem komisije prodaje pokretnina koje su zaplijenjene u ovršnom postupku. Tu je i prijedlog o prenošenju svih procesnih radnji za koje je to, u skladu s Ustavom RH, dopušteno i po naravi stvari moguće, iz nadležnost sudova u nadležnost javnih bilježnika.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona odnosno sva rješenja koja pridonose ubrzanju postupka. Prosuduje da pojedinim rješenjima valja posvetiti posebnu pažnju nakon rasprave u prvom čitanju posebno u odnosu na tijela koja će provoditi ovršni postupak.

Odbor za pravosuđe predložio je Hrvatskom saboru da prihvati Prijedlog ovog zakona. U raspravi na sjednici ovog radnog tijela istaknuto je kako je pitanje ovrhe vrlo značajno jer zadire u mnoga područja a da bi predložena rješenja trebala dati odgovore na više načelnih i konkretnih pitanja i problema koji su se pojavili tijekom primjene važećeg Zakona.

Ocijenjeno je da pojedina predložena rješenja nisu jamac ostvarivanja ciljeva predloženog zakona jer nije uspostavljena ravnoteža između prava vjerovnika i obveza dužnika. Primjerice, kod prodaje nekretnine zbog namirenja novčane tražbine izostavlja se dosad postojeća mogućnost da se nekretnina proda ispod polovice procijenjene vrijednosti. Time će se izbjeći situacije da su se pojedine nekretnine prodavale u bescijenje kako bi se tom prodajom namirila potraživanja višestruko niža od stvarne vrijednosti nekretnine ali će s druge strane, doći do situacije da se vjerovnici neće uopće moći namiriti iz imovine dužnika. Uz druge primjedbe i ocjene u odnosu na novu ulogu i ovlasti javnih bilježnika u provođenju postupka ovrhe iznijeto je kako se radi o još jednoj u nizu mjera koje su usmjerene na rasterećenje pravosuđa. No postavljeno je i pitanje u vezi s tim o utjecaju te mjere na stupanj pravne sigurnosti i hoće li javni bilježnici u novoj ulozi biti djelotvorniji od iskusnijih i bolje educiranih sudaca na ovom području. Osim toga radi se o privatnim osobama koje preuzimaju monopol države na poduzimanju prisilnih mjera u konkretnim postupcima i slučajevima, bez jasnog sustava odre-

đivanja konkretnih javnih bilježnika na područjima pojedinih sudova koji bi bili ovlašteni provoditi ove postupke.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu pozitivnim je ocijenio rješenje kojim se predlaže prenošenje određenih procesnih radnji iz nadležnosti sudova u nadležnost javnih bilježnika jer su sudovi pretrpani velikim brojem ovršnih postupaka. Također je rečeno da će učinkovitijem postupku pridonijeti i rješenje kojim se uvodi komisija prodaja pokretnina zaplijenjenih u ovršnom postupku. Nakon rasprave Odbor je zaključio predložiti Hrvatskom saboru da prihvati ovaj zakonski prijedlog.

RASPRAVA

Rasterećenje sudova

Na sjednici Hrvatskog sabora o ovom zakonskom prijedlogu uvodno je govorio zamjenik ministricе pravosuđa, uprave i lokalne samouprave mr.sc. **Miljenko Kovač**. Izmjene i dopune Zakona predlažu se jer bi Vlada htjela postići povećanje učinkovitosti ovrhe, sprječavanje zloporabe procesnih prava i rasterećenje sudova. Iako su sudovi u 2002. godini riješili dva posto više predmeta nego u 2001. zaostatak od 1,125 105 predmeta jednak je priljevu za jedanaest mjeseci i to je nepodnošljiva neažurnost, jer, sud se smatra ažurnim kada mu broj neriješenih predmeta nije veći od tromjesečnog priliva, rekao je zamjenik ministricе i u nastavku obrazložio mjere koje se predlažu ovim zakonom a sa svrhom povećanja učinkovitosti ovrhe. Kada ovrhovoditelj predloži da se ovrha radi namirenja tražbine provede na drugom sredstvu ili predmetu sud će odrediti da se ovrha nastavi u skladu s tim prijedlogom a neće, kao sada, stvarno provoditi novi ovršni postupak. U drugom stupnju ubuduće bi uvijek odlučio sudac pojedinac, a ne više vijeće i drugostupajskim sudovima odredit će se rokovi u kojima moraju rješavati žalbe protiv prvostupajskih sudova. Žalba će se moći podnositi iznimno, samo kada je Zakon izrijekom dopušta, a prigovor će se moći izjaviti iz određenih razloga (pet taksativno navedenih razloga). Ako ovrhovoditelj ospori navode iz prigovora ili se u određenom roku ne očituje sud će ovršenika obavijestiti da može pokrenuti parnicu radi utvrđivanja nedopuštenosti ovrhe i to u roku od 15 dana.

U roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona Vlada će morati Hrvatskom saboru predložiti nove izmjene i dopune Ovršnog zakona kojima će se omogućiti da zapljenu i prodaju pokretnina na temelju rješenja o ovrsi obavljaju ovlašteni privatni poduzetnici i tada bi se te radnje potpuno isključile iz nadležnosti suda. Ovrha na računima ovršenika uskladit će se s odredbama Zakona o platnom prometu a mjesna nadležnost sudova za određivanje i provedbu ovrhe određivat će se prema ovršenikovu sjedištu čime će se znatno rasteretiti Općinski i Trgovački sud u Zagrebu i omogućiti brža provedba ovrhe.

Radi rasterećenja sudova predlaže se prenošenje izdavanja i provedba rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u nadležnost javnih bilježnika s tim da oni u takvim slučajevima jedino ne bi provodili ovrhe prodajom pokretnina a povjerit će im se i provedba pojedinih procesnih radnji u ostalim ovršnim postupcima.

Radi rasterećenja sudova predlaže se prenošenje izdavanja i provedba rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u nadležnost javnih bilježnika s tim da oni u takvim slučajevima jedino ne bi provodili ovrhe prodajom pokretnina a povjerit će im se i provedba pojedinih procesnih radnji u ostalim ovršnim postupcima, naveo je, među ostalim zamjenik ministricе.

Zatim je otvorena rasprava.

Krunoslav Gašparić (HB) u ime Kluba zastupnika Hrvatskog bloka naveo je da je u Ocjeni stanja uz ovaj zakon ispravno navedeno da mnoge odredbe sadašnjeg zakona omogućuju odugovlačenje postupka i zloporabu procesnih prava na štetu ovrhovoditelja i da je jedan od ključnih problema koji uzrokuje neučinkovitost postupka način prodaje zaplijenjenih nekretnina u stanu ovršenika no da nije točno da postupci predugo traju jer ih je puno. Naime, broj postupaka diktira opća situacija u društvu, klima neplaćanja i teško stanje

gospodarstva tako da samo kraći i djelotvorniji postupak može pomoći da se djeluje na one koji mogu platiti a izbjegavaju svoje obveze, rekao je zastupnik. Bolja situacija u gospodarstvu sigurno će smanjiti i broj ovrha, naročito temeljem vjerodostojne isprave pa sudovi neće biti pretrpani.

Klub zastupnika Hrvatskog bloka podupire Prijedlog u segmentu ograničenja prava na žalbu i odgodu ovrha, sprječavanje i odugovlačenje i zloporabe procesnih prava, uvođenje komisije prodaje ali mora izraziti ozbiljne rezerve prema prenošenju dijela nadležnosti na javne bilježnike. Jer, radi se o vrlo osjetljivom prijelazu koji treba u detalje regulirati a treba znati i stav javnih bilježnika o tome i s time treba upoznati javnobilježničke komore.

Stalno prebacivanje nadležnosti sudova prema javnim bilježnicima, a u cilju statističkog prikaza poboljšanja stanja u sudstvu, da stranke ne mogu ostvariti svoja prava brže i jednostavnije a onda pak okriviti bilježnike za sporost i neučinkovitost, nije ono što treba prihvatiti jer problem u biti time nije riješen. Klub zastupnika HB-a podržat će ovaj Prijedlog zakona u nadi da će do drugog čitanja biti ispravljani neki previdi i da će biti izrađena određena projekcija primjene novog zakona, rekao je.

Dodatno urediti odredbe o fiduciji

Mario Kovač (HSL) govorio je u ime Kluba zastupnika HSL-a koji će podržati ovaj zakon u prvom čitanju sa zamolbom da predlagatelj razmotri sve primjedbe i prijedloge ovog Kluba. A one se kreću od toga da bi trebalo razjasniti određene nejasnoće jer se u objektivnom smislu mijenja i identitet ovrhe (ovrha se nastavlja i na novom sredstvu ovrhe a da ovršenik ne bi imao priliku za žalbu) i da se tu može ozbiljno govoriti i o usklađenosti s Ustavom. Zatim, kao novi institut uvodi se prigovor protiv rješenja o ovrshi no predložena rješenja u vezi s tim mogla bi dovesti do zamjetnih komplikacija, istaknuo je zastupnik detaljno govoreći o tome. Pažnju treba usmjeriti u ovom zakonskom prijedlogu koji je izuzetno važan jer se našim građanima vrlo često događa da u sporu ishode pravomoćnu presudu nadležnost suda a da tek tada

nastupa druga etapa sudskog rašomona, realizacija ovrhe - i na odredbe o odgodu ovrhe. Naime, ovršenik bi uvijek bez obzira na razloge zbog kojih traži odgodu morao, ako to zatraži ovrhovoditelj položiti jamčevinu. Mi jesmo za djelotvornost ovršnog postupka ali čini se da ta odredba može stranke odnosno ovršenike, pogotovo one slabijeg imovnog stanja, dovesti u izuzetno neugodnu situaciju te bi, prema mišljenju ovog Kluba, te odredbe trebalo usavršiti.

Jednako tako vrlo se često u redovima struke problematiziraju odredbe vezane uz osiguranje prijenosa vlasništva (fiducijarni prijenos) kao i uz njegove učinke u čemu se radi o koliziji odredaba Ovršnog zakona i Zakona o vlasništvu te da je potpuno jasno da odredbe o fiduciji treba dodatno urediti, naglasio je zastupnik detaljnije govoreći o tom rješenju. Upozorio je i na predložena ovlaštenja javnih bilježnika te u vezi s tim naglasio dvojbe glede mjesne nadležnosti za što zakon predviđa da će se urediti pravilnikom. Radi se o prijenosu dijela sudbene vlasti na javne bilježnike a Ustav jasno kazuje da se nadležnost sudova mora urediti zakonom a ne nikakvim pravilnikom. Isto tako nejasno je tko će i po kojim kriterijima distribuirati rješenja o ovrshi javnim bilježnicima i to bi također trebalo utvrditi zakonom. Moramo reći, naglasio je zastupnik, da je ovo rješenje posve inovativno u odnosu na rješenja koja prevladavaju u zemljama EU jer od njih deset najznačajnijih samo tri primjenjuju određeni stupanj sudjelovanja javnih bilježnika u ovršnom postupku i to isključivo vezano uz sferu organizacije prodaje nekretnina jer obično postoje druge službe za, privatne ili javno koncesionirane i bit njihovog djelovanja je izlazak na teren što kod javnih bilježnika nije slučaj. Te službe moraju uvažavati i tržišnu logiku što se za bilježnike danas ne može reći.

Stoga ne bi bilo loše sagledati komparativne primjere.

Dragica Zgrebec (SDP) prenijela je da će Klub zastupnika SDP-a podržati ove predložene izmjene i dopune Zakona jer je suglasan da postojeće odredbe omogućavaju odugovlačenje postupka i zloporabe procesnih prava na štetu ovrhovoditelja. Ocjenjuje da je značajan broj ovršnih postupaka vezan uz problem neplaćanja kao posljedica nelikvidnosti tzv. platnih naloga čemu je u jednom razdoblju zna-

čajno pridonosila i država nepravovremenim plaćanjem ugovornih obveza. Mnogi gospodarski subjekti dolazili su u financijske probleme upravo zbog nemogućnosti naplate svojih tražbina u ovršnom postupku, rekla je zastupnica osvrćući se na predložene izmjene koje nastoje anulirati uočene nedostatke u provedbi Zakona. Očekujemo, naglasila je, da će se time ubrzati i dio radnih sporova koji se odnose na neisplaćene plaće, rekla je, među ostalim.

”Revolucionarni” oblik zakonodavstva

Damir Kajin (IDS) zatražio je riječ u ime Kluba zastupnika IDS-a rekavši da ima dojam da su predložena rješenja u ovom zakonskom prijedlogu doista hrabra i da se uvodi jedan ”revolucionarni” oblik zakonodavstva kojeg ne poznaje gotovo nitko u Europi. Prije svega ovaj zakon ne spada u paket europskih zakona što znači da EU ne traži od Hrvatskoga sabora da ga usvoji u jednoj žurnoj proceduri a niti to traži MMF, rekao je. Sumnja da će javni bilježnici moći provesti posao koji se ovime prenosi sa sudova na njih, a to je konačno suštinska promjena u postojećem Zakonu. Tim bi se rješenjem, navodno u Proračunu uštedjelo između 80 i 100.000 kuna, rekao je ponovivši podatke o broju predmeta na ovrhe na trgovačkim sudovima te da u Hrvatskoj ima oko dvjesto sudaca ovrhovoditelja i oko 250 javnih bilježnika što znači da će dodijeljene poslove javni bilježnici teško moći obaviti. S time ćemo s jedne strane dobiti bolju sudačku statistiku, manje nerješivih predmeta no ta kozmetika nije vrijedna jednog zakonskog egzibicionizma kada su posrijedi ovrhe.

Nadalje, kani se ograničiti pravo na izjavljivanje žalbe, pravo na traženje odgode ovrhe, uvesti komercijalna prodaja zaplijenjene imovine (sredstva za provođenje ovog zakona osiguravat će ubuduće isključivo dužnici) i, ono što je najbitnije, ovaj zakon vodi dejurifikaciji tog postupka a Ustav određuje da sudbenu vlast obnašaju sudovi, a nikako javni bilježnici, podsjetio je zastupnik. Konačno u kojem je to zakonu propisano što se može oduzeti sudovima i prenijeti javnim bilježnicima, pitao je rekavši da ovim de facto javni bilježnici postaju ovršni suci umjesto da se uvede nova služba sudskih

ovrhovoditelja po uzoru na dio zapadno-europskih zemalja.

Ograničavanjem prava na izjavljivanje žalbe pogoršava se pozicija dužnika koji gubi ustavno pravo na žalbu a ne postoji drugo pravno sredstvo kojim se njega može zaštititi, rekao je, među ostalim zastupnik upozoravajući u vezi s tim da je to na neki način protuustavno rješenje (ovdje nema ovršne isprave). Predloženo rješenje na neki način ugrožava načelo socijalnosti jer praksa često pokazuje da ovršenik opravdano traži odgodu ovrhe a s druge strane nema novca za jamčevinu.

-Slažem se da treba ubrzati ovršne postupke ali se pri tome mora voditi računa o dignitetu onih na čiji će se teret vršiti sama ovrha, rekao je na kraju.

Ograničavanjem prava na izjavljivanje žalbe pogoršava se pozicija dužnika koji gubi ustavno pravo na žalbu a ne postoji drugo pravno sredstvo kojim se njega može zaštititi.

Velimir Pleša (HDZ) izvijestio je da će Klub zastupnika HDZ-a podržati predloženi zakon u prvom čitanju. Podupire sva rješenja u njemu koja pridonose ubrzanju ovršnog postupka HDZ-a no da prosuđuje da do drugog čitanja treba razmotriti neka od njih. Ključni problem neučinkovitosti ovrhe proizlazi iz činjenice što dužnici nemaju imovine iz koje se vjerovnici mogu namiriti, smatra ovaj Klub te dodaje da stoga rješenje nije u zaoštavanju ovrhe. Problem je i u tome ima li tržišta na kojem bi se zaplijenjena imovina prodavala ili se vjerovnik nema iz čega naplatiti. Pitanje dostava rješenja o ovrsi je također jedno od onih koje treba do drugog čitanja djelotvornije riješiti (razmisliti i o oglasu u lokalnom tjedniku i sl.).

Procjene su previsoke i nerealne i dobrim dijelom i zbog toga ovršni postupak često zalazi u slijepu ulicu (primjerice televizor star četiri godine procjenjuje se na 4.000 kuna a danas u svakom velikom trgovačkom centru može se kupiti i za 1.500 kuna).

Klub zastupnika HDZ-a manjkavošću ovog Prijedloga smatra i uvođenje komercijalnih prodavaonica jer ljudi

jednostavno još nisu stekli naviku kupovanja u second hand shopovima. Smatra se također da ovršenik mora imati pravo reći kako se na nekim predmetima njegove imovine koji su po Zakonu izuzeti iz ovrhe ovrha ne smije provesti, rekao je, među ostalim zastupnik osvrnuvši se i na rješenje o novim nadležnostima javnobilježničke struke čime predlagatelj ne daje nadu niti jamči da će se time poboljšati djelotvornost postupka a i smatramo, rekao je, da je javnim bilježnicima time nešto nametnuto bez rasprave i pravog dogovora s njima. Uz to, to bi pitanje trebalo riješiti i određenim izmjenama Zakona o javnom bilježništvu, predložio je, među ostalim uz želju da će sve to predlagatelj ozbiljno razmotriti.

Je li konzultirana struka?

Dr.sc. **Anto Kovačević (HKDU)** govorio je u ime Kluba zastupnika HSP-HKDU-a rekavši na početku da je predlagatelj u ovom zakonskom prijedlogu trebao jasno izraziti kroz predložena rješenja osnovna pitanja koja se uređuju ovim zakonom. Bit ovih izmjena je uvođenje u ovršni postupak i javne bilježnike i nekakve privatne poduzetnike a ne navodi se tko su ti poduzetnici (mesari) i koji je njihov profil, kazao je. Iz predloženih rješenja nije razvidno ni na koji će se način povećati učinkovitost ovršnih postupaka i kako će se spriječiti zlorabe procesnih prava. Ključno je pitanje da li je u vezi s prenošenjem procesnih radnji iz nadležnosti sudova u nadležnost javnih bilježnika konzultirana struka.

Ovaj Prijedlog je samo bjelodani pokazatelj kako se krenulo u izmjene i dopune Zakona a da pri tome nisu određeni jasni ciljevi koji se njima žele postići, kako to ostvariti u praksi i što će to donijeti malom hrvatskom čovjeku. Ovdje se ponovno radi o novoj reformi, sada iz područja ovršnog prava, a pozadina svega zapravo nije reforma niti povećanje učinkovitosti, smanjenje broja neriješenih predmeta već jedino prebacivanje poslova iz nadležnosti suda na javne bilježnike te uvođenje nekakvih privatnih poduzetnika. Rezultat toga bit će novo nesnalaznje hrvatskih građana pri ostvarivanju svojih prava, rekao je zastupnik, među ostalim.

Ljubica Lalić (HSS) govorila je u ime Kluba zastupnika HSS-a koji podržava predloženi zakon uz određene primje-

dbe i prijedloge. Kad se donosio sada važeći Ovršni zakon bili smo uvjereni da znači znatan napredak u odnosu na tadašnji zakon iz tog područja no dobili smo zakon koji je ovršni postupak pretvorio u dugo i skupo sudovanje u kojem ovrhovoditelj ima sve manje izgleda namiriti svoja potraživanja. Dobili smo zakon (kako su shvatili na Pravnom fakultetu oni koji su učili da izvršni postupak mora biti brz, beskompromisan) koji nije samo vjerovnika pretvorio u ovrhovoditelja a dužnika u ovršenika nego koji brzi, djelotvoran i beskompromisni postupak pretvara u sudsku trakavicu u kojoj će uz malo stručne pomoći ovršenik tj. dužnik izbjeci svoju obvezu izmirenja vjerovnika. Uz opću sporost sudova, žalbe i odgode i kod najupornijih ovrhovoditelja uništavale su se svake nade u realizaciju njihove tražbine a brojna neuspjela namirenja dovela su do potpunog nepovjerenja u pravni sustav. Moramo se pitati zar je takav Ovršni zakon slučajnost jer su brojni dobronamjerni i naivni jamci otplaćivali tuđe kredite bez mogućnosti namirenja od stvarnog korisnika kredita iako su ishodili (skupu) pravomoćnu presudu. Zar je čudo što su neki u potpunosti sagledavajući nemoć pravnog sustava u zaštiti i ostvarenju svojih prava pribjegli samopomoći sistemom pravo jačega, a neki od njih doživjeli su uz sve prethodne nevolje i to da budu optuženi za iznudu, rekla je.

Tek sada, nakon sedam godina primjene Zakona pristupa se ozbiljnijoj izmjeni i slijedom iznesenog ovaj Klub zastupnika smatra dobrim rješenjem da se zaplijenjena pokretnina može prodavati putem javne komisije prodavaonice. Radi pravne sigurnosti vjerovnika trebalo bi razmotriti mogućnost naplate i iz štednih uloga i tekućeg računa koje dužnik, ovršenik ima u bankama na što bi se banka morala obvezati i onda kad u rješenju o ovrsi nije naveden broj tih računa. Postojeći zakon je u sferu pravne nesigurnosti uveo i pravne osobe jer zbog nemogućnosti naplate plasiranih roba i usluga mnoga su trgovačka društva i mnogi obrti zatvoreni, a najteže posljedice su pretrpjeli radnici koji su ostajali bez posla. Rizičnost naplate postala je tako velika da su se mnogi odlučivali na smanjenje proizvodnje. Ovaj zakon mora zaštititi interese ovrhovoditelja kako bi u brzom i djelotvornom postupku realizirao svoju tražbinu, rekla je, među ostalim, nagla-

sivši da će pokušaj ažuriranja rada sudova ostati samo pokušaj ako se sucima ne omogući stručno usavršavanje i ako se ne sankcioniraju oni koji su prespori u radu i kojima su iz samo njima znanih razloga ladice pretrpane predmetima. Takvi su štetni i najvećem dijelu časni i poštenih sudaca ali isto tako Hrvatskoj u cjelini u kojoj nema pravne sigurnosti pa je kao takva neprivlačna za svakoga tko želi pošteno živjeti od rada. Ne želimo valjda postati obećanom zemljom carevima tame i bezakonja, rekla je na kraju zastupnica Lalić.

Protiv neizvjesnosti simuliranim modelom

Dr.sc. **Vilim Herman (LIBRA)** prenio je stajalište Kluba zastupnika LIBRE koji će podržati ovaj predloženi zakon. U osvrtu na sadašnji Ovršni zakon te na ponuđena rješenja ovim izmjenama i dopunama zastupnik je rekao da izgleda da je jedna od najvećih izmjena da ovršni postupak osim sudova provode i javni bilježnici. Čini nam se da je to novina one vrste koja može ući na područje potpuno nepoznatoga, dapače i rizika ali razumijemo motive zbog kojih se to čini, rekao je. Ako je motiv učiniti postupak racionalnim a prava ovrhovoditelja suverenim onda je dapače takvo rješenje vjerojatno racionalno ali ono pripada samo kontekstu. Ako se dakle ne želi požuriti i ne ući na područje neizvjesnosti onda bi trebalo napraviti situacije koje se u pravu nazivaju modelske, kada se simulira određeno stanje, kada se hoće provjeriti je li neka pravna situacija dovoljno sigurna da se instituiru.

U širem izlaganju zastupnik se osvrnuo i na druga nova predložena rješenja počevši od onog da se u drugostupanskom postupku sudsko vijeće može zamijeniti sa sućem pojedincem, da se nastoji mogućnost izjavljivanja žalbe u ovršnom postupku svesti na najmanju moguću mjeru, da se "osiguranje" zamjenjuje "jamčevinom" jer riječ osiguranja kao pravni izraz ima različita značenja i druga. Ovaj Klub zastupnika slaže se s brisanjem odredbi koje su omogućavale da se nekretnina proda na javnoj dražbi za jednu kunu jer to rješenje omogućuje razne zloporabe. Slaže se i s uvođenjem komisije prodaje jer u postupku koji se vodi na temelju sadašnjih odredbi zapli-

jenjene pokretnine ne prodaju se gotovo nikada jer se dražbe održavaju u nekretninama ovršenika pa se kupci zbog neugodnosti i dijelom zbog straha ne pojavljuju.

Ako se dakle ne želi požuriti i ne ući na područje neizvjesnosti onda bi trebalo napraviti situacije koje se u pravu nazivaju modelske, kada se simulira određeno stanje, kada se hoće provjeriti je li neka pravna situacija dovoljno sigurna da se instituiru.

Dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)** naglasio je da je Klub zastupnika LS-a, u čije ime govori, svoju pažnju usmjerio na nemogućnost izvršenja pravomoćne presude. A to je po mišljenju Kluba i najveći problem u ovršnom postupku a u tome ih je rukovodilo i to što nas je na tu činjenicu upozorio i Europski sud za ljudska prava. Naime, svojom presudom Europski sud je jednoglasno proglasio osnovanost prigovora jedne podnositeljice iz Hrvatske glede dužine ovršnog postupka pa je li predlagatelj upoznat s tim, pitao je zastupnik. Činjenica je da Europski sud o tome vodi računa i da je duljina ovršnog postupka onaj problem koji se u praksi pokazao kao prilično nesavladiv i da naši sudovi zapravo ne mogu u razumnom roku donijeti izvršenje pravomoćne ovršne presude.

Postavlja se i pitanje tko je to u Republici Hrvatskoj nadležan za povredu ustavnih, bolje rečeno, građanskih prava naših građana. Naime, Ustavni sud RH dovodi nas u jednu dosta neugodnu situaciju, rekao je zastupnik, jer on nije nadležan da štiti i prava građana od same činjenice da se nešto ne izvršava. Drugim riječima, akt je dobar ali radnja je previše spora, naglasio je. Dodao je da Klub zastupnika LS-a zanimaju i neka pitanja u vezi s fiducijom (takvo pravo ne poznaje Građanski zakon i nije ga bilo u vrijeme primjene Općeg građanskog zakona kao primarnoga izvora svih stvarnih prava) pa tako i ono ima li mjesta prijenosu vlasništva radi namirenja tražbine kada je otplaćen veći dio tražbine ili kada je tražbina u očitom nerazmjeru s vrijednošću

nekretnine pa se događa da se zapravo za jedan kredit od dvije, tri tisuće kuna mora založiti cijela kuća. Ako bismo na naša pitanja dobili zadovoljavajuće odgovore Klub zastupnika LS-a glasovat će za ovaj Prijedlog zakona, rekao je na kraju.

Ključni problem stanje u gospodarstvu

U pojedinačnoj raspravi **Josip Leko (SDP)** ističe da je opravdano i legitimno postavljati ciljeve koje je postavio Prijedlog ovog zakona. Sigurno je da treba povećati učinkovitost izvršenja sudskih presuda odnosno izvršnog postupka i spriječiti da se u žalbenim postupcima to onemogući. Do sada je ovršni postupak bio u djelokrugu sudbene vlasti a sada se predviđa, u cilju rasterećenja sudova u RH, prenošenje na javne bilježnike. Zbog toga se postavlja osnovno pravno, a ne ekonomsko pitanje, da li je ovršni postupak dio sudbene nadležnosti jer ako jest, to komplicira cijeli Prijedlog ovog zakona jer se sa sudova na privatne i javno koncesionirane osobe, javne bilježnike, prenosi dio sudbene nadležnosti a osim toga monopol prisile države daje se na raspolaganje javno koncesioniranoj osobi.

Možda se to može riješiti u okviru sudbene vlasti i pravosuđa u RH imenovanjem sudskih službenika za izvršni i ovršni postupak no ključni je problem, smatra zastupnik, stanje u gospodarstvu. Jer, kad se i dobije pravomoćna sudska presuda i rješenje o izvršnom postupku u izvršenje te presude još uvijek nismo sigurni i to ne zbog pravnih pitanja već pitanja likvidnosti samih trgovačkih društava. Golem broj trgovačkih društava ima samo formalno utvrđeni osnivački kapital a nema imovinu s kojom bi se naplatila tražbina. Zbog toga treba omogućiti odugovlačenje ovršnog postupka procesnim smicalicama, mišljenje je zastupnika. Treba provjeriti i zbog čega bi javni bilježnici bili djelotvorniji u ostvarivanju ovrhe od sudskih službenika, rekao je, među ostalim.

Ivan Ninić (SDP) najprije je izrazio žaljenje što ovaj zakonski prijedlog nije došao pred Sabor mnogo ranije i to zbog spomenutog broja predmeta na trgovačkim i općinskim sudovima. I kad se dobije nakon dugih parnica konačno rješenje ovrha traje u više slučajeva jedna-

ko dugo ili čak duže nego parnica, kaže. Zato smatra da je dobro rješenje da se ovrha više ne obavlja u stanovima ovršenika. Podržava rješenja u cilju sprječavanja odugovlačenja postupaka ovrhe sa željom da Konačni prijedlog ovog zakona što prije dođe u Sabor.

Problem je u ljudima, a ne u Zakonu

Petar Žitnik (HSS) kaže da je naš Ovršni zakon loš i uzrok mnogih nevolja ovrhovoditelja jer omogućava odugovlačenje postupka i zlorabe procesnih prava. Treba novi i bolji zakon a zastupnik nije siguran, kaže, da predložene izmjene mogu tu donijeti nešto doista novo i djelotvorno. Jer, zakon je donesen 1996. godine, noveliran 1999. dakle, radi se o jednom relativno mladom Zakonu koji bi morao zadovoljiti naše potrebe na tom području ali znamo da nije tako i da ga moramo mijenjati. Po svoj prilici nije problem u zakonu nego u nama jer i najsavršeniji zakon u rukama nesavjesnih stranaka, a da se suci ne spominju ne može dati prave rezultate. Primjerice, što plijeniti i prodavati kod onog dužnika za kojeg se zna da je bogat ali na papiru nije vlasnik ničega već su vlasnici njegova žena, djeca itd. No za takve promjene treba proći određeno vrijeme, generacije no zastupnik se boji, kaže, da iz godine u godinu idemo u pogrešnom pravcu.

Ako ovaj predloženi zakon pridoneše samo malo tome da naš pravosudni sustav počne djelotvornije funkcionirati onda ga zastupnik prihvaća no ne može se oteti dojmu da su neke izmjene zakona zapravo suviše i samo "kozmetika". Ujedno se boji da s ovim promjenama ne odemo u drugu krajnost te ovršenika stavimo na milost i nemilost ovrhovoditelja i, smatra zastupnik, bilo bi najbolje ići s novim zakonom za što ima više razloga, od tehničkih (Osnovni Zakon ima 307 članaka a ove izmjene i dopune 95) do suštinskih. Mi ne možemo kopirati ovakav njemački zakon koji daje u Njemačkoj izvrsne rezultate jer nama treba zakon koji će odgovarati mentalitetu naših ljudi. Nije ništa čudno ako su stare navike - stotinama godina bilo je časnno djelo prevariti mrsku habsburšku monarhiju, Mađare, Kraljevinu Srbiju, prvu i drugu Jugoslaviju - ostale i danas, rekao je, među ostalim.

Jadranka Kosor (HDZ) iskoristila je ovu raspravu da podsjeti predlagatelja na problem prognanika odnosno povratnika kojima prijete ovrha zbog neplaćanja najamnina za boravak u tuđim kućama odnosno stanovima. Hrvatski je sabor prošle godine, pojednostavljeno rečeno, veli, donio zaključak da umjesto prognanika te najamnine mora platiti država no do danas, prema informacijama zastupnice, ni jednom prognaniku nije ništa plaćeno a rješenja o ovrsi postoje. Stoga je zamolila zamjenika ministra da iznese ako može nove okolnosti u vezi s tim.

Praktički sada je država dužna određenim svojim djelatnicima i izigrava te sudske presude pa možemo zaključiti da Vlada predlaže promjenu zakona a sama krši zakon.

Dorica Nikolić (HSLs) drži da je Vlada, s obzirom na to da predlaže ovaj zakon, vrlo nevjerodostojna jer se već dosta vremena oglašuje o pravomoćne sudske presude i ovrhe bilo da se radi o zaposlenicima na područjima od posebne državne skrbi ili djelatnicima MUP-a, koji su tužili Ministarstvo i dobili sporeve (riječ je o neisplaćenih 60 do 62 milijuna kuna). Praktički sada je država dužna određenim svojim djelatnicima i izigrava te sudske presude pa možemo zaključiti da Vlada predlaže promjenu zakona a sama krši zakon, rekla je, među ostalim. Prema tome, prvo država mora platiti svoje dugove jer ako država odnosno Ministarstvo ne priznaje sudove o ovoj zemlji zašto bi ih priznali svi drugi, pitala je naglašavajući da je ovdje u pitanju vjerodostojnost onoga tko predlaže ovaj zakon. Puna su nam usta Europe i europskih standarda ali kada je to na djelu državnih organa Europe nema, onda smo čisti Balkan, rekla je.

Mr.sc. Pavle Kalinić (SDP) replicirao je na izlaganje predgovornice i rekao da je i njena stranka HSLs bila u koaliciji dvije godine pa što je učinila da se to stanje dovede u red. **Dorica Nikolić** odgovorila je da se zna zašto je HSLs izašao iz koalicije i da se je nešto moglo učiniti onda ne bi izašao. Zadnji ste vi iz SDP-a koji imate nama govoriti o pravosuđu,

mitu i korupciji, nepotizmu i sličnim stvarima ("zato smo i izašli iz koalicije jer se vi niste dali krstiti na tim pitanjima"), rekla je.

Mladen Godek (LIBRA) ponovio je stav Kluba zastupnika LIBRE u vezi s ovim zakonskim prijedlogom i o tome da se veći dio izvršnih postupaka povjeri javnim bilježnicima te rekao kako misli da tu ne bi bilo zapreke no pitanje je hoće li ti predmeti biti bolje rješavani. To je pitanje na koje u ovom trenutku nitko ne može dati određeni odgovor i zato treba do drugog čitanja napraviti model. Trebalo bi razmisliti kao o ideji o postojećem rješenju u Općinskom sudu u Koprivnici gdje je bilo problema s ovrhama a sada se jedan mladi djelatnik bavi isključivo ovrhama.

Pravo na žalbu se ograničava, ali je ne isključuje

Završnu riječ je zatim imao **mr.sc. Miljenko Kovač**, zamjenik ministricke pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Vlada je potpuno svjesna da ovaj zakonski prijedlog nije savršeno djelo, ali je rezultat napora i razmišljanja nekoliko stotina ljudi, velikog broja pravnih stručnjaka, rekao je, među ostalim. Zastupnici Kosor je odgovorio da će Vlada uskoro donijeti zaključak radi provedbe spomenutog zaključka Sabora. Prema nacrtu tog zaključka Ministarstvo pravosuđa bi prikupilo sve spomenute presude a Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo trebalo bi provjeriti radi li se o prognanicima i izbjeglicama i kad se to ustanovi Državno odvjetništvo imalo bi zadaću sklapati nagodbe s kojima bi se regulirali odnosi između stranaka u sporu i na temelju njih Ministarstvo financija plaćalo bi svote iz tih nagodbi.

Što se tiče predloženog zakona objasnio je da je točno da se ograničava pravo na žalbu što ne znači da je isključuje. Ovršeniku nije uskraćeno pravo na žalbu odnosno može izjaviti žalbu samo ako se odredi ovrha na stvarima ili pravima koji su izuzeti iz ovrhe. Pitanje o tome tko će provoditi ovrhu (javni bilježnici) uopće nije pravno pitanje nego praktično pitanje, ovrha nije suđenje i pitanje tko će provoditi ovrhe nema veze s Ustavom (rješenja izdaju sudovi a jedino rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave izdavalu bi javni bilježnici). Bilo je sastanaka s vod-

stvom Javnobilježničke komore Hrvatske i njezinim stručnim tijelima i upravo od njih predlagatelj je dobio velik broj primjedbi na ovaj zakonski prijedlog, pa ako koji javni bilježnik ne zna o čemu se radi sam si je kriv a uz to takva promjena se najavljuje već godinama, rekao je, među ostalim. U Hrvatskoj sada ima 250 javnih bilježnika a još 50 mjesta nije popunjeno i njihovi ovlaštteni predstavnici su rekli da

će moći obaviti te poslove i da neće biti prepreke popuniti slobodna javnobilježnička mjesta, naveo je zamjenik ministrice.

Ministarstvo pravosuđa zna za presude Europskog suda za ljudska prava i bili bismo sretni da nema ni jedne ali u stanju u kakvom je naše pravosuđe moramo se bojati da će tih presuda biti još no možda novele Ovršnog zakona pridonese da građani, bar kad je riječ o ovrši, nemaju razloga obraća-

ti se tom Sudu, rekao je na kraju zahvalivši svima koji su sudjelovali u raspravi.

Hrvatski je sabor većinom glasova (77 za, 8 suzdržanih) prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona. Zaključeno je da se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upute predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga ovog zakona.

Đ.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O POMILOVANJU

Rasteretiti sudove

Hrvatski sabor je većinom glasova prihvatio predloženi Zakon u prvom čitanju. Temeljem ustavne odredbe pomilovanja bi davao Predsjednik Republike, a molbe bi se podnosile Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Automatizam postupka pomilovanja pokretao bi se u slučaju kazne doživotnog zatvora. Predlagatelj je bila Vlada Republike Hrvatske.

O PRIJEDLOGU

Ovlast pomilovanja integralni je dio ustavne sheme svih pravnih sustava.

U Hrvatskoj je pomilovanje do sada predstavljalo jedan specifičan pravni akt koji je formalno upravni akt dok je njegovo materijalno biće u direktnoj i najužoj vezi sa sudskom presudom.

Posebnim Zakonom o pomilovanju uređuje se postupanje svih sudionika te način donošenja akta pomilovanja.

U postupku pomilovanja uvode se različiti načini određene kontrole pomilovanja kao što je: parlamentarna, sudbena kontrola i kontrola javnosti.

Od iznimne je važnosti zakonski odrediti koje je podatke i činjenice obvezno prikupiti u postupku pomilovanja čime će se otkloniti mogući prigovor o diskriminaciji osuđenih osoba odnosno nejednakosti u postupku pomilovanja.

RADNA TIJELA

Odbori za zakonodavstvo i za pravosuđe predložili su da Prijedlog zakona o pomilovanju bude prihvaćen u prvom čitanju.

Odbor za zakonodavstvo je ujedno predložio da pojedina rješenja treba preispitati kako bi bilo razvidno da je pomilovanje akt milosti Predsjednika Republike Hrvatske. Odbor smatra da treba dopuniti odredbu koja govori o pokretanju postupka pomilovanja po službenoj dužnosti, budući da molba ne odgađa izvršenje pravne sankcije. Što se roka za molbu tiče Odbor je mišljenja da bi tu trebalo biti razvidno da se radi o roku koji počinje teći od dana kada je Predsjednik odlučivao, odnosno posljednji put davao pomilovanje. Također smatra da bi trebalo preispitati mogućnost da molbu može podnijeti i branitelj, odnosno opunomoćenik osuđenika. Iznesen je i stav da bi trebalo preispitati postupak kojeg glede pomilovanja provodi ministarstvo za poslove pravosuđa, imajući u vidu da bi podnositelj molbe trebao imati pravo na prigovor i na žalbu glede akata ministarstva, a ne samo pravo da bude obaviješten.

Odbor za pravosuđe je istaknuo kako se tu ustvari postavlja pitanje mogućnosti i opravdanosti prakse da se ustavnopravne razine popunjavaju zakonskim normama i praksom te da se otvara dilema bi li ovakav Zakon obvezivao Predsjednika Republike. Predloženi projekt je oci-

jenjen dobrodošlim kao opravdan i razložan institut. Kao neprimjereno ocijenjeno je to što se u molbi koju sastavlja Ministarstvo nalaze i podaci o "ugledu osuđenika". Na kraju izvješća Odbor je zaključio kako predloženi Zakon predstavlja još jedan korak u rasterećenju pravosuđa.

RASPRAVA

Uvodno je sa zakonskim prijedlogom zastupnike upoznao zamjenik ministrice pravosuđa, uprave i lokalne samouprave mr.sc. **Miljenko Kovač**. Istaknuo je da je svrha koja se želi postići ovim Zakonom rasterećenje sudova. Pojasnio je da bi se molbe za pomilovanje podnosile Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, a Predsjednik bi bio ovlašten davati pomilovanja samo osobama kojima su izrečene kaznene sankcije, a ne da ih se oslobađa od vođenja kaznenog postupka. U slučaju kada je osoba izrečena kazna doživotnog zatvora postupak pomilovanja pokretao bi se po službenoj dužnosti od strane Ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa. Također je rekao da bi se odluka o pomilovanju morala objaviti u "Narodnim novinama" što bi predstavljalo i javnu kontrolu.

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je **Lucija Debeljuh (SDP)**. Rekla je kako će njen Klub podržati ovaj zakonski prijedlog, budući da nekoliko spornih slučajeva pomilovanja traže da se odgovori na određene dvojbe glede načina i čina

pomilovanja. Potrebno smatra preciznije određivanje odredbi glede sastavljanja molbi za pomilovanje kao što je npr. pitanje ugleda osuđenika. Naglasila je da njen Klub drži kako ne postoje nejasnoće oko ustavnosti ovog zakona, budući da Ustav u članku 97. daje ovlasti Predsjedniku Republike da daje pomilovanja. Mišljenja je dalje da se ovim Zakonom stvaraju dobre pretpostavke za razvidniji postupak oko načina i pripremanja radnji koje su nužne za sam čin pomilovanja. Uz to će Zakon pomoći rasterećenju pravosuđa kao preduvjeta za njegovu efikasnost, zaključila je zastupnica.

Ovim Zakonom stvaraju se dobre pretpostavke za razvidniji postupak oko načina i pripremanja radnji koje su nužne za sam čin pomilovanja, a uz to će Zakon pomoći rasterećenju pravosuđa kao preduvjeta za njegovu efikasnost.

Akt pomilovanja danas postoji u svim europskim državama, rekao je u ime Kluba zastupnika Libre **Mladen Godek (LIBRA)**. Apсурдна je međutim, kaže, situacija da Predsjednik postaje na neki način monarh i daje akt milosti. Smatra da o pravima čovjeka koja se tiču njegove slobode može suvereno i jedino legitimno odlučivati sud po točno propisanim procedurama koje garantiraju zakonitost.

Mišljenja je da se Zakonom neće učiniti značajniji korak prema rasterećenju sudova. Lošim rješenjem drži da se izricanjem doživotne kazne zatvora pokreće po službenoj dužnosti cijeli mehanizam pomilovanja. Naglasio je kako je u pojedinim državama SAD-a pomilovanje izvanredni pravni lijek u slučaju izricanja smrtno kazne te je rekao kako mu se čini da se tu smrtna kazna izjednačuje s doživotnim zatvorom što sigurno nije tako. Predložio je da se u pogledu izricanja doživotne kazne zatvora postupa jednako kao i u ostalim slučajevima kazni. Na kraju je dodao kako se nada da će ove kritičke primjedbe biti razmatrane, te možda i usvojene.

U ime Kluba zastupnika HSLS-a mr.sc. **Željko Glavan (HSLS)** je rekao kako smatra da ovakav Zakon treba biti donesen. Kao razlog naveo je to što su nedavno pomilovan dva dilera droga što je izazvalo veliko ogorčenje javnosti. Drži dvojbenu to što se jednom čovjeku, bez obzira radi li se o Predsjedniku ili nekom drugom čovjeku, stavlja na volju takav čin odlučivanja o sudbini ljudi. Predložio je stoga da se odredi ograničenje za koja kaznena djela se može dati pomilovanje.

Pitanje pomilovanja nije samo ustavno-pravno pitanje nego duboko zadire u filozofiju i etičkosociološku sferu prava, rekao je u ime Kluba zastupnika HSS-a **Luka Trconić (HSS)**. To je akt milosti poglavara države, nastavio je, koji ne mora imati nikakve unaprijed zadane kriterije. Smatra da se problem javlja ako se uzme u obzir da je to akt koji bi trebao u sebi sublimirati određeno raspoloženje samog društva odnosno određene zajednice u određenom

trenutku koja ima stav o određenom dijelu odnosno osuđeniku za to djelo. Očito je, kaže, da postoji potreba da se donesu neki provedbeni propisi, ali oni koji ne bi smjeli ni jednog trenutka ograničavati pravo Predsjednika Republike. Predložio je potom da se do drugog čitanja odgovori na sva iznesena pitanja i pokuša naći izlaz iz situacije koja nije nimalo laka.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govori je **Vladimir Šeks (HDZ)**. Rekao je da Ustav daje ovlasti Predsjedniku za davanje pomilovanja, ali pokraj instituta izvanrednog ublažavanja kazne i uvjetnog otpusta postaje dvojbeno treba li uopće pomilovanje egzistirati. Istaknuo je kako je Predsjednik samo formalni potpisnik pomilovanja s kojim ga upozna predsjednik Komisije za pomilovanja te je stoga donositelj pomilovanja ustvari Komisija. Drži dalje kako se tu ustvari radi o jednoj nelogičnosti budući da se odmah nakon određivanja doživotne kazne zatvora pokreće postupak za pomilovanje. Znači li to, upitao je, da bi ministar zadužen za poslove pravosuđa trebao predložiti Predsjedniku države da odbije prijedlog za pomilovanje ili da mu odmah predloži skraćivanje kazne? Zaključio je na kraju izlaganja da bi o ovom zakonskom prijedlogu trebalo provesti prethodnu raspravu.

Zastupnici su potom prešli na glasanje i većinom glasova (82 "za" i sedam "suzdržanih") donijeli zaključak temeljem kojeg je prihvaćen Zakon o pomilovanju u prvom čitanju, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju radi pripreme konačnog prijedloga zakona.

M.S.

PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Malo i fleksibilno sveučilište

Hrvatski je sabor prihvatio većinom glasova Prijedlog zakona kojim se osniva Sveučilište u Dubrovniku kao javna ustanova i uređuje naziv, sjedište i osnivač Sveučilišta te druga pitanja. Kažimo da je prema predloženom rješenju osnivač Sveučilišta RH a prava i dužnosti osnivača obavljat će ministarstvo nadležno za visoko obrazovanje.

Predlagatelj ovog zakona je Vlada RH.

O PRIJEDLOGU

Tradicija u znanstvenom radu i obrazovanju

Za osnivanje Sveučilišta u Dubrovniku postoje sve povijesne, kulturne, društvene i geografske pretpostavke. Povijest Dubrovnika i Dubrovačke Republike

dobro je poznata i ne treba je u ovoj prilici posebno naglašavati već jedino da je kroz cijelo postojanje Dubrovnik bio točka u kojoj je Istok susretao Zapad što mu je davao, i daje, posebnu važnost u kulturološkom i gospodarskom pogledu. O tome svjedoče sačuvani spomenici i ostvareni dometi urbanoga i ruralnog života, mediteranskog ugođaja i posebnoga domaćeg štih (Dubrovački Statut 1272. godine utvrđuje urbanistički plan

Grada i način gradnje kuća, zdravstvena služba uspostavljena 1301. godine itd.), stoji u Ocjeni stanja uz Prijedlog.

Znanstveni rad i obrazovanje također imaju dugu tradiciju i počeci su vezani uz djelovanje Katoličke crkve čiji su istaknuti redovnici bili i vrsni promicatelji interesa Dubrovačke Republike i njezini diplomati, a neki od njih i veliki znanstvenici svoga doba u europskim razmjerima (najpoznatiji R. Bošković i M. Getaldić). Dubrovački stari pisci i jezikoslovci predstavljaju pak jedan od osnovnih stupova hrvatskog jezika i književnosti (M. Držić, I. Gundulić, B. Kašić, J. Stulli i mnogi drugi) a dubrovački latinisti ispisali su možda zadnje briljantne stranice latinske književnosti, stoji, među ostalim, u Ocjeni stanja.

Za osnivanje Sveučilišta u Dubrovniku postoje sve povijesne, kulturne, društvene i geografske pretpostavke.

Gospodarska snaga Dubrovačke Republike zasnivala se na trgovini, pomorstvu i vrsnoj diplomaciji. Razvitak trgovine i pomorstva pratila je odnosno prethodila znanstvena misao. Tako je Dubrovčanin Beno Kotruljević 1458. godine napisao četiri knjige "O trgovini i savršenom trgovcu" što je prvo djelo takve vrste uopće a prvi Hrvat koji je napisao knjigu o navigaciji (tiskana 1574.) bio je Nikola Sargojević, također državljanin Dubrovačke Republike a poznat je (povijesni zapisi) i velik doprinos Dubrovčana pomorskoj i trgovačkoj znanosti.

Institucionalno obrazovanje u Dubrovniku započinje učilištem Collegium Societatis Iesu koje je osnovao Isusovački red 1624. godine, a 1654. godine postaje javna akademija za izučavanje umjetnosti i prirodnih znanosti (tu se obrazovao i R. Bošković prije dolaska u Rim) a od 1778. godine nosi ime Collegium Rhagusinum, i to je preteča svekolikog suvremenog dubrovačkog visokog školstva.

Suvremeno dubrovačko visoko obrazovanje (od polovice dvadesetog stoljeća) do danas temelji se na više od četrdeset godina visokog obrazovanja pomoraca u organizaciji Više pomorske škole, Pomorskog fakulteta i danas Veleučilišta

u Dubrovniku te više od trideset godina obrazovanja za turizam i vanjsku trgovinu u organizaciji Fakulteta za turizam i vanjsku trgovinu. Uz te visokoobrazovne ustanove Dubrovnik ima poznate i priznate znanstveno-istraživačke ustanove - Institut za oceanografiju i ribarstvo Split-laboratorij Dubrovnik, Zavod za istraživanje korozije i desalinizaciju HAZU, Arboretum Trsteno HAZU, Znanstvenu knjižnicu, Studentski centar i druge.

Ustroj na odjelskom načelu

Ovim predloženim zakonom omogućuje se integracija postojećih visokih učilišta i drugih ustanova koje djeluju na području Dubrovačko-neretvanske županije. Osnivanje Sveučilišta je projekt utemeljen na jedinom konsenzusu osmišljenom i prihvaćenom strategijskom razvojnom dokumentu na dubrovačkom području u novoj Hrvatskoj, a postoji i jednoglasna podrška Savjeta DISEC (Dubrovnik-međunarodno znanstveno i visokoobrazovno središte) u sastavu predstavnika Vlade RH, Ministarstva znanosti i tehnologije, Ministarstva kulture, Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo itd. a svoju potporu dali su i Sveučilište u Zagrebu te Institut R. Bošković. Nacionalno vijeće za visoko naobrazbu u listopadu 2002. godine donijelo je mišljenje o potrebi osnutka Sveučilišta u Dubrovniku.

Sveučilište neće biti kopija postojećih sveučilišta u Hrvatskoj - ni ustrojem niti sadržajno - već će biti malo, fleksibilno, studiji će se organizirati i izvoditi ovisno o potrebama tržišta, profilirano za određena znanstvena područja.

Sveučilište neće biti kopija postojećih sveučilišta u Hrvatskoj - ni ustrojem niti sadržajno - već će biti malo, fleksibilno, studiji će se organizirati i izvoditi ovisno o potrebama tržišta, profilirano za određena znanstvena područja. Temeljit će se na odjelima a u svom sastavu imat će Sveučilišnu knjižnicu i Studentski centar te službe koje će osigurati cjelovitost i potrebni standard visoke naobra-

zbe. Ustroj na odjelskom načelu nameće potrebu da pravnu osobnost ima samo Sveučilište. Uz to, osnovne karakteristike budućeg Sveučilišta u Dubrovniku bile bi sustavno praćenje potražnje kadrova na tržištu rada te sukladno tome postupno proširenje područja iz kojih će se izvoditi nastava (od tehničkih do humanističkih) kao i širenje garvitacijskog područja Sveučilišta čime bi se omogućilo studiranje u Dubrovniku ne samo studentima iz cijele Hrvatske nego i onima iz inozemstva.

Njegovo osnivanje predstavljalo bi dakle dodatnu nagradnju postojećih međunarodnih obrazovnih aktivnosti u Dubrovniku koje se danas vrlo uspješno odvijaju u organizaciji Interuniverzitetskog centra i Međunarodnog središta hrvatskih učilišta.

Što se tiče potrebnih financijskih sredstava za rad budućeg Sveučilišta neće se povećavati proračunska sredstva već će samo preusmjeriti postojeća, oko 14 milijuna kuna, koja se godišnje izdvajaju iz Državnog proračuna za veleučilište, Fakultet za turizam i Znanstvenu knjižnicu (te ustanove stječu i vlastite prihode).

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Zakona a na tekst Prijedloga nije imao primjedbi.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu jednoglasno je predložio Hrvatskom saboru da prihvati ovaj predloženi zakon. U raspravi je istaknuto da Dubrovačko sveučilište može ponuditi drugačiju strukturu od uobičajene te da je tamošnje veleučilište naše najbolje veleučilište. Naglašeno je da Hrvatski sabor ovom Prijedlogu zakona treba dati podršku i da drugo čitanje treba uslijediti odmah, a svakako prije ljetne stanke.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora o ovom zakonskom prijedlogu uvodno je govorio u ime predlagatelja i s posebnim zadovoljstvom ga predstavio ministar znanosti i tehnologije dr.sc. **Gvozden Flego**. Istaknuo je da je riječ o gradu koji ima stoljetnu tradiciju visokog obrazovanja i koji u postojećoj mreži visokoškolskih ustanova u RH ima ugledno veleučilište, stručne studije i da je ovdje riječ o neprekidnoj inicijativi od 1999. godine u koju su uključeni svi relevantni čim-

benici Grada, regije i države. Zamolio je zastupnike da s posebnom pozornošću raspravljaju o ovom zakonu a primjedbe će predlagatelj ugraditi s nadom da će zakon što prije biti donesen kako bi se mogle poduzeti odgovarajuće radnje pred početak novog sveučilišta od 2004. godine, rekao je ministar.

Želimir Janjić (HSLs) prenio je mišljenje Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu koji podržava ovaj zakonski prijedlog, a zatim je bila otvorena rasprava.

Pretpostavke za integraciju postojećih učilišta

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govorila je **Dubravka Šuica (HDZ)**, inače gradonačelnica Dubrovnika, izražavajući zadovoljstvo što je ovaj zakonski prijedlog konačno došao u saborsku proceduru. Polazeći od značenja Dubrovnika u kulturološkom i gospodarskom pogledu, imajući na umu njegovu povijesnu ulogu i neprekidnu europsku usmjerenost Dubrovnika kao i njegov geografski položaj na jugu Hrvatske, Klub zastupnika HDZ-a daje punu potporu ovom zakonu i objedinjavanju rada visoko školskih i ostalih znanstvenih ustanova koje danas djeluju na dubrovačkom području, rekla je. U nastavku je opširnije govorila o tradiciji znanstvenog rada i obrazovanja na dubrovačkom području. Osim umjetnosti i prirodnih znanosti u novije vrijeme, a posebice nakon snažnijeg razvoja turizma u Dubrovniku se sustavno znanstveno promišlja i ta djelatnost pa je tako u drugoj polovici prošlog stoljeća utemeljen i prvi Institut za turizam koji je kasnije preseljen u Zagreb, podsjetila je.

Razvidno je, naglasila je, da Dubrovnik posjeduje sve pretpostavke za novi iskorak u visokoobrazovnom radu i ovim se zakonom osiguravaju pretpostavke za integraciju postojećih visokih učilišta i drugih ustanova koje djeluju na području Grada i Dubrovačko-neretvanske županije, rekla je među ostalim, detaljnije govoreći o programima Sveučilišta.

Klub zastupnika HDZ-a slaže se da se Znanstvena knjižnica pripoji Sveučilištu ali da bi do drugog čitanja trebalo riješiti dvojbu u vezi s tim. Dio knjižničkog fonda Znanstvene knjižnice u Dubrovniku čini i opus knjižničke građe pod nazivom Raguzina i to je spomenička vrijednost

književnog stvaralaštva na ovim prostorima kroz povijest Dubrovnika i Grad Dubrovnik iskazuje poseban interes da taj opus i nadalje ostane u njegovom vlasništvu i posjedu. Prema kazivanju ministra znanosti ovo je samo proces pripajanja i ne govori se o vlasništvu no ipak bi do drugog čitanja trebalo precizirati vlasništvo, predložila je u ime Kluba zastupnika HDZ-a koji inače daje punu potporu predloženom zakonu.

Središte visokog obrazovanja regije

Tonči Žuvela (SDP) prenio je da Klub zastupnika SDP-a u svakom slučaju podržava osnivanje Sveučilišta u Dubrovniku za što postoje sve povijesne, kulturne, društvene i druge pretpostavke zasnovane prije svega na tradiciji i vrijednostima Dubrovnika i Dubrovačke Republike.

Kada je u srpnju 1999. godine u Dubrovniku potpisana Povelja o razvitku Dubrovnika kao međunarodnoga, znanstvenog i visokoobrazovnog središta bilo je jasno da na pragu 21. stoljeća Dubrovnik želi stvoriti preduvjete za razvitak znanstvenih i visokobrazovnih institucija, ustanova koje bi svakako trebale biti jedan od temelja njegovog budućeg razvitka, rekao je, među ostalim, ne zaboravljajući znanstvene ustanove koje sada djeluju u Dubrovniku te povijesni razvoj znanstvene misli u Dubrovniku. Velik doprinos razvoju pomorske i trgovačke znanosti vidljiv je i kroz jedan od najstarijih Pomorsko-trgovačkih zakonika, podsjetio je naglasivši da je u Dubrovniku vjerojatno prvi put izdana polica pomorskog osiguranja i time se na neki način usmjerio razvoj pomorskoga osiguranja. Spomenuo je i izuzetno bogatu i priznatu Znanstvenu knjižnicu rekavši, među ostalim, da činom osnivanja Sveučilišta Dubrovnik i formalno postaje središtem visokog obrazovanja ove regije s autonomnim pravom i mogućnostima uvođenja novih studija. U skoroj budućnosti treba očekivati tri nova dodiplomska studija, studij akvakulture, javne komunikacije i prevoditeljstva, ali i menadžment u pomorskom transportu. Središnje mjesto u Sveučilištu, za koje već danas postoje potrebni uvjeti - dovoljno nastavnika, znanstvenika i suradnika, studenata, primjeren prostor i oprema - imat će sigurno Knjižnica a određene spomenute dvojbe

sigurno će predlagatelj uvažiti, rekao je, među ostalim.

Projekt s punom nacionalnom suglasnošću

Dražen Budiša (HSLs) govorio je u ime Kluba zastupnika HSLs-a i rekao (parafrazirajući srednjovjekovnog putopisca) da se osnivanjem Sveučilišta u Dubrovniku stavlja kruna na cjelokupnu znanstvenu, duhovnu i kulturnu tradiciju tog grada. Podsjetio je da nebrojeni pisci i autori, a neke bi trebalo posebno spomenuti u ovoj prigodi (Bošković, Koturlić ili Koturlijević, Getaldić, Monaldi itd.), tvore kontinuitet znanstvenoga, kulturnog i umjetničkog djelovanja od srednjeg vijeka do današnjih dana koji je i bitno obilježio nacionalni kulturni identitet.

Osnivanjem Sveučilišta u Dubrovniku stavlja se kruna na cjelokupnu znanstvenu, duhovnu i kulturnu tradiciju tog grada.

Ne treba spominjati, nastavio je, da bi bez dubrovačkih pisaca i pjesnika hrvatska kultura bila bitno osiromašena a značajne rezultate Dubrovčani su ostvarili i na području fizike, matematike, astronomije, medicine, kazao je naglašavajući da je Dubrovačka Republika pokazala što naš narod može ostvariti kad se stvore uvjeti da se slobodno znanstveno djeluje. Složio se s gradonačelnicom Šuicom da treba biti vrlo oprezan kad je u pitanju Dubrovačka knjižnica i preporučio da se sa Sveučilištem sklopi ugovor da ona ulazi u Sveučilište ali da se u vlasništvo ne dira. No ne može se složiti s ocjenom uz Prijedlog zakona o sredstvima jer smatra da primjerice, moderna knjižnica znanstvenog Sveučilišta traži dodatna sredstva u odnosu na znanstvenu gradsku knjižnicu. Trebat će dodatna sredstva da bi Sveučilište moglo funkcionirati na razini ostalih sveučilišta i u skladu s dubrovačkom tradicijom. Na kraju je izrazio zadovoljstvo što se počinje realizirati projekt o kojem je u Hrvatskoj (kao u rijetko kojim prilikama) uspostavljena puna nacionalna suglasnost.

Dr.sc. **Zrinjka Glovacki-Bernardi (LIBRA)** izvijestila je da Klub zastupnika LIBRE smatra da je ovo jedan od zakona koji ne treba posebno obrazlagati i da sam naziv zakona sve kaže. Jedino još treba predložiti predlagatelju da što prije podnese Konačni prijedlog ovog zakona, rekla je.

U pojedinačnoj raspravi akademik **Ivo Šlaus (SDP)** je rekao da Vlada RH, prihvaćajući ovim zakonom osnivanje novog sveučilišta, uvodi Hrvatsku na

neki način na ono glavno tržište, a to je znanje. Uputio je čestitke Ministarstvu na onom što je dosad napravilo ali na onome što uskoro slijedi a to je Konačni prijedlog ovog zakona kako bi se mogao izglasati prije ljetne stanke. Jer, u vezi s tim postoji cijeli niz obveza i pred Vladom ali i dubrovačkom općinom i Županijom. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nastavit će s istom podrškom koju je dala osnivanju Sveučilišta i u njegovom radu putem svojih zavoda

u Dubrovniku, rekao je, među ostalim, naglašavajući jedinstvenost grada Dubrovnika i njegove povijesti.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski je sabor većinom glasova (78 za, 5 suzdržanih) prihvatio Prijedlog zakona o osnivanju Sveučilišta u Dubrovniku. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

D.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Nultom poreznom stopom stimulirati kupnju osobnih računala

Hrvatski sabor je razmotrio ovaj zakonski prijedlog zastupnice DC-a **Vesne Škare-Ožbolt**. Predlagateljica zakona predložila je da se propiše nulta stopa poreza na dodanu vrijednost za osobna računala, s njihovom periferijom, za osobne potrebe te za potrebe institucija koje obavljaju djelatnost odgoja i/ili obrazovanja. Vlada nije prihvatila ovaj zakonski prijedlog budući da je Republika Hrvatska prihvatila temeljna načela i preporuke Šeste smjernice EU-a, koja je temeljni dokument o harmonizaciji sustava neizravnih poreza. A kako Hrvatska teži što bržem pridruživanju u EU, Vlada naglašava da nije prihvatljiva predmetna izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost koja bi bila suprotna preporukama Šeste smjernice EU-a i koja bi naš sustav oporezivanja prometa dobara i usluga učinila nekompatibilnim s onim koji se primjenjuje u drugim europskim zemljama.

Iz razloga navedenih u mišljenju Vlade, zastupnici Hrvatskog sabora nisu prihvatili Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, koji je podnijela zastupnica Škare-Ožbolt.

O PRIJEDLOGU

Umjesto prikaza zakonskog prijedloga poslužili smo se uvodnim izlaganjem predlagateljice zakona zastupnice **Vesne Škare-Ožbolt (DC)**. Odmah na početku izlaganja naglasila je da se dopunom ovoga Zakona propisuje plaćanje poreza na dodanu vrijednost po stopi od 0 posto na osobna računala s njihovom periferijom za osobne potrebe te za potrebe institucija koje obavljaju djelatnost odgoja i/ili obrazovanja. Iako je o korisnosti korištenja osobnih računala nepotrebno iznositi brojne razloge, zastupnica naglašava da je njihova kupnja za mnoge, u postojećoj gospodarskoj situaciji nepremostivi problem. Pri uvozu su osobna računala i njihova periferija oslobođeni plaćanja carine, ali porez na dodanu vrijednost značajno poskupljuje kupnju. A istodobno se na knjige stručnoga, znanstvenoga, umjetničkoga, kulturnoga i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovno, srednje i visoko obrazovanje, otisnute na papiru ili na drugim nositeljima teksta uključivo i CD-ROM, video-kasete i audio kasete te znanstvene časopise, porez na dodanu vrijednost

plaća po stopi 0 posto. Osobna računala su po svojoj namjeni u istoj kategoriji potrošnje i, prema tome, nema logike da se na jednu kategoriju ove potrošnje plaća nulta stopa poreza na dodanu vrijednost, a na druge ne. Podaci Državnog zavoda za statistiku za 2000. godinu pokazuju da je uvezeno za manje od 95 milijuna dolara osobnih računala s njihovom periferijom, odnosno naplaćeno manje od 160 milijuna kuna poreza na dodanu vrijednost. Od tog iznosa na računala za osobne potrebe i za potrebe institucija u djelatnostima odgoja i/ili obrazovanja otpada manje od 25 posto ili oko 40 milijuna kuna, a to je ispod dva promila godišnjih prihoda državnog proračuna od poreza na dodanu vrijednost.

Nepotrebno je i naglašavati da će bez informatičke pismenosti uskoro biti nezamislivo obrazovanje u osnovnom, srednjoškolskom i visokom obrazovanju, a potreba za stalnim obrazovanjem tijekom radnog vijeka postati nedostupna bez korištenja osobnih računala.

Polazeći od odredaba Ustava da je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima, po načelu

jednakosti i pravednosti, te da država štiti djecu i mladež i stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život, kao i da svakome treba biti dostupno, pod jednakim uvjetima, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, u skladu s njegovim sposobnostima, uz osnovno školovanje kao obvezatno i besplatno, potrebno je nultom stopom oporezovati kupnju osobnih računala za osobne potrebe te za potrebe institucija koje se bave djelatnostima odgoja i/ili obrazovanja, podvlači zastupnica Škare-Ožbolt. S tim u vezi naglašava da se u mnogim zemljama u pojedinim područjima u kojima se zbog malog broja učenika nastava ne može organizirati u školskim objektima, nastava organizira "na daljinu", pri čemu su već sada osobna računala nezamjenjiva. Tako bi umjesto prijevoza učenika s dislociranih domova, posebice na našim otocima, rješenje bilo obavljanje nastave putem osobnih računala, smatra zastupnica, a kada bi cijena nabavke računala bila dostupna potaknulo bi se, kaže, i zapošljavanje obavljanjem poslova iz kuće.

Potrebno je nultom stopom oporezovati kupnju osobnih računala za osobne potrebe te za potrebe institucija koje se bave djelatnostima odgoja i/ili obrazovanja.

Naglašava da za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu, ali će njegovom provedbom biti umanjeni prihodi državnog proračuna u stavci prihoda od poreza na dodanu vrijednost. Dodaje da je iznos sredstava tj. umanjen prihod državnog proračuna za 2003. godinu s naslova poreza na dodanu vrijednost teško precizno odrediti jer je nemoguće predvidjeti koliko će se ljudi odlučiti na kupnju osobnih računala za svoje potrebe, a institucije koje se bave odgojem i/ili obrazovanjem tek će za sljedeću školsku godinu u svojim planovima moći predvidjeti potrebna, za očekivati je, dostatna sredstva za dostupniju informatizaciju, zaključila je predlagateljica zakona.

MISLJENJE VLADE

Nakon što je razmotrila ovaj zakonski prijedlog Vlada je predložila Saboru da ga ne prihvati iz slijedećih razloga. Nulta stopa poreza na dodanu vrijednost znači da porezni obveznik na isporuku dobra ili obavljenju uslugu obračunava porez po stopi "0", a u isto vrijeme ima pravo na povrat poreza zaračunatog u ulaznim računima. Vlada podsjeća da je Hrvatska prihvatila i u Zakon o porezu na dodanu vrijednost, ugradila temeljna načela i preporuke Šeste smjernice EU-a, koja je temeljni dokument o harmonizaciji sustava neizravnih poreza koji obvezuje zemlje članice EU-a, ali čije preporuke prihvaćaju i zemlje koje teže pridruživanju u Europsku uniju. Prema odredbama Šeste smjernice EU-a, nulta stopa je predviđena samo za oporezivanje izvoza dobara i s izvozom izjednačenih isporuka iz razloga što je temeljno opredjeljenje Šeste smjernice da se promet dobara oporezuje po načelu "zemlje odredišta", odnosno mjesta gdje se dobra troše. To zapravo znači da je izvoz dobara oslobođen od poreza na dodanu vrijednost u zemlji porijekla (izvoza) odnosno oporezuje se stopom "0", a u zemlji uvoza oporezuje se istom stopom kao i domaći proizvodi. Na taj se način osigurava jednak porezni položaj za sva dobra, bez obzira radi li se o domaćim ili uvezenim proizvodima, što pridonosi jednakom položaju uvoznih i domaćih proizvoda na tržištu.

Propisivanjem nulte stope poreza na osobna računala, izuzeo bi se od oporezivanja jedan dio krajnje potrošnje, što bi imalo izravne posljedice na smanjenje poreznih prihoda, upozorava Vlada. Budući da je jedna od karakteristika PDV-a njegova sveobuhvatnost, propisivanjem nulte stope poreza na dodanu vrijednost za pojedine proizvode i usluge sužava se porezna osnovica, a time i smanjuju porezni prihodi. Da bi porezni prihodi od ovog poreznog oblika bili zadovoljavajući, treba oporezivanjem razmjerno obuhvatiti sve poslovne transakcije.

S druge strane, smanjenje porezne stope ili propisivanje nulte stope poreza za oporezivanja prometa određenih dobara i usluga, ne znači uvijek i sniženje cijena tih proizvoda i usluga, upozorava dalje Vlada. Naime, PDV kao oblik poreza na promet, plaćaju porezni obveznici

- poduzetnici koji ga u cijeni dobra ili usluge prealjuju na svoje kupce - krajnje potrošače koji snose taj porez. A kako je porez jedan od elemenata prodajne cijene koju plaća kupac - krajnji potrošač, sniženje porezne stope ne znači i sniženje prodajne cijene, ako se u isto vrijeme povećavaju ostali elementi cijene - nabavna vrijednost dobara, troškovi proizvodnje, cijena rada i drugo. U slučajevima kada dođe do sniženja porezne stope, uz nepromijenjene troškove proizvodnje ili nabave, uočeno je da poduzetnici ne snižavaju cijene jer žele za iznos sniženog poreza ostvariti veću dobit. I tako u pravilu, uvijek kada dođe do sniženja stopa poreza na promet, to sniženje se ne osjeti u snižavanju cijena dobara i usluga. Trgovci i proizvođači, jednom riječju isporučitelji dobara i usluga, upravo za sebe zadržavaju ovu razliku, tako da cijena proizvoda ili usluge u krajnjoj potrošnji ostaje ista ili se tek neznatno snizi, a razlika između nižeg poreznog opterećenja, sadržanog u prodajnoj cijeni predstavlja dodatnu zaradu isporučitelja. To je, kaže Vlada, potvrđeno i primjerima uvođenja nulte stope poreza za kruh, mlijeko, knjige i ostale proizvode i usluge na koje se porez plaća po stopi od 0 posto gdje porezno rasterećenje nije imalo za posljedicu odgovarajuće sniženje cijena ovih dobara.

Bez informatičke pismenosti uskoro će biti nezamislivo osnovno, srednjoškolsko i visoko obrazovanje, a potreba za stalnim obrazovanjem tijekom radnog vijeka postat će nedostupna bez korištenja osobnih računala.

Budući da Hrvatska teži što bržem pridruživanju EU-u, nije prihvatljiva bilo kakva izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost, koja bi bila suprotna preporukama Šeste smjernice EU-a i koja bi naš sustav oporezivanja prometa dobara i usluga učinila nekompatibilnim sa sustavima oporezivanja prometa dobara i usluga koji se primjenjuje u drugim europskim zemljama. Izuzecima od oporezivanja i poreznim olakšicama sužava se osnovica, a time smanjuju i

porezni prihodi, te se pojedine porezne obveznike, a ne krajnje potrošače, stavlja u povoljniji položaj od drugih, nije vidljiv opseg ostvarenih olakšica, moguće su zlorabe, a olakšice porezni sustav čine nepreglednim, povećavaju se troškovi utvrđivanja i naplate poreza, kako na strani porezne administracije, tako i na strani poreznih obveznika, zaključuje Vlada obrazlažući zašto ne bi trebalo prihvatiti predloženi zakonski akt zastupnice Škare-Ožbolt.

RADNA TIJELA

Odbor za financije i državni proračun raspravljao je o predmetnom Zakonu kao matično radno tijelo. Pri tom je Odbor raspolagao mišljenjem Vlade RH, kojeg je bez rasprave podržao, pa je u tom smislu i predložio Saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

RASPRAVA

Nakon što je predlagateljica zakona, zastupnica **Vesna Škare-Ožbolt** obrazložila razloge koji su je ponukali da predloži ovaj zakon, **Jadranko Mijalić** istupio je u ime Kluba zastupnika HSLA-a. Klub je dosljedan u stavu da u porezni sustav olakšica treba dirati eventualno kada se radi o nekakvim posebnim okolnostima za državu. Nikako ne treba dirati u

porezni sustav tako da se daju određene porezne olakšice koje stvaraju nekonzistentnost i zbrku u poreznom sustavu jer ćemo već sutra imati velikih problema, nastavlja Mijalić. Podsjeća da se dosad u sustav PDV-a već nekoliko puta diralo (kruh, turističke usluge), sada je u pitanju informatička oprema, a sutra već može

Izuzecima od oporezivanja i poreznim olakšicama sužava se porezna osnovica, a time smanjuju i porezni prihodi, te se pojedine porezne obveznike, a ne krajnje potrošače, stavlja u povoljniji položaj od drugih, moguće su zlorabe, a olakšice porezni sustav čine nepreglednim.

biti nešto drugo. Mijalić kaže kako stalno razmišlja o poljoprivrednicima iz kraja od kuda dolazi i njihovoj konstataciji kako im ne trebaju poticaji za poljoprivredu nego samo da se smanji PDV-e na umjetna gnojiva i repromaterijale te da su nakon toga spremni biti konkurentni na bilo kojem tržištu i proizvoditi bez ikakvih drugih potpora države. Gledano sa socijalnog aspekta to je daleko veći problem nego što je informatička oprema, kaže Mijalić. U

svakom slučaju principijelni stav HSLA-a je da se što manje, a po mogućnosti uopće ne dira u porezni sustav kada su u pitanju bazni porezi (PDV, porez na dohodak, porez na dobit) i tako omogući izdašnije i pravednije oporezivanje tj. prikupljanje sredstava u državni proračun. Tek zatim valja iz državnog proračuna podupirati sve djelatnosti koje su od općeg interesa. U ovom slučaju to su navedene institucije kojima je prijeko potrebna informatička oprema, a zastupnik je tu posebno upozorio na izuzetno kritičnu situaciju u sudovima od kojih neki imaju pisane mašine stare i 30 godina i normalno im treba pomoć, ali isključivo tako da im se iz državnog proračuna daju potpore.

Za razliku od prethodnika **Branimir Glavaš** je rekao da će Klub zastupnika HDZ-a podržati ovaj zakonski prijedlog. Klub smatra da je inicijativa hvalevrijedna, te naglašava da je informatika neophodna za obrazovanje mladih ljudi praktički danas već od vrtića i osnovne škole.

Kako više nije bilo zainteresiranih za raspravu ostalo je samo glasovanje o predloženom zakonu. **Većinom glasova (62 "za", 31 "protiv" i dva "suzdržana") zastupnici Hrvatskoga sabora nisu prihvatili Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, koji je podnijela zastupnica Vesna Škare-Ožbolt, iz razloga navedenih u mišljenju Vlade i izvješću matičnog radnog tijela.** J.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O FONDU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Financiranje sustava zaštite okoliša

Zastupnici Hrvatskog sabora većinom glasova prihvatili su u trećem čitanju Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Predlagatelj zakona je Vlada Republike Hrvatske, a zakon je donesen u tekstu kako ga je predložio predlagatelj, zajedno s prihvaćenim amandmanima Odbora

za zakonodavstvo i Odbora za zaštitu okoliša i prostorno uređenje.

O PRIJEDLOGU

U prikazu zakona poslužit ćemo se uvodnim izlaganjem ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja, gospo-

dina **Bože Kovačevića**. Komentirao je da je do trećeg čitanja došlo stoga što se zakon pripremljen za drugo čitanje znatno razlikovao od prijedloga zakona u prvom čitanju. Naime, sporno je bilo pitanje treba li Fond biti proračunski ili izvanproračunski. Zastupnici su podržali prijedlog da Fond bude izvanproračunski,

a Vlada je zbog politike konsolidiranja svih javnih prihoda i rashoda inzistirala da Fond treba biti proračunski.

Ministar je rekao da je nakon dugih konzultacija u Vladinim tijelima ipak Fond određen kao samostalna pravna osoba koja ima svoje izvorne prihode, što znači da je Fond izvanproračunski, te je na taj način riješena osnovna dilema koja je ostala nakon drugog čitanja zakona.

Rekao je da su osnovni prihodi Fonda ponajprije naknade za emisije ugljičnih oksida, sumpornih i dušikovih oksida. Naime, sve te tvari spadaju u kategoriju stakleničkih plinova, onih koji emitirani u atmosferu uzrokuju efekt staklenika i pridonose globalnom zatopljenju.

Fond je određen kao samostalna pravna osoba koja ima svoje izvorne prihode, što znači da je Fond izvanproračunski.

Božo Kovačević naglasio je da se u svim suvremenim zemljama naplaćuju naknade za ove emisije. "Svrha je smanjivanje tih emisija, a ukoliko su one neizbježne, onda se na taj način prikupljena sredstva koriste za saniranje posljedica tih vrsta onečišćenja okoliša.

Druge dvije naknade su naknada za komunalni i neopasni tehnološki otpad, te naknada za opasni otpad. Naknada za komunalni i tehnološki otpad naplaćuje se pravnoj ili fizičkoj osobi koja odlaze otpad na odlagališta. Glavna svrha toga je smanjiti količinu otpada koja se odlaze na odlagališta, jer ovakvim načinom naplate ta pravna ili fizička osoba će povećati cijenu onih koji se oslobađaju svog otpada. "Budući da će ta cijena biti velika očekivani efekt je taj da će se veće količine komunalnog otpada razvrstavati i odlagati za potrebe recikliranja, a na taj način bi se smanjila količina otpada odlaganog na odlagališta komunalnog otpada".

Zagađivač plaća

Što se tiče naknade za opasni otpad, ta bi se naknada naplaćivala proizvođaču otpada, u skladu s načelom iz Nacionalne strategije zaštite okoliša da onečišćivač plaća. Na taj način bi se izravno utjeca-

lo na smanjivanje količine proizvedenog opasnog otpada.

Ministar je istaknuo da je rasprava o ovom zakonu doista bila detaljna. Oba amandmana Odbora za zakonodavstvo te amandman Odbora za zaštitu okoliša i prostorno uređenje predlagatelj prihvaća.

Dva amandmana Odbora za turizam predlagatelj ne prihvaća, a svode se na to da u Upravni odbor fonda treba imenovati i predstavnika turizma.

Božo Kovačević osvrnuo se i na zaključak Odbora za europske integracije koji predlaže da se odgodi rasprava o Konačnom prijedlogu zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, zbog toga što u zakonu nema klauzule o usklađenosti sa *acquis communautaire*om. Ministar je rekao da za ovaj zakon nije ni potrebno imati tu klauzulu, o čemu je obaviješten predsjednik Odbora. Osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost propisano je člankom 60. Zakona o zaštiti okoliša i člankom 11. Zakona o energiji, a njegovo osnivanje definirano je i Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i nacionalnim planom djelovanja na okoliš, te Strategijom energetske razvitka i Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

Fondovi zaštite okoliša temeljem zahtjeva EU bili su osnovani u svim europskim tranzicijskim zemljama koje su aplicirale za članstvo, pa je tako taj uvjet EU postavila i Republici Hrvatskoj. EU je financirala ili sufinancirala izradu prijedloga zakona, odnosno izradu elaborata temeljem kojih je izrađen zakon, kao što je i sufinancirala izradu nacionalnog akcijskog plana.

"Ovaj zakon je važan za mogućnost provedbe obveza temeljem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, ali nije nužno i da taj zakon sadrži klauzulu o usklađenosti sa *acquis communautaire*om, budući da u njemu nema odredaba o Fondu zaštite okoliša". Ministar je stoga zamolio Odbor za europske integracije da razmotri svoju primjedbu i da podrži donošenje ovog Zakona u trećem čitanju.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog Zakona, a na tekst Konačnog prijedloga podnosi slijedeće amandmane:

U članku 7. stavku 2. riječi "ovim Zakonom propisane javne ovlasti koje" zamjenjuju se riječima "javne ovlasti u obavljanju poslova iz svoje djelatnosti koji". Obrazloženje je da se tako na razvidan način utvrđuje da su navedeni poslovi Fonda poslovi koje Fond obavlja s javnim ovlastima.

Drugi amandman odnosi se na članak 20. U članku 20. stavku 4. iza riječi "energetike" dodaju se riječi "te sukladno posebnom zakonu kojim se uređuju pitanja državnih potpora". Obrazloženje je da opći propisi kojima se uređuju pitanja subvencija, pomoći i donacija podliježu prethodnom, a i naknadnom odobrenju i nadzoru, sukladno Zakonu o državnim potporama, te se amandmanom uređuje izričaj.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša razmatrao je predloženi akt u svojstvu matičnog radnog tijela.

Nakon uvodnog obrazloženja, Odbor je u raspravi izrazio zadovoljstvo što je predlagatelj većim dijelom uvažio amandmane koje je Odbor podnio na Konačni prijedlog zakona u drugom čitanju. Posebno se to odnosi na zakonsko rješenje kojim se osniva izvanproračunski Fond s neposrednim izvorima prihoda, čime će se osigurati pretpostavke za stabilan način financiranja.

U raspravi je ipak prigovoreno što predlagatelj nije uvažio amandmane Odbora kojim je predloženo da se, radi objedinjavanja svih sredstava za poticanje mjera zaštite okoliša, u prihod Fonda uključe i postojeće naknade za zaštitu voda i za općekorisne funkcije šuma, jer nema opravdanja da se ove naknade još uvijek uplaćuju "Hrvatskim vodama" koje su pred restrukturiranjem, odnosno "Hrvatskim šumama" d.o.o. koje su preoblikovane u trgovačko društvo.

U raspravi je upozoreno na nejasnoću formulacije u članku 14. jer implicira proizvoljni izračun naknade za korisnike okoliša.

Nakon rasprave, Odbor je većinom glasova odlučio predložiti Hrvatskom saboru da donese Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, zajedno sa slijedećim amandmanom na članak 16.

U članku 16. stavku 2. tekst "redovnom tehničkom pregledu vozila" mijenja se i glasi "ovjeri tehničke ispravnosti vozila". Obrazloženje je da se amandmanom precizira izričaj jer pojam "redovni tehnički

pregled" označava tehničke radnje pri pregledu vozila (kontrola kočnica, guma, svjetala i sl.) dok pojam "ovjera tehničke ispravnosti vozila" označava radnje pri produljenju registracije vozila.

Odbor za turizam razmotrio je Konačni prijedlog zakona kao zainteresirano radno tijelo i to u dijelu što se odnosi na utvrđivanje i praćenje provedbe politike zaštite i očuvanja kakvoće turističkog prostora.

U raspravi o tekstu Konačnog prijedloga zakona naglašeno je da je turistička i njoj prateće sportske, rekreacijske i druge djelatnosti veliki korisnik prostora i razvrstana je u obveznike plaćanja naknade korisnika okoliša koja je naknada prihod Fonda za zaštitu okoliša, te je nužno imati u vidu specifičnosti i aktualno gospodarsko stanje ove djelatnosti, kako se ista ne bi neprimjereno financijski opteretila.

Na temelju provedene rasprave, Odbor za turizam jednoglasno je odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, uz slijedeće amandmane:

U članku 9. stavku 4. nakon druge alineje dodaje se nova alineja tri koja glasi: "jednog predstavnika ministarstva nadležnog za poslove turizma". Obrazloženje je da je turizam kao specifična djelatnost veliki korisnik prostora, pa će ovim zakonom biti obveznik plaćanja naknade korisnika okoliša, kod čega se upozorava na osjetljivost novog opterećenja turističkog gospodarstva predviđenim naknadama. Zbog toga nužno je osigurati imenovanje jednog predstavnika ministarstva nadležnog za poslove turizma u Upravni odbor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Drugi amandman odnosi se na članak 17. U članku 17. u stavku 1. briše se točka i dodaju riječi "i ministra nadležnog za poslove turizma". Obrazloženje je da polazeći od specifičnosti i aktualnog gospodarskog stanja ugostiteljske i turističke djelatnosti, nužno je osigurati utjecaj ministra nadležnog za poslove turizma kod donošenja propisa kojima se uređuju jedinične naknade i korektivni koeficijenti temeljem kojih se obavlja izračun naknade koju plaća korisnik prostora.

Odbor za europske integracije raspravljao je o predmetnom Zakonu kao zainteresirano radno tijelo. Predstavnik predlagatelja je uvodno istaknuo da je

osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost predviđeno Planom provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te da je takav Fond potreban kako bi način financiranja zaštite okoliša udovoljio rastućim zahtjevima za ulaganjima na tom području.

Odbor je jednoglasno donio slijedeće zaključke: 1. Odgada se rasprava o Konačnom prijedlogu zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. 2. Obvezuje se predlagatelj da Hrvatskom saboru dostavi mišljenje o sukladnosti Konačnog prijedloga zakona s pravnom stečevinom EU.

MIŠLJENJE VLADE

Sukladno zaključcima saborskog Odbora za europske integracije, kojima je odgođena rasprava o Konačnom prijedlogu zakona i obvezan predlagatelj da Hrvatskom saboru dostavi mišljenje o sukladnosti ovog zakonskog prijedloga s pravnom stečevinom EU, Vlada RH dostavila je mišljenje Ministarstva za europske integracije iz kojeg proizlazi da ne postoji obveza usklađivanja ovog zakonskog prijedloga sa zakonodavstvom EU, a time ni obveza izrade Izjave o usklađenosti s *acquis communautaire*, ni Usporednog prikaza podudaranja odredbi.

Naime, u mišljenju Ministarstva stoji da su propisi kojima se uređuje financiranje zaštite okoliša i energetska učinkovitost u nadležnosti država članica (nacionalno zakonodavstvo).

Međutim, osnivanje fondova za financiranje zaštite okoliša nužno je radi ublažavanja niza tržišnih i institucionalnih poteškoća tijekom prijelaza na tržišno gospodarstvo. Stoga fondovi za zaštitu okoliša koji su osnovani u gotovo svim tranzicijskim zemljama imaju značajnu ulogu u procesu pridruživanja tih zemalja EU. Iz tih je razloga Konačni prijedlog zakona naznačen kao jedan od prioritarnih zakona iz područja zaštite okoliša, a u cilju približavanja RH EU.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja predstavnika predlagatelja, ministra **Bože Kovačevića**, u ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša govorio je dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)**, predsjednik Odbora, a u ime Odbora za turizam govorio je **Željko Pavlic (LIBRA)**.

Utvrđiti točne iznose naknada

Potom su riječ dobili predstavnici klubova zastupnika. **Dorica Nikolić (HSLs)** u ime **Kluba zastupnika HSLs-a** istaknula je da je upravo njen Klub predlagao da ovaj zakon ide u treće čitanje. Primijetila je da su se mnoge primjedbe usvojile.

Klub zastupnika HSLs-a zalagao se da fond ima svoj posebni proračun, odnosno svoja posebna sredstva. Stoga sa žaljenjem konstatiraju da u Konačnom prijedlogu i nadalje stoji odredba po kojoj naknada za vode i naknada za šume nisu prihodi ovog fonda.

Fond je određen kao samostalna pravna osoba koja ima svoje izvorne prihode, što znači da je Fond izvanproračunski.

"Smatramo da naknade za korištenje i zaštitu voda i naknada za korištenje šuma trebaju biti u ovom fondu, dakle dio sredstava fonda, jer i šume i vode su dio okoliša koji treba zaštititi".

Zastupnica je izrazila nadu da će se do primjene zakona utvrditi točni iznosi naknada, te da se one neće proizvoljno određivati, te da će biti u korist okoliša.

Zaključno je rekla da je njen Klub suglasan da se osnuje fond, kao i da sve naknade uđu u fond, dakle i naknada za vodu i za šume. "I po cijenu da te naknade trenutano ne uđu u ovaj fond, mi ćemo dići ruku za uspostavu ovog fonda, jer ste prihvatili većinu primjedbi koje smo imali".

Krajnji čas za formiranje Fonda

Željko Pavlic (LIBRA) govorio je u ime **Kluba zastupnika LIBRA-e**. Rekao je da će njegov Klub podržati ovaj zakon u trećem čitanju, imajući u vidu njegove osnovne namjere, a to su formiranje samog Fonda zaštite okoliša, kao mjere za unapređivanje financiranja sustava zaštite okoliša kao osnovnog preduvjeta očuvanja bogatstva prirode. Biološka i krajobrazna raznolikost RH od izuzetne je vrijednosti i u svjetskim razmjerima, i komparativna je prednost RH koja se može iskoristiti za daljnji razvoj, prvenstveno turizma i poljoprivrede.

Naglasio je da Hrvatska formiranjem ovog fonda čini tek prvi korak za razliku od drugih država u kojima ovakvi fondovi postoje već godinama.

”Po našem mišljenju zaista je krajnji čas za formiranje ovog fonda”. Konstatirao je da trenutno, u postojećim okvirima nisu osigurana dovoljna financijska sredstva kojima bi se pratili projekti, programi i aktivnosti u području očuvanja održivog korištenja i unapređivanja okoliša. Osnivanjem fonda osigurao bi se stalni i veći priliv sredstava za tu namjenu. ”Iskustva tranzicijskih zemalja pokazala su da je tijekom prijelaza na tržišno gospodarstvo upravo uporaba namjenskih fondova dala najbolje rezultate”.

Zastupnik ističe da je Hrvatska nažalost u velikom zaostatku što se tiče izdvajanja za zaštitu okoliša, pa će tako i ulaganja nekoliko slijedećih godina morati biti veća, kako bi se izjednačili barem s nekim od susjednih zemalja.

Na kraju je zaključio da će Klub zastupnika LIBRA-e podržati ovaj zakon.

Bitna poboljšanja teksta

Vesna Podlipec (SDP) govorila je u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Klub zastupnika SDP-a podržat će Konačni prijedlog zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Zastupnica je istaknula da su upravo fondovi zaštite okoliša i u drugim tranzicijskim zemljama postali glavni mehanizmi prikupljanja sredstava radi postizanja glavnog cilja, održivog razvoja, te zaštite i unapređenja stanja u prostoru.

U odnosu na drugo čitanje, tekst Konačnog prijedloga sadrži bitna poboljšanja. ”Dobro je što je predlagatelj prihvatio uvođenje naknade za opterećenje okoliša otpadom, kako komunalnog, neopasnog, tehnološkog otpada, tako i opasnog otpada, te što je za sve vrste naknada propisao egzaktni način izračuna i plaćanja istih”.

Vesna Podlipec smatra da će fond izazvati mnoge pozitivne učinke u Hrvatskoj, a koncentracija sredstava na jednom mjestu povećat će njegovu efikasnost. Ovim će se također ispuniti i obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU, kao i one iz brojnih ratificiranih međunarodnih ugovora temeljem kojih je Hrvatska obvezna provoditi određene mjere zaštite okoliša.

Klub zastupnika SDP-a podržava prijedlog predlagatelja iz članka 9. kojim

se uređuje pitanje upravljanja. Konačnim prijedlogom u Upravnom odboru uz predstavnike državne uprave bili bi i stručnjaci iz područja zaštite okoliša, te predstavnici Gospodarske komore. Klub zastupnika SDP-a mišljenja je da bi član Upravnog odbora trebao biti i predstavnik nevladine udruge iz ovog područja.

Također ocjenjuju nužnim da Fond izvješća o ostvarenom programu rada i poslovanja za proteklu godinu dostavlja i Hrvatskom saboru na razmatranje i raspravu.

Zastupnica je zaključila da će Fond ubrzati sve procese vezane uz financiranje zaštite okoliša, poboljšanje stanja u okolišu, dodatno ulaganje u njegovu zaštitu, te da će ojačati domaće subjekte za pripremu projekta i provedbu politike zaštite okoliša i energetske učinkovitost. ”On bi trebao poticati provedbu nacionalnih energetskih programa, obnavljanje izvorne energije, održivog načina gradnje energetske učinkovitosti u graditeljstvu, te održivog razvoja ruralnog prostora, te našeg najznačajnijeg bogatstva Jadranskog mora”.

Ipak nedostatna sredstva

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorila je **Marina Matulović-Dropulić (HDZ)**. Drži neospornim da će osnivanje fonda pomoći u rješavanju nagomilanih ekoloških problema, međutim, ističe da predviđena sredstva koja će se tim fondom uprihoditi neće biti dostatna.

Smatramo da naknade za korištenje i zaštitu voda i naknada za korištenje šuma trebaju biti u ovom fondu, dakle dio sredstava fonda, jer i šume i vode su dio okoliša koji treba zaštititi”.

”Dobro je da se prihvatilo da je fond izvanproračunski, da ima svoje izvorne prihode”. Zastupnica je rekla da je vrlo dobro što je uvedena i naknada za opterećenje okoliša otpadom.

Klub zastupnika HDZ-a će podržati ovaj Prijedlog zakona.

U ime **Kluba zastupnika LS-a** govorio je **Tibor Santo, dr.med. (LS)**. Istaknuo je da je jedna od komparativnih

prednosti RH relativno dobro očuvan okoliš, te da je potrebno poduzeti sve nužne mjere da bi se on takvim održao. U tom smislu donošenje ovog Zakona smatra pozitivnim.

”Fond za zaštitu okoliša ne smije biti samo puko mjesto na kojemu će se iz različitih izvora prikupljati sredstva, nego je puno bitniji način na koji će se ta sredstva upotrebljavati u cilju zaštite okoliša i u cilju postizanja bolje energetske učinkovitosti”.

Smatra dobrim vodeće načelo da zagađivač plaća, ali naglašava da ”time nije dat mandat da zagađivač neomeđano zagađuje”. Dakle, treba se što je moguće više pokušati spriječiti zagađivanje, odnosno svesti ga na prihvatljivu mjeru, što pak onda zagađivači moraju platiti i na taj način omogućiti sanaciju.

Liberalna stranka u potpunosti podržava prijedlog ovog zakona. ”Napravljen je jedan dobar zakon koji ima odličnu priliku da bude i provodljiv i da daje dobre rezultate”.

Dodatno opterećivanje građana

U ime **Kluba zastupnika DC-a** govorila je **Vesna Škare-Ožbolt (DC)**. I Klub zastupnika DC-a podržat će ovaj Prijedlog zakona. Pozdravljaju svaku inicijativu koja ima za svrhu očuvanje okoliša u našoj zemlji.

Istaknula je da treba uvoditi moderne tehnologije prihvatljive za okoliš, odnosno takve proizvodne procese koji će onečišćenja okoliša svesti na najmanju moguću mjeru.

Klub zastupnika DC-a protivi se dodatnom opterećivanju građana uvođenjem dodatne naknade na motorna vozila. ”Vlasnici vozila bit će opterećeni davanjem za istu stvar nekoliko puta”. Smatraju da je saniranje odlagališta komunalnog otpada obveza gradova i županija, a ne centralnog fonda.

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorila je **Ljubica Lalić (HSS)**. Rekla je da HSS želi što učinkovitiju zaštitu okoliša, a tome bi pripomoglo financiranje projekata koji štite okoliš i potiču energetske učinkovitost. ”Želimo da onečišćivači kao i korisnici okoliša plaćaju zaštitu onoga što onečišćavaju, a iznad svega želimo transparentnost u trošenju i tako nedostatnih sredstava”.

Klub zastupnika HSS-a podržava osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Ljubica Lalić izrazila je u ime Kluba zadovoljstvo što je predlagatelj prihvatio velik broj primjedbi iz prvog i drugog čitanja. Izrazila je žaljenje što nije prihvaćen prijedlog da se u Fond uplaćuje naknada za bespravno šljunčarenje, te korištenje voda i šuma.

Na kraju je zastupnica konstatala da će njen Klub zastupnika podržati ovaj zakon.

Tada je ministar, **Božo Kovačević**, u ime predlagatelja dao zaključnu riječ. Osvrnuo se na pitanje sredstava za zaštitu voda, za ilegalno šljunčarenje i za općekorisnu funkciju šuma. Rekao je da je u nacrtu prijedloga zakona to bilo sadržano, ali u kasnijim raspravama nakon drugog čitanja zakona na Vladinim koordinacijama i tijelima zaključeno je da to nije moguće regulirati samo ovim zakonom. Naime, da bi se to moglo provesti, nužno je promijeniti Zakon o djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave, potom donijeti Zakon o zaštiti okoliša kao krovni zakon za Zakon o zraku, o vodi, o tlu i o otpadu, što će se naći na dnevnom redu Hrvatskog sabora ovaj jesen.

Ministar je naglasio da je važno prije toga provesti restrukturiranje Hrvatskih šuma, te promijeniti Zakon o šumama kojim je definiran korisnik ovih sredstava za opće korisne funkcije šuma.

Što se tiče dvojbi o opterećenjima gospodarstva, u raspravi je primijećeno da članak 17. definira mogućnost Vladi da u slučaju prevelikih opterećenja za gospodarstvo donese odluke o smanjivanju iznosa tih naknada. Taj članak artikuliran je temeljem primjedbe Hrvatske gospodarske komore, naglasio je ministar.

Razvrstavanje otpada

Rekao je da što se tiče bojazni da bi moglo biti preskupo odlaganje otpada na odlagališta, ta je bojazan opravdana, no time se želi potaknuti smanjivanje količine otpada koje se odlazu na odlagališta komunalnog otpada, te pojačati ono što

prethodi odlaganju na odlagališta, a to je razvrstavanje otpada.

"Nikako se ne bi smjelo dogoditi u konačnici da više od 20% ukupne količine komunalnog otpada bude odloženo na odlagalištima, a danas je taj postotak znatno veći". Dakle, ovom mjerom se želi smanjiti količina otpada koja se odlaze na odlagališta, a povećati onu koja se razvrstava i upotrebljava bilo kao energent, bilo kao sekundarna sirovina.

Ministar je najavio da je u Vladinu proceduru upućena Strategija gospodarenja otpadom, što je obveza temeljem Strategije zaštite okoliša, te će u 7. mjesecu u Hrvatski sabor biti upućene izmjene i dopune Zakona o otpadu, čime će biti razjašnjene nedoumice koje se odnose na naknadu za komunalni otpad.

Članak 17. definira mogućnost Vladi da u slučaju prevelikih opterećenja za gospodarstvo donese odluke o smanjivanju iznosa naknada.

Naposlijetku je izrazio zadovoljstvo u ime Vlade i Ministarstva zaštite okoliša što je zakon naišao na ovako pozitivan odjek u Hrvatskom saboru.

Ovime je zaključena rasprava o tekstu zakona.

Amandmane su podnijeli Odbor za zakonodavstvo, Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša te Odbor za turizam.

IZJAŠNJAVANJE O AMANDMANIMA

Predstavnik predlagatelja, zamjenik ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja, **Mladen Ružman**, očitovao se o podnesenim amandmanima.

Prvi amandman **Odbora za zakonodavstvo** na članak 7. Vlada prihvaća, kao i drugi amandman na članak 20. istog Odbora.

Prvi amandman **Odbora za turizam** na članak 9. Vlada ne prihvaća, jer smatra da je sastav Upravnog odbora fonda sasvim dovoljan da bi ispunio svoju ulogu.

"Ne možemo prihvatiti prijedlog da se uvrsti predstavnik Ministarstva turizma, jer bismo na taj način trebali, po tom kriteriju, u principu uvrstiti i prijedloge drugih zainteresiranih strana, što bi povećalo broj članova fonda na iznad 17, a sastav od 5-6 smatramo da je sasvim dovoljan da bi se ispunili svi interesi i postigla optimalna rješenja".

Željko Pavlic (LIBRA), potpredsjednik Odbora za turizam, rekao je da Odbor ostaje kod svog stava, te zatražio izjašnjavanje o amandmanu. Uslijedilo je glasovanje. Većinom glasova zastupnika, 23 glasa "za", 62 glasa "protiv" i 8 "suzdržanih" amandman je odbijen.

Potom se zamjenik ministra, gospodin **Mladen Ružman** očitovao o drugom amandmanu Odbora za turizam na članak 17. Reкао je da je ovdje ista situacija kao s prethodnim amandmanom. Naime, radi se o donošenju pobližih kriterija i mjerila za utvrđivanje naknada i posebne naknade, što se uređuje uredbom Vlade. "Smatramo da su dostatna dva ministarstva, radi se zapravo o operativnom tijelu koje ne treba dodatno širiti". Mladen Ružman drži da Ministarstvo zaštite okoliša i Ministarstvo gospodarstva mogu utvrditi pravedne kriterije i mjerila za utvrđivanje naknade.

Željko Pavlic (LIBRA), potpredsjednik Odbora za turizam, povukao je amandman Odbora, s obzirom na to da ni prijašnji amandman nije prihvaćen.

Zamjenik ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja, **Mladen Ružman**, očitovao se o amandmanu **Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša** na članak 16. Konstatirao je da Vlada prihvaća ovaj amandman.

Ovime je zaključena rasprava. Pristupilo se glasovanju o Konačnom prijedlogu zakona. **Zastupnici su većinom glasova, sa 77 glasova "za", 3 glasa "protiv" i 8 "suzdržanih" donijeli Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

S.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA O SURADNJI NA PODRUČJU SPRJEČAVANJA ŠIRENJA ORUŽJA ZA MASOVNO UNIŠTAVANJE TE PROMICANJE OBRAMBENIH I VOJNIH ODNOSA

Uspostavljanje dugoročne suradnje na području obrane između Hrvatske i SAD-a

Hrvatski sabor je većinom glasova hitnim postupkom donio predloženi Zakon svrha kojega je podizanje i održavanje sposobnosti oružanih snaga za prevenciju i sprječavanje širenja oružja za masovno uništavanje te za sprječavanje neovlaštenog transfera, tranzita i transporta oružja za masovno uništavanje, ali isto tako i otklanjanje posljedica i utvrđivanje počinitelja takvih kaznenih djela.

O PRIJEDLOGU

Prijedlogom zakona potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanju obrambenih i vojnih odnosa, potpisan u Zagrebu 4. veljače 2003. godine.

Svrha ovog Sporazuma je podizanje i održavanje sposobnosti oružanih snaga za prevenciju i sprječavanje širenja oružja za masovno uništavanje, na način da se OS RH u suradnji sa civilnim institucijama osposobe (u skladu s NATO standardima) za sprječavanje neovlaštenog transfera, tranzita i transporta oružja za masovno uništavanje, ali isto tako da budu sposobne otkloniti posljedice i utvrditi počinitelje takvih kaznenih djela.

Osnovni cilj sklapanja ovog Sporazuma je produbljanje prijateljskih odnosa između RH i SAD-a, promicanje dosadašnje dobre suradnje na području obrane te uspostavljanje dugoročne suradnje.

Konkretno Republika Hrvatska provodi obveze iz Strategije nacionalne sigurnosti i Strategije obrane Republike Hrvatske gdje je utvrđeno da značajni rizik predstavlja krijumčarenje oružja budući da Hrvatsku presijecaju krijumčarski pravci.

Osnovni cilj sklapanja ovog Sporazuma je produbljanje prijateljskih odnosa između RH i SAD-a, promicanje dosadašnje dobre suradnje na području obrane te uspostavljanje dugoročne suradnje.

Republika Hrvatska dobila bi opremu, znanje, tehnologiju, materijale i slična dobra kojim može podići svoje sposobnosti za prevenciju i sprječavanje širenja oružja za masovno uništavanje te podići opći stupanj sigurnosti, ali isto tako i aktivno pridonijeti implementaciji potpisanih sporazuma i konvencija s međunarodnom zajednicom.

Provedba Sporazuma odvijat će se kroz aktivnosti Ministarstva obrane te će se za njegovu provedbu koristiti sredstva iz državnog proračuna.

RADNA TIJELA

Odbori za zakonodavstvo i za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržali su donošenje ovog Zakona.

RASPRAVA

Uvodno je govorio zamjenik ministricе obrane **Zlatko Gareljić**. Naglasio je da Sporazum s jedne strane predstavlja potvrdu dosadašnje dobre suradnje na području vojnog i obrambenog segmenta Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država te poticaj budućoj suradnji. Riječ je, dodao je, o suradnji na specifičnom polju, a to je sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje. Kao koristi ovog Sporazuma istaknuo je usvajanje odgovarajućih zvanja, vještina i opreme odnosno sudjelovanje u aktivnostima po standardima SAD-a i NATO-a.

U ime Kluba zastupnika HSP-HKDU-a govorio je **Vlado Jukić (HSP)**. Smatra da je indijanski poglavica Crveni oblak koji je sklopio sporazum s Velikom bijelim ocem prošao puno bolje nego što je prošla naša ministrica obrane. Istaknuo je kako je ovo obrambeni sporazum koji Republici Hrvatskoj ne jamči sigurnost nego samo dovođenje u podređeni položaj. Upitao je zašto se u Sporazumu spominje sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje iz Hrvatske kada se zna da Hrvatska nema takvo naoružanje. Kao temeljne primjedbe istaknuo je slijedeće. Kao prvo to što se govori o slobodnom ulasku osoblja SAD-a, pa i vojnih postrojbi na teritorij Republike Hrvatske. Zatim to što je Vlada Republike Hrvatske dužna bez naknade opskrbiti letjelice SAD-a svim potrebnim. Konstatirao je da se uvijek zemlju domaćina mora pitati za svaki potez stranih vojnih trupa na nje-

nom teritoriju što, kaže, ovim Sporazumom nije predviđeno, čime se Republika Hrvatska pretvara u besplatnu vojnu bazu Sjedinjenih Američkih Država. Također se osvrnuo i na to da bi nabava potrebne opreme od strane SAD-a za te svrhe bila oslobođena poreza što bi, tvrdi gospodin Jukić, Hrvatsku pretvorilo i u veliki Duty free shop. Ukazao je i na to da je osoblje SAD-a izuzeto od svake zakonske odgovornosti ili potraživanja za bilo koju štetu. Bilo koji državljanin SAD-a treba samo reći da djeluje prema ovom Sporazumu i ima potpuni diplomatski imunitet, ustvrdio je zastupnik. Naglasio je dalje da dostojanstvo i ponos jednog naroda nema cijenu i tapšanje po ramenu Velikog bijelog oca za Klub zastupnika HSP-HKDU-a nije dovoljan razlog za prihvaćanje ovog ponižavajućeg Sporazuma.

Damir Kajin (IDS) je u ime Kluba zastupnika IDS-a rekao kako su SAD prva gospodarska i politička sila u svijetu i ratifikacija ovog Sporazuma predstavlja na mala vrata uvođenje izuzeća njihovih građana od kaznenog suda u Hagu. Istaknuo je da će civilno i vojno osoblje na taj način imati diplomatski imunitet te kaže da se na jednak način RH treba odnositi i spram svojih državljana kada je Hag u pitanju. Dodao je da je SAD Hrvatskoj pomogla u okončanju Domovinskog rata te da je od 3. siječnja 2000. dala pomoć Hrvatskoj u iznosu od 170 milijuna dolara, tako da ovaj Sporazum, konstatira, predstavlja određeno revanširanje. Smatra da Hrvatska svakako treba dati podršku Sporazumu o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa jer time pokazuje promišljenost i odgo-

vornost. IDS je za ovaj Sporazum, ali s jasnim stavom koji Republika Hrvatska mora pokazati.

Ako je ovo Sporazum, znači da su trebali biti vođeni nekakvi pregovori i da su postojale nekakve radne grupe, rekao je u ime Kluba zastupnika HSP-HKDU-a **Vlado Jukić**. Smatra da je to ustvari bio samo zahtjev SAD-a koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila, kao što će prihvatiti i mnoge druge zahtjeve jer je to način na koji najveća svjetska sila vodi vanjsku politiku. Zatražio je od zamjenika ministrice obrane pojašnjenje tko je od hrvatske strane bio u pregovaračkom timu te kako su tekli pregovori. Ustvrdio je da se Obalna straža SAD-a temeljem ovog Sporazuma može stacionirati u našim teritorijalnim vodama slijedećih sedam godina i pratiti moguće krijumčarenje nuklearnog ili biološkog oružja, a mi ćemo im i platiti opskrbu, te neće odgovarati našim zakonima. Naglasio je da je pitanje vojnih baza krupno pitanje te da su mnoge države koje su na to pristale od SAD-a dobile velike materijalne koncesije. Mi ćemo sve dati besplatno što je žalosno i pokazuje promašenu politiku naše Vlade, zaključio je zastupnik.

Riječ je tada dobio zamjenik ministrice obrane **Zlatko Gareljić**. Kao prvo osvrnuo se na konstataciju da je ovaj Sporazum uvođenje na mala vrata izuzimanje državljana SAD-a od izručivanja Hagu rekavši kako je pitanje imuniteta sadržano još u Sporazumu o tehničkoj i gospodarskoj suradnji Hrvatske i SAD-a iz 1994. godine te jednom međunarodnom ugovoru iz 2001. godine. Sporazum se, dodaje, poziva i na konvenciju o diplomatskim odnosima iz 1964. godine i odnosi se na imunitet kakav ima admini-

strativno i tehničko osoblje diplomatskih misija. Zaključio je da je Hrvatska u kratkom razdoblju kao mala zemlja koja je izašla iz rata od potrošača međunarodne stabilnosti i sigurnosti postala aktivan donator međunarodnog mira kroz vojne promatrače, a sasvim sigurno će proširiti taj doprinos.

Imunitet imaju pripadnici SFOR-a i NATO-a kada su na vojnim vježbama i nije jasno zašto taj imunitet treba proširiti na sve vojno i civilno osoblje SAD-a, pitao je **Vlado Jukić**. Konstatirao je i da nije dat odgovor na pitanje tko su bili pregovarači s hrvatske strane.

Ante Beljo (HDZ) je bio mišljenja da Sporazum predstavlja negiranje hrvatskog suvereniteta. Pojasnio je da SAD gubi svoja uporišta u Njemačkoj i širi se na zemlje bivšeg socijalističkog bloka, a posebno mu je interesantan Jadran.

Točno je da se radi o Sporazumu koji je predložen od strane SAD-a, odgovorio je zamjenik ministrice obrane **Zlatko Gareljić**, dodavši kako je pregovorima prisustvovalo četvero ili petoro ljudi iz Ministarstva obrane. Pojasnio je da Sporazum regulira sve samo ne pitanje vojnih baza u Hrvatskoj jer nikada takve ideje nisu bile aktualne.

Rasprava je time završena i zastupnici su prešli na glasovanje.

Većinom glasova (69 "za", 3 "protiv" i 11 "suzdržanih") Hrvatski sabor donio je Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o suradnji na području sprječavanja širenja oružja za masovno uništavanje te promicanje obrambenih i vojnih odnosa.

M.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O OTVORENOM NEBU

Hrvatski sabor je većinom glasova (79 "za", jedan "protiv" i 4 "suzdržana") donio predloženi Zakon.

Prijedlogom zakona potvrđuje se Sporazum o otvorenom nebu. Sporazum predstavlja, uz Bečki dokument 99 i Sporazum o konvencionalnim snagama u Europi jedan od tri temeljna dokumenta o kontroli naoružanja, razoružanju i izgradnji povjerenja i sigurnosti u Europi. Stoga je cilj Republike Hrvatske pri-

stupiti Sporazumu te se aktivno uključiti u njegovu provedbu.

Osnovni cilj donošenja Zakona je uspostava djelotvornije suradnje između strana-ka Sporazuma te činjenica da je Republika Hrvatska kontroli naoružanja, kao obliku obrambene diplomacije, pridala veliko značenje te uspostavila dobre bilateralne vojne odnose s državama potpisnicama Sporazuma koji slijede dobre odnose i na ostalim područjima međudržavne suradnje.

Sporazum predstavlja najveći međunarodni uspjeh u području promoviranja transparentnosti glede vojnih snaga i aktivnosti. Njegovo provođenje odvijat će se kroz aktivnosti Ministarstva obrane te će se u te svrhe koristiti sredstva iz državnog proračuna.

Donošenje Zakona poduprli su **odbori za zakonodavstvo te za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.**

M.S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Pravo upravljanja gradovima i općinama

Hrvatski je sabor hitnim postupkom prihvatio dopune Zakona o zaštiti prirode kojim se gradovima i općinama daje zakonska mogućnost neposrednog upravljanja zaštićenim dijelovima koji su u cijelosti na području jednog grada ili općine.

Predlagatelji ovog zakona su zastupnici Vesna Podlipec (SDP) i mr.sc. Marin Jurjević (SDP).

O PRIJEDLOGU

Važećim Zakonom određeno je osam kategorija prostorne zaštite odnosno dijelova prirode koji imaju osobitu zaštitu RH: nacionalni parkovi, parkovi prirode, strogi rezervati, posebni rezervati, park-šume, zaštićeni krajolici, spomenici prirode i spomenici parkovne arhitekture. Detaljno je i uređen način proglašavanja i upravljanja zaštićenim područjima. Zaštićenim područjima upravljaju javne ustanove a njihovo osnivanje je u nadležnosti Vlade RH (za nacionalne parkove i parkove prirode), a osnivanje javnih ustanova za upravljanje ostalim zaštićenim područjima u isključivoj je nadležnosti županijske skupštine ili gradske skupštine Grada Zagreba. Ocjenjuje se neprimjerenim da su gradovi kao jedinice lokalne samouprave u potpunosti isključeni iz upravljanja tim zaštićenim područjima a taj je problem posebno izražen u odnosu na provedbu mjera zaštite i korištenje zaštićenog prostora ako se nalazi unutar područja grada. Drastičan primjer za to je Park-šuma Marjan u Splitu na što već duže vrijeme upozoravaju splitske ekološke udruge ali i gradske vlasti.

Temeljni je problem što lokalna samouprava u pravilu osigurava sredstva za provedbu mjera zaštite i održavanja zaštićenog prostora koji se nalazi na njezinom području ali bez zakonskog prava na upravljanje čime su uskraće-

na ustavna prava lokalnoj samoupravi, navodi se u Ocjeni stanja uz ovaj zakonski prijedlog.

Stoga se predloženim zakonom uređuje nadležnost predstavničkog tijela grada i općine da odluči o osnivanju javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelom prirode u kategorijama strogi rezervat, posebni rezervat, park-šuma, zaštićeni krajolik, spomenik prirode i spomenik parkovne arhitekture, ukoliko se u cijelosti prostire na području tog grada ili općine. Time će se postići učinkovitiji način očuvanja tih dijelova prirode i neposredniji način upravljanja i nadzora nad radom javne ustanove koja njima upravlja.

Za provedbu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz Državnog proračuna.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupre donošenje ovog zakona a na tekst Konačnog prijedloga ovog zakona podnio je šest amandmana kojima se tekst nomenklaturno uređuje, naziv zakona usklađuje se s njegovim sadržajem te uređuju jasniji izričaji (predlagatelj a i zastupnici prihvatili su sve amandmane osim onog da se briše odredba kojom se uređuje pitanje prijenosa vlasništva na zaštićenom području sa županije na grad ili općinu).

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša ocijenio je da postoje opravdani razlozi da se gradovima i općinama bez odgađanja i čekanja donošenje novog zakona o zaštiti prirode dade navedena zakonska mogućnost. Jednoglasno je predložio Hrvatskom saboru da donese ovaj zakon.

Isti prijedlog Hrvatskom saboru dao je i Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora o ovom zakonu uvodno je govorila u ime predlagateljica Vesna Podlipec (SDP). Neprimjereno je da su gradovi kao jedinice lokalne samouprave u potpunosti bili isključeni iz upravljanja tim zaštićenim dijelovima prirode a najbolje je to ilustrirati, rekla je među ostalim, na primjerima kao što su Park-šuma Marjan u Splitu, Modra spilja na Biševu, Lokrum u Dubrovniku. Naše je mišljenje da se građani Splita putem svojih predstavnika sigurno mogu na najbolji mogući način brinuti o svom Marjanu a to potvrđuje današnji odnos Grada Splita koji svake godine iz svog proračuna izdvaja više od šest milijuna kuna za provedbu mjera zaštite i održavanja zaštićenog prostora Marjan.

Rasprava je zatim bila otvorena pa je u ime Kluba zastupnika HDZ-a riječ zatražila Marina Matulović-Dropulić (HDZ). Mnogim donesenim zakonima u ovo vrijeme na jedinice lokalne samouprave preneseno je niz obveza s velikim financijskim opterećenjima ali i bez stvarnih prava odlučivanja. Klub zastupnika HDZ-a podržat će ovaj zakonski prijedlog, rekla je.

Ivan Škarić (HSL) prenio je da i Klub zastupnika HSL-a daje podršku ovom zakonu u nadi da će biti odmah prihvaćen i realiziran. Zahvalio je predlagateljima što su predložili ovaj zakon a što je on kao bivši gradonačelnik Splita propustio jer, kaže, to je već davno trebalo napraviti. Nije u pitanju samo priroda već i druga područja jer, primjerice, u Gradu Splitu nema obale s kojom on upravlja i te se nelogičnosti moraju ispraviti.

Mr.sc. Marin Jurjević (SDP) zahvalio je opoziciji što podržava ove zakonske izmjene kao i svima koji će ih podržati, jer one su logične kaže, i za koje se može kazati "dajte dite materi". Jednog

dana će sigurno Split morati gospodariti i splitskom rivom jer je ovo sada nelogično kao i to da drugi dalmatinski gradovi nisu nadležni za svoju obalu, rive i dijelove kao što je u Splitu Marjan.

Dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)** izvijestio je da se i Klub zastupnika LS-a priključuje potpori ovom zakonskom prijedlogu ocjenjujući da doista postoje opravdani razlozi da se gradovima i općinama bez odgađanja dade zakonska mogućnost neposrednog upravljanja zaštićenim dijelovima prirode. Nadamo se da će upravo

ova inicijativa iz Splita, Dalmacije, biti ona gruda snijega koja će se kotrljati kako bi lokalna samouprava dobila što je moguće veće ingerencije tamo gdje joj doista pripadaju.

I Klub zastupnika HSS-a podržat će ovaj zakonski prijedlog, rekao je **Luka Roić (HSS)**. Ovo je dokaz kako zapravo ni zastupnici nemaju dovoljno inicijative jer se vidi da je ova dobila svestranu potporu što govori da se mnoge stvari mogu učiniti kad za to postoji politička volja. Kao i s Marjanom isti je slučaj i s Modrom špiljom

na Biševu i žalosno je da Grad Komiža koji stoljećima zapravo ima prirodno neko pravo na taj prostor nema nikakvih prava u upravljanju Modrom špiljom.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski je sabor većinom glasova (73, za jedan protiv, 11 suzdržanih) donio Zakon o dopunama Zakona o zaštiti prirode u tekstu kako ga je predložio predlagatelj zajedno sa spomenutim prihvaćenim amandmanima Odbora za zakonodavstvo.

D.K.

IZVJEŠĆE O RADU ODBORA ZA PREDSTAVKE I PRITUŽBE ZA 2002. GODINU

Predstavki manje nego lani

Nakon kraće rasprave Hrvatski sabor je na ovoj sjednici prihvatio Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2002. godinu. Kako je vidljivo iz tog materijala, aktivnosti Odbora bile su prvenstveno usmjerene na pružanje pravne pomoći građanima u ostvarivanju njihovih ustavnih i zakonskih prava pred državnim tijelima. Podaci pokazuju da se najveći broj predstavki odnosi na stambeno-komunalnu problematiku, imovinsko-pravne probleme, socijalno-zdravstvenu problematiku, rad sudova i lokalne samouprave, te probleme iz područja rada i radnih odnosa.

O IZVJEŠĆU

Kako je uvodno naglasio predsjednik tog radnog tijela **Anto Đapić**, Odbor je u izvještajnom razdoblju održao 7 sjednica na kojima je razmotrio predstavke i pritužbe građana karakterističnog sadržaja, u kojima je najčešće ukazivano na eklatantno kršenje ljudskih prava. Svoja stajališta o tome, u formi zaključaka, upućivao je nadležnim državnim tijelima.

Tijekom prošle godine Odboru je pristiglo 939 predstavki i pritužbi u pisanom obliku (nešto manje nego u prošlom izvještajnom razdoblju). Pored toga, njegova služba je obavila oko tisuću tele-

fonskih razgovora sa strankama, a na razgovor je primljeno 1020 građana. To znači da je ovo radno tijelo prvenstveno usmjerilo svoj rad na pružanje pravne pomoći građanima u ostvarivanju njihovih ustavnih i zakonskih prava pred državnim tijelima, zaključuje Đapić. Za dio predstavki formirana su povjerenstva koja su razmatrala određene probleme na licu mjesta, te predlagala mjere i način rješavanja.

Najveći broj predstavki odnosi se na stambeno-komunalnu problematiku, imovinsko-pravne probleme, socijalno-zdravstvenu problematiku, rad sudova i lokalne samouprave te probleme iz područja rada i radnih odnosa.

Odbor u svom Izvješću posebno apostrofira problematiku povrata imovine i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba. Na tom su području, doduše, napravljeni određeni pomaci, ali stanje još uvijek ne zadovoljava (o tome svjedoči i veći broj pristiglih predstavki odnosno pritužbi Hrvatskom saboru). U

zaključnim razmatranjima ukazuje se na potrebu da Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo poduzme brže i učinkovitije mjere za povrat imovine, budući da nije definiralo krajnji rok već je predvidjelo samo mogućnost naknade štete, kao mjeru zaštite vlasnika do povrata imovine u posjed. Po mišljenju Odbora Ministarstvo bi trebalo utjecati na područne urede da u neposrednom kontaktu s vlasnicima imovine i privremenim korisnicima iznađu brža rješenja za njihovo stambeno zbinjavanje, povratak kući ili privremeni smještaj. Također valja jasnije definirati da dio privremenih korisnika, po nalogu Ministarstva, odmah mora napustiti tuđu imovinu zbog završene obnove vlastitih domova (višestruko korištenje), ili zbog protupravnog korištenja imovine bez rješenja o dodjeli (protiv takvih korisnika Državno odvjetništvo bi trebalo podnijeti i sudske tužbe za iseljenje).

U Izvješću se posebno ukazuje i na problematiku iskorištavanja mineralnih sirovina te probleme rada kamenoloma u Republici Hrvatskoj. Budući da je riječ o području od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, uvjeti i opseg eksploatacije, odnosno gospodarsko iskorištavanje mineralnih sirovina mora biti u zakonom dopustivim granicama i pod stalnim nadzorom, naglašava Đapić. Stoga se Odbor

posebno zalaže za brže donošenje zakonskih propisa o mineralnim sirovinama te utvrđivanje resursne osnove bilance svih vrsta mineralnih sirovina i objektivne procjene dugoročnih potreba naše zemlje.

Aktivnosti Odbora bile su prvenstveno usmjerene na pružanje pravne pomoći građanima u ostvarivanju njihovih ustavnih i zakonskih prava pred državnim tijelima.

Kao i svake godine, tako je i lani pristigao veći broj predstavki iz područja mirovinskog osiguranja, zdravstvenih usluga te socijalne skrbi (to je redovito najbrojnija skupina predstavki). U njima se posebice ukazuje na nedostatna materijalna sredstva koja se osiguravaju za podmirenje osnovnih životnih troškova (stambeno zbrinjavanje, režije, i sl.). Odbor sugerira da nadležna državna tijela, posebice Ministarstvo rada i socijalne skrbi, pozornije razmotre ovaj problem i temeljem zakonskih propisa pokušaju naći rješenja za ublažavanje ove problematike. Pri tome treba imati u vidu činjenicu da su korisnici socijalne skrbi najčešće starije, neuke i vrlo siromašne osobe, koje u postupku ostvarivanja svojih prava teško mogu osigurati potrebnu stručnu pomoć, pa se stoga često obraćaju Hrvatskom saboru (bilo bi uputno da se razmotri mogućnost osnivanja službi pravne pomoći u područnim uredima koje bi pružale besplatnu pravnu pomoć).

Po riječima zastupnika mirovinski zahtjevi umirovljenika još se uvijek sporo rješavaju, tako da je ova kategorija građana s pravom nezadovoljna. O tome svjedoči i veći broj pritužbi hrvatskih državljana koji su mirovinski staž ostvarili u republikama bivše SFRJ, posebice u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Sloveniji. Kako bi se ovaj problem riješio, treba novelirati postojeće te donijeti nove propise i, ako to još nije učinjeno, sklopiti bilateralne ugovore između naše i država u kojima su ti građani ostvarili mirovinski staž.

Iz pristiglih predstavki može se, među ostalim, zaključiti da sudski postupci još

uvijek predugo traju (u pojedinim slučajevima i duže od 10 godina). Zbog toga Odbor ponovno upozorava na potrebu da nadležno Ministarstvo brže i djelotvornije provede program predviđen reformom pravosuđa. Dio predstavki ukazuje i na neizvršavanje presuda Upravnog suda, a najviše je pritužbi bilo na Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, koje u većini slučajeva nije uvažavalo presude tog Suda, posebice glede utvrđivanja statusa hrvatskih branitelja (odugovlačilo je s donošenjem novih rješenja).

Sudeći po pristiglim predstavkama, brojni su problemi i u oblasti rada i radnih odnosa, a najteži je, svakako, otpuštanje s radnog mjesta. To je za radnog čovjeka izuzetno težak i bolan moment, nerijetko praćeni psihičkim problemima, naglašava Đapić. Odbor se tijekom izvještajnog razdoblja najčešće susretao s problematikom otpuštenih i neraspoređenih djelatnika policijskih uprava u Republici Hrvatskoj, što je bila posljedica racionalizacije MUP-a.

Budući da sudski postupci još uvijek predugo traju, Odbor upozorava na potrebu bržeg i djelotvornijeg provođenja programa predviđenog reformom pravosuđa.

U više navrata razmatrao je i problematiku rente te zahtijevao od nadležnih institucija da žurno donesu mjere za rješavanje tog pitanja. Nakon što je o tome zauzeo stajalište i Ustavni sud Republike Hrvatske, zatražio je od nadležnog Ministarstva da hitno predloži donošenje Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu u bivšoj SFRJ, za koju je odgovarala ta država. Stupanjem na snagu tog zakona nastavili bi se sudski postupci za naknadu štete nastale u bivšoj SFRJ, koji se vode protiv Republike Hrvatske, a bili su prekinuti odredbom članka 184b stavak 1. Zakona o obveznim odnosima.

S tim u svezi upućena je i zamolba Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, da nakon donošenja spomenutog zakona, poduzme potrebne aktivnosti da se sudski postupci takvih i sličnih sadržaja što žurnije okončaju.

RASPRAVA

Gube li građani povjerenje u institucije sustava?

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSLS-a, **Želimir Janjić** je pozitivno ocijenio rad Odbora u prošloj godini. Pitanje je, kaže, što se krije iza činjenice da je broj predstavki i pritužbi u padu. To bi moglo značiti i da građani gube povjerenje u institucije sustava, odnosno da pravna država ne funkcionira kako treba, te da svoje probleme lakše rješavaju nekim "prečicama" (a to otvara prostor korupciji).

Građani se često žale na sporost upravnih i sudskih tijela glede povrata imovine i dr.

U nastavku je konstatirao da se građani često žale na sporost upravnih i sudskih tijela glede povrata imovine. Na drugom je mjestu problem bespravne gradnje. Činjenica je, kaže, da su u početku bespravno sagrađeni objekti rušeni, no to je u zadnje vrijeme obustavljeno jer su ih predstavnici lokalnih vlasti uzeli u zaštitu. Što se krije iza nepravovremene intervencije građevinskih inspekcija možemo samo nagađati, kaže zastupnik. Upozorio je i na probleme u provođenju Zakona o najmu stanova. Naime, najmoprimci su nezadovoljni jer ne mogu otkupiti stanove u kojima stanuju, a vlasnici smatraju da je naknada koju plaćaju za njihovo korištenje preniska).

Pritužbe na sporost upravnih i sudskih tijela

U ime svojih stranačkih kolega založio se i za što žurniju provedbu zaključka Hrvatskog sabora o tome da će država isplatiti svu zaostalu najamninu koju su prognanici dužni vlasnicima nekretnina u kojima su bili privremeno smješteni.

Odbor je, kaže, upozorio i na problem odugovlačenja postupka u rješavanju zahtjeva osiguranika za priznavanje prava na mirovinu, te za isplatu zaostalih mirovina (posebno kod izbjeglica koji iz objektivnih razloga nisu mogli primati

mirovinu). Umirovljenici se, inače, najviše žale na male iznose mirovina, a puno je pritužbi i naših građana koji su mirovinu zaradili u susjednim državama (ranije republikama bivše SFRJ). Taj je problem posebno akutan kad je riječ o našim građanima koji su radili u BiH. Naime, od travnja 2000. godine, kad je uspostavljen platni promet s BiH, ta je država dijelu građana trebala isplaćivati mirovinu, a Republika Hrvatska se obvezala da će intervenirati s dodatkom do naše najniže mirovine. Međutim, od tada su prošle gotovo dvije godine, a umirovljenici o kojima je riječ nisu primili ni kune.

S jedne strane želimo da pravna država funkcionira, a s druge Ministarstvo hrvatskih branitelja ne uvažava presude Upravnog suda, odnosno odugovlači s donošenjem novih rješenja o utvrđivanju statusa hrvatskih branitelja.

Potaknut upozorenjem Odbora o neostvarivanju prava branitelja kad je riječ o zapošljavanju, Janjić je konstatirao da ni državne institucije ili tvrtke u pretežitom vlasništvu države nerijetko ne poštuju zakonsku odredbu prema kojoj oni imaju prednost kod zapošljavanja (dakako, pod jednakim uvjetima). Nažalost, zastupnici nisu imali prilike progovoriti o gorućem problemu nezaposlenih razvojačenih hrvatskih branitelja, budući da se u sabornici, kad je na dnevnom redu bilo Izvješće o provođenju Zakona o pravima hrvatskih branitelja, nije pojavio izvjestitelj, ministar Pančić. S jedne strane želimo da pravna država funkcionira, a s druge Ministarstvo hrvatskih branitelja ne uvažava presude Upravnog suda, odnosno odugovlači s donošenjem novih rješenja sukladno tim presudama, negodovao je zastupnik. Isto tako, Odbor upozorava na odugovlačenje sudskih postupaka i neizvršavanje njihovih presuda.

U oblasti rada i radnih odnosa ukazuje na slučajeve nezakonitog prestanka rada, neisplaćivanja plaća, uskrate isplate otpremnine, nepoštivanja uvjeta natječaja pri zapošljavanju, šikaniranja na radnom mjestu, itd. Dio predstavki odnosi se na prestanak radnog odnosa zaposlenika

MUP-a koji su stavljeni na raspolaganje, a na ista radna mjesta su kasnije primljene druge osobe.

Dakako, Klub zastupnika HSL-a će podržati ovo Izvješće, budući da u njemu, uz konstataciju stanja, Odbor predlaže i određena rješenja koja bi trebala osigurati da ubuduće ovakvih pogrešaka bude puno manje, zaključio je Janjić.

Dubravka Horvat najprije se javila za ispravak netočnog navoda. Nije točno, kaže, da zastupnici na svibanjskoj sjednici nisu imali priliku progovoriti o Izvješću o provođenju Zakona o pravima hrvatskih branitelja. Naime, u trenutku kad su izgubljeni uvjeti za glasovanje pred njima je bilo još cijelo radno popodne (zastupnik Janjić i još 8 kolega bili su prisutni u dvorani).

Govoreći u ime Kluba zastupnika SDP-a, naglasila je da je iz njihovih redova potekla inicijativa za raspravu o ovom Izvješću. Smatraju, naime, da je to prilika da se prezentira rad Odbora za predstavke i pritužbe, jedinog radnog tijela Hrvatskog sabora koji se bavi problematikom koja nije izravno vezana uz dnevne redove sjednica. Željeli su, kaže, da svi zastupnici budu upoznati s ozbiljnošću problema s kojima se susreću naši građani, pa i ovaj Odbor. To je, naime, ujedno i pokazatelj koji upozorava na određena područja u društvu koja slabije funkcioniraju i na kojima se treba više angažirati da bismo osigurali funkcioniranje uredne pravne države.

Odbor ispunio zadaću

Po ocjeni zastupnika SDP-a Izvješće je napravljeno dobrom metodologijom (predstavke kojima se Odbor bavio svrstane su po tematskim područjima i potkrijepljene karakterističnim slučajevima). Smatraju da je Odbor u cjelini ispunio svoju zadaću, budući da je podnositelj predstavki nastojao uputiti na način rješavanja problema na koji upozoravaju, a nerijetko je i sam poticao nadležna tijela i institucije da te probleme riješe u skladu sa zakonom i propisima. Naime, to radno tijelo ne može naređivati određenim institucijama ili uvjetovati donošenje odluka. Njegova je zadaća da ih kontrolira, savjetuje podnositelje predstavki i pokušava ubrzati rješenje problema. Drugim riječima, uloga je Odbora upozoravati na pojave kršenja zakona i propisa te predlagati potrebne mjere, odnosno izmjenu zako-

nodavnih rješenja, kako bi se te pojave onemogućilo ili barem svelo na najmanju moguću mjeru.

Zadaća je Odbora upozoravati na pojave kršenja zakona i propisa te predlagati potrebne mjere, odnosno izmjenu zakonodavnih rješenja kako bi se te pojave onemogućilo, ili barem svelo na najmanju moguću mjeru.

U svakom slučaju, Odbor je obavio ogroman posao, gotovo kao i Ured pučkog pravobranitelja (taj je Ured zaprimio oko 1,5 tisuća pritužbi, a višegodišnji je prosjek 1,6 tisuća).

Predstavke koje pristižu Odboru "pokrivaju" gotovo sve segmente društva, a građani mu se često obraćaju kad su već iskoristili sve pravne mogućnosti u nadležnim institucijama.

Po riječima zastupnice predstavke koje dobiva ovo radno tijelo "pokrivaju" gotovo sve segmente društva, a građani mu se često obraćaju kad su već iskoristili sve pravne mogućnosti u nadležnim institucijama. Događa se i to da zaštitu svojih prava pred Odborom, napose kad su u pitanju njihovi egzistencijalni problemi, traže u momentu kad su njihovi predmeti već u sudskom postupku. U tom slučaju Odbor nema prava niti mogućnosti utjecati na tijek njihova rješavanja. Zatražio je, međutim, da Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave ispita osnovanost pritužbi na odugovlačenje sudskih postupaka i neizvršavanje presuda sudova. Dio takvih predstavki upućen je izravno predsjednicima pojedinih sudova, kako bi poduzeli određene mjere za brže rješavanje navedenih predmeta. Dosadašnja praksa rada Odbora i njegovih stručnih službi, da prilikom rješavanja karakterističnih predstavki pozovu sve zainteresirane strane, odnosno predstavnike nadležnih institucija koje su izravno ili

neizravno vezane za rješavanje tih problema, pokazala se kao dobar način rada, konstatira zastupnica. Naime, znatan dio tih predstavi riješen je upravo zahvaljujući tako omogućenoj komunikaciji i otvorenim dijalozom na samoj sjednici Odbora.

Odbor bi se trebao češće sastajati

Pohvalivši članove i predsjednika Odbora za dosadašnji rad **Jadranka Kosor (HDZ)** je izrazila mišljenje da bi tijekom godine to radno tijelo moglo održati i više sjednica.

U nastavku se osvrnula ne neke od konkretnih primjera o kojima se govori u njihovu Izvješću. Među ostalim, podsjetila je na nerealizirani zaključak Hrvatskog sabora od prije godinu dana, vezan uz probleme zbrinjavanja prognanika i izbjeglica. Riječ je, konkretno, o zaduženju Vladi da umjesto njih plati naknade za korištenje tuđih kuća i stanova, koje u pojedinim slučajevima dosižu i vrlo visoke svote. Apelirala je na nadležne da se taj zaključak što prije počne provoditi u praksi, jer prognanici ne mogu podmiriti

te troškove (na tu temu postavila je, kaže, i zastupničko pitanje).

Potaknuta konstatacijom Odbora da Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u većini slučajeva ne uvažava presude Upravnog suda, posebice glede utvrđivanja statusa hrvatskih branitelja, predložila je da Hrvatski sabor svojim zaključkom obveže to Ministarstvo na poštivanje odluka sudova i zaduži ga da mu u roku od 30 dana dostavi podatke o provođenju odluka Upravnog suda. Nezamislivo je, kaže, da se rasprava o tako važnoj temi kao što je Izvješće o provođenju Zakona o pravima hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji vodi bez nazočnosti predlagatelja.

Podsjetila je i na problem otpuštenih policajaca koji već godinu dana prosvjeduju u crkvi Sv. Marka. Naime, u svom najnovijem pismu oni navode da je 16. svibnja ove godine MUP raspisao javni natječaj za prijem u policiju. Tvrdi, također, da je temeljem ranijeg natječaja već primljeno 250 policajaca pripravnika, te da se u policiji zapošljavaju i oni koji su sudjelovali u oružanoj pobuni protiv Republike Hrvatske. Zbog toga je zastupnica predložila donošenje zaključka kojim bi Sabor ponovno zatražio od

hrvatske Vlade, odnosno MUP-a, da mu predoči kriterije prema kojima su otpušteni spomenuti policajci, kao i način njihova konačnog zbrinjavanja.

Nakon njena izlaganja za ispravak netočnog navoda javio se **Stjepan Živković (HSS)**. Opovrgnuo je njenu tvrdnju da razmatranju Izvješća o provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja nije prisustvovao predstavnik predlagatelja. Po njegovim riječima u sabornici je tom prilikom bio nazočan zamjenik ministra hrvatskih branitelja, a druga je stvar što se nitko nije javio za riječ.

Nakon toga je predsjedatelj, dr.sc. **Ivica Kostović**, zaključio raspravu o ovoj temi. U nastavku sjednice uslijedilo je izjašnjavanje. **Ishod - Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2002. godinu prihvaćeno je većinom glasova nazočnih zastupnika (79 ih je glasovalo "za", dok su troje bili suzdržani). Nakon toga je predsjedatelj dao na glasovanje zaključke što ih je predložio Klub zastupnika HDZ-a, ali nisu dobili podršku većine zastupnika (31 glas "za", 52 "protiv" i 1 "suzdržan").**

M.Ko.

GODIŠNJE FINACIJSKO IZVJEŠĆE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR) ZA 2002. GODINU

Potpورا obnovi i razvitku gospodarstva

Na lipanjskoj sjednici Hrvatski sabor je, nakon kraće rasprave, potvrdio Godišnje financijsko izvješće Hrvatske banke za obnovu i razvitak za 2002. godinu (to je bila i sugestija matičnog Odbora za financije i državni proračun, a ni Vlada RH nije imala primjedbi na ovaj dokument). Podsjetimo, riječ je o instituciji koja već jedanaestu godinu uspješno podupire obnovu i razvitak Hrvatske poticanjem izvoza, kreditiranjem gospodarstva i infra-

strukturnih projekata te razvitka malog i srednjeg poduzetništva. Sudionici u raspravi posebno su pozdravili uvođenje programa kreditiranja poduzetnika početnika te organiziranje seminara za njihovo obučavanje. U raspravi je, među ostalim, istaknuto da je Banka lani u više navrata snižavala kamatne stope, pogotovo za izvoznike na otocima i područjima od posebne državne skrbi. Osim toga, uvela je nov način financiranja razvojnih projekta-

ta malog i srednjeg poduzetništva, kroz ulaganje u temeljni kapital društava, što omogućuje pokretanje proizvodnje i novo zapošljavanje.

Izraženo je mišljenje da bi HBOR, nakon uspješnog desetogodišnjeg rada, trebao postati isključivo razvojna banka te da više ne bi trebao kreditirati javna poduzeća i razvoj infrastrukture. Zastupnici su se založili i za dokapitalizaciju Banke te osiguranje izdašnijih proračunskih sredstava za poticanje izvoza.

O IZVJEŠĆU

Uvodno se obrativši zastupnicima **Anton Kovačev**, predsjednik Uprave HBOR-a napomenuo je da je ta institucija lani proslavila desetogodišnjicu postojanja i rada. U proteklom razdoblju nastojali su, kaže, ostvariti svoje strateške ciljeve - kreditiranje obnove i razvitka hrvatskog gospodarstva, vodeći računa o što ravnomjernijem raspoređivanju kreditnih sredstava po regijama. Njihove glavne aktivnosti bile su usmjerene na poticanje izvoza, razvitka malog i srednjeg poduzetništva te razvitka gospodarstva i kreditiranje infrastrukture (ukupna kreditna aktivnost u proteklom desetogodišnjem razdoblju iznosila je 15,3 mlrd.) Pridodaju li se tome i garancijska aktivnost i mandatni poslovi, proizlazi da je ukupna aktivnost HBOR-a u proteklom desetogodišnjem razdoblju dosegla 32,5 mlrd. kuna.

Aktivnosti Banke u proteklom desetogodišnjem razdoblju bile su usmjerene na poticanje izvoza, razvitka malog i srednjeg poduzetništva, te kreditiranje gospodarstva i infrastrukturnih projekata.

Kovačev je, među ostalim, istaknuo da je u lipnju 2000. godine ta institucija dobila kreditni rejting te da je zasad jedina financijska, odnosno bankarska institucija u Hrvatskoj koja ima kreditni rejting jednak onome Republike Hrvatske.

Iznoseći osnovne pokazatelje o financijskom poslovanju HBOR-a u prošloj godini, spomenuo je da je na dan 31.12.2002. ukupni iznos bruto kredita iznosio 8,4 mlrd. kuna (ukupne obveze težile su 4,8 mlrd. a kapital 3,6 mlrd. kuna). Ukupna bilančna suma povećana je u odnosu na početak godine za 23,3 posto, a dobit je bila za 23 posto veća od planirane (iznosi 75 mln. kuna).

Snižene kamate za izvoznike

Napomenuo je da su tijekom godine pojačali kreditne aktivnosti, posebno kad je riječ o kreditiranju infrastrukturnih projekata te programa restrukturiranja gospodarstva i poticanju izvoza (potpi-

sano je 11 novih međunarodnih sporazuma o poticanju izvoza s bankama najvećih uvoznika hrvatskih proizvoda). Za novi program ulaganja u temeljni kapital malih i srednjih poduzeća odobreno je 72 mln kuna. Tijekom godine snižene su kamatne stope za izvoznike a započeli su i s besplatnim obučavanjem poduzetnika početnika.

Za novi program ulaganja u temeljni kapital malih i srednjih poduzeća odobreno 72 mln. kuna.

Po riječima gospodina Kovačeva Godišnje financijsko izvješće HBOR-a za 2002. godinu potvrđeno je od nezavisnog međunarodnog revizora i Vlade RH, a pozitivno mišljenje o njemu dao je i saborski Odbor za financije i državni proračun.

Od investicijske do izvozne banke

U nastavku je govorio o aktivnostima Banke u ovoj godini. Spomenuo je, najprije, da su do 31. svibnja odobrili milijardu i 600 mln. kredita za osiguranje izvoza od političkih komercijalnih rizika, te izdali 45 novih polica, uz one koje obnavljaju (oko 270 ih je izdano u prethodnim godinama). Nadalje, uveden je program kreditiranja kroz okvirno kreditiranje banaka kupaca hrvatskih proizvoda (tzv. hermes krediti), a poboljšan je i postojeći program kreditiranja priprema robe za izvoz i izvoza roba (revolving krediti produženi su na 3 godine i omogućeno je da se za njih mogu kandidirati mala i srednja poduzeća). Među ostalim, uveden je novi premijski sustav s nižim premijama i mogućnošću višeg pokrivanja rizika, a potpisana su i četiri nova međunarodna sporazuma s izvozno-kreditnim bankama. Iz navedenog se može zaključiti da HBOR, od investicijske banke sve više postaje i izvozna banka, kaže Kovačev. Spomenuo je i to da su, zahvaljujući njihovoj kreditnoj podršci, ali i potpori investitora (HEP-a i Grada Zagreba), dva velika posla - financiranje izgradnje trafostanica Ernestinovo i

Žerjavinec te proizvodnju niskopodnih tramvaja - dobili hrvatski proizvođači. Zbog toga je HBOR čak ušao u svojevrstan sukob s međunarodnim financijskim institucijama, koje su bile spremne kreditirati neke projekte u Hrvatskoj ako ih dobiju strani izvođači. Uslijedilo je i treće sniženje kamatnih stopa za izvoznike u svim kreditnim programima (za krajnje korisnike kamata iznosi 4 posto, a za izvoznike na područjima od posebne državne skrbi, one koji su pretrpjeli ratne štete ili koji ulažu u poljoprivredu ili na otoke, svega 2 posto). Budući da toliko iznosi marža poslovnih banaka, vidljivo je da se HBOR odriče dobiti i profita u korist izvoznika, kaže Kovačev. Na kraju je apelirao na zastupnike da kod izglasavanja Proračuna za iduću godinu ne zaborave povećati stavku za poticanje izvoza, jer je to jedini način da se zadrži ovako niska razina kamatnih stopa.

U prvom planu kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva

Govoreći u ime Kluba zastupnika HSL-a **Ante Grabovac** je posebno istaknuo aktivnost HBOR-a na kreditiranju malog i srednjeg poduzetništva (ti su plasmani lani porasli za 46 posto, u odnosu na prethodnu godinu). Njegovi stranački kolege posebno pozdravljaju uvođenje programa kreditiranja poduzetnika početnika te organiziranje seminara za njihovo obrazovanje. Djelovanje te institucije

HBOR je lani u više navrata snižavao kamatne stope, pogotovo kad je riječ o stimuliranju izvoznika na otocima i na područjima od posebne državne skrbi.

u protekloj godini, inače, karakterizira povećanje kreditnih i financijskih aktivnosti, tako da je ukupan iznos odobrenih kredita i ulaganja u temeljni kapital i jamstva iznosio 4,7 mlrd. Pozitivno je i to što je HBOR lani u više navrata snižavao kamatne stope, te uveo nov način financiranja razvojnih projekata malog i srednjeg poduzetništva, kroz ulaganje u temeljni kapital društava (to omogućuje pokretanje proizvodnje i novo zapošlja-

vanje). Danas, kad je obnova u Hrvatskoj pri završetku, glavna aktivnost ove Banke trebala bi biti usmjerena na razvitak, i to kroz veće poticanje izvoza, te kreditiranje novih poduzetnika, a napose razvojnih projekata malog i srednjeg poduzetništva. To je jedini način izlaska iz ove gospodarske krize, zaključio je Grabovac.

To mišljenje dijeli i Klub zastupnika HSS-a, u čije je ime govorio **Luka Roić**. Kako reče, haesesovci smatraju da bi navedene aktivnosti trebalo još pojačati. Naime, taj sektor se zbog svoje fleksibilnosti najlakše može prilagođavati tržištu, a to znači i pokrenuti daljnji gospodarski razvitak države.

HBOR prednjači u smanjenju kamatnih stopa

U nastavku je naglasio da je HBOR od početka svog postojanja radio na jačanju kreditiranja obnove krupne infrastrukture gospodarstva, preko aktivnosti usmjerenih na obnovu i razvitak turističkog sektora, kao gospodarske grane izuzetno važne za ukupno hrvatsko gospodarstvo. Po ocjeni zastupnika HBOR prednjači u smanjenju kamatnih stopa, pogotovo kad je riječ o stimuliranju izvoznika na otocima i na područjima od posebne državne skrbi. To bi trebalo utjecati i na ravnomjerniji razvitak gospodarstva u cijeloj državi. Založio se za to da se i u Državnom proračunu za iduću godinu osigura više sredstava za tu namjenu. Na kraju je najavio da će njegovi stranački kolege podržati predloženo Izvješće.

Banku treba dokapitalizirati

Dario Vukić (HDZ) upozorio je na činjenicu da Hrvatskoj nedostaje 3 mlrd. dolara za investicije koje su potrebne da bi se održao trend rasta bruto društvenog proizvoda iznad 5 posto. Osim toga, kod nas su u 95 posto slučajeva izvori financiranja razvoja gospodarstva uglavnom banke, za razliku od Amerike, Euro - zone i Japana, dok je nebankarski financijski sektor potpuno nerazvijen. Primjerice, u euro zoni i Americi trećina izvora financiranja su banke, druga trećina izdavanje korporativnih obveznica a treća investicijski fondovi.

U nastavku se osvrnuo na aktivu i pasivu HBOR-a koje ukupno iznose 8,4 mlrd.

kuna. Na dan 21. prosinca 2002. kapital je - kaže - iznosio 3 mlrd. i 649 mln. kuna (po Zakonu o HBOR-u trebao bi težiti 3,7 mlrd.) a obveze 4,8 mlrd. kuna. Primijetio je da su izvori financiranja sredstava koje HBOR posuđuje poslovnim bankama i drugim korisnicima ili drži kao depozit kod drugih banaka, također kreditna sredstva te da je ukupno inozemno zaduženje te institucije poraslo gotovo 40 posto. Stoga bi HBOR svakako trebalo dokapitalizirati, kako bi što bolje poslovao udovoljavajući zahtjevima i potrebama hrvatskog gospodarstva, posebice malog i srednjeg, kojeg sve intenzivnije prati. Bilo bi interesantno saznati na što se odnose depozitna sredstva od 900 mln. kuna, kaže zastupnik. Budući da su kamatne stope u HBOR-u osjetno manje od onih po kojima gospodarski subjekti posuđuju novac od poslovnih banaka, zanimaju ga kriteriji temeljem kojih se biraju oni koji će dobiti te kredite i kako se to odražava na ukupno hrvatsko gospodarstvo.

Danas, kad je obnova u Hrvatskoj pri završetku, glavna aktivnost ove Banke trebala bi biti usmjerena na razvitak.

Zastupnik smatra da bi HBOR, nakon uspješnog desetogodišnjeg rada, trebala postati isključivo razvojna banka. Drži, naime, da više ne bi trebala kreditirati javna poduzeća i razvoj infrastrukture jer to može raditi Vlada RH izdavanjem jamstava (što ona i čini). Druga je stvar, kaže, što nemamo informacije o tome koliko je jamstava izdala. Međutim, HBOR bi trebao prestati biti sredstvo kojim Vlada prikriva financijsko stanje države. Naime, ako Vlada ne želi ili misli da nije politički mudro dati garancije za brodogradnju, onda ih daje HBOR. To se, međutim, ne prikazuje kao ukupna zaduženost države već HBOR-a, a ustvari sve ide iz iste kase. Činjenica da ta institucija danas odobrava gospodarstvu više sredstava izravno nego preko poslovnih banaka je za svaku pohvalu, konstatira zastupnik. Mišljenja je, međutim, da nije pohvalno što je lani javnim poduzećima i javnom sektoru odobreno 2,7 mlrd. kredita.

Zadržan visok kreditni rejting

U zaključnom javljanju, u ime Kluba zastupnika SDP-a, **Tonči Žuvela** je, među ostalim, konstatirao da je HBOR i lani zadržao visok kreditni rejting, što je na neki način usklađeno s rejtingom hrvatske države. Izrazio je uvjerenje da će se on u budućnosti još i poboljšati, te da nas očekivani ulazak u EU u 2007. godini vodi u još stabilnije poslovanje. U takvim okolnostima HBOR će imati posve drugačiju, specifičnu ulogu, napominje Žuvela.

Banka više ne bi trebala kreditirati javna poduzeća i razvoj infrastrukture, jer to može raditi Vlada RH izdavanjem jamstava.

U nastavku je primijetio da djelovanje te institucije u 2002. godini prije svega karakterizira jačanje kreditnih i financijskih aktivnosti u okviru kreditiranja infrastrukturnih projekata, financijskog restrukturiranja trgovačkih društava te jedinica lokalne samouprave, zatim nastavka isplate sredstava po Programu organizirane obnove, provedbe Programa ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava te izravno kreditiranje poduzetnika i obrtnika početnika, što njegovi stranački kolege posebno pozdravljaju. Mišljenja su, naime, da je ponekad nužno "preskočiti" poslovne banke kao posrednike, jer se u praksi pokazalo da su nerijetko, zbog vlastitih interesa, programe i linije koje je HBOR po vrlo povoljnim uvjetima osiguravao hrvatskom gospodarstvu. Kao pozitivan trend spomenuo je i nastavak snižavanja kamatnih stopa koje se sve više približavaju razini onih u razvijenim zapadnim zemljama, te proširenje suradnje na području poticanja izvoza, zaključivanjem novih bilateralnih sporazuma o međusobnoj poslovnoj suradnji s izvoznim bankama i izvoznokreditnim agencijama. Po ocjeni esdepeovaca hvalevrijedna je i akcija obučavanja poduzetnika početnika. Ti su seminari dosad održani u Zagrebu, Splitu, Osijeku, Kninu, Sinju, Josipdolu i Donjem Lapcu a oni predlažu da se jedan održi i na otocima (npr. na Korčuli). Smatraju, inače, da je suradnja HBOR-a s poslovnim

bankama bila primjerena. Njihov glasno-govornik najavio je da će podržati ovo Izvješće.

Osigurati više sredstava za poticanje izvoza

U zaključnoj riječi **Anton Kovačev** je zahvalio sudionicima u raspravi na pohvalama, ali i savjetima i preporukama za buduće poslovanje. Posebno je pozdravio prijedlog zastupnika HSS-a da se u Proračunu osigura više sredstava za kapital HBOR-a te za poticanje izvoza, jer se bez toga neće moći održati ovako niska razina kamatnih stopa za gospodarstvo.

Točno je, kaže, da su krajem prošle godine depoziti kod banaka iznosili 900 mln. kuna. Naime, u studenome HBOR je izdao obveznice na strano tržište, tako da je ta uplata stigla u prosincu (u desetak dana do kraja godine nisu mogli potrošiti sva ta sredstva). Pojasnio je da sve manje rade preko poslovnih banaka jer one nemaju dovoljno razumijevanja, posebno za rizičnije programe razvitka malog

i srednjeg poduzetništva (napose kad se radi o početnicima). Međutim, kad surađuju s poslovnim bankama one su prvi katalizator za izbor programa koji će se

U Proračunu treba osigurati više sredstava za kapital banke te za poticanje izvoza, jer se bez toga neće moći održati ovako niska razina kamatnih stopa za gospodarstvo.

financirati. Pa i kad idu sami u kreditiranje nikad se ne donosi ishitrena odluka (uostalom, strani i domaći revizori provjeravaju im rejting najmanje dva puta godišnje). Naime, postupak odobravanja kredita rješava se na više razina. Zahtjeve najprije obrađuju referenti, zatim idu na kreditni odbor, potom ih razmatra uprava (proširena direktorima sektora), pa nadzorni odbor, a na kraju tehnička direkcija još provjerava osiguranje kredita. Prošle godine HBOR je s međunarodnim savjetnicima uspostavio

proces upravljanja rizicima ili tzv. "risk" menadžment na višoj razini od dosadašnje.

Što se, pak, tiče plasmana prema državnom sektoru, bilo da se radi o trgovačkim društvima koja su pretežito u državnom vlasništvu, ili javnim poduzećima, u Banci ne gledaju strukturu vlasništva, već ocjenjuju kvalitetu projekta i bonitet podnositelja zahtjeva, odnosno mogućnost vraćanja tog kredita.

Napomenuo je, među ostalim, da je 95 posto njihovih plasmana u brodogradnju, bilo da se radi o kreditima ili jamstvima, pokriveno jamstvom Republike Hrvatske koje potpisuje ministar financija. Sva ta jamstva se registrišu i predočuju Saboru, ali i misijama MMF-a.

Na kraju je rekao da HBOR može organizirati seminar za poduzetnike početnike na bilo kojem otoku i u bilo kojoj sredini gdje postoji interes za to.

Nakon toga je predsjedatelj, **Baltazar Jalšovec**, zaključio raspravu. **Budući da su zastupnici većinom glasova poduprli Godišnje financijsko izvješće HBOR-a za 2002. godinu, donesena je Odluka o potvrđivanju tog dokumenta.**

M.Ko.

IZVJEŠĆE MANDATNO-IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Većinom glasova (82 "za" i tri "suzdržana") zastupnikom Hrvatskog sabora postao je Josip Odak.

Predsjednik Mandatno-imunitetnog povjerenstva je pojasnio kako je smrću

zastupnika Ive Baice 1. lipnja ove godine prestao njegov mandat te da su ispunjeni uvjeti za početak zastupničkog mandata njegovog zamjenika Josipa Odaka.

Zastupnici su potom većinom glasova prihvatili prijedlog Mandatno-imunitetnog povjerenstva, a zastupnik Josip Odak je potom prisegnuo na novu dužnost.

M.S.

Izbori-imenovanja-razrješenja

Hrvatski sabor je većinom glasova prihvatio imenovanje zastupnice **Marije Lugarić** za potpredsjednicu Odbora za obitelj, mladež i šport te za člana Odbora za obrazovanje znanost i kulturu. Članom Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost većinom glasova postala je **Đurđa Adlešić**, a većinom glasova izabran je i Upravni

odbor Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj.

Predsjednik Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove dr.sc. **Vilim Herman** upoznao je zastupnike s prijedlozima imenovanja.

Zastupnici su se većinom glasova (73 "za", jedan "protiv" i 7 "suzdržanih") složili s prijedlogom da zastupnica **Mari-**

ja Lugarić (SDP) umjesto Zlatka Šešelja (SDP) postane potpredsjednicom Odbora za obitelj, mladež i šport te (73 "za", tri "protiv" i tri "suzdržana") članom Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu. Većinom glasova (68 "za", 6 "protiv" i 8 "suzdržanih") **Đurđa Adlešić (HSL)** imenovana je članom Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost

umjesto stranačkog kolege Joška Končića (HSLŠ). Saborska većina (62 "za", pet "protiv" i 11 suzdržanih) bila je i za imenovanje Upravnog odbora nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj u sastavu: na pri-

jedlog rektorskog zbora visokih učilišta Republike Hrvatske, **prof. dr. Ivo Babić**, na prijedlog javnih znanstveno-istraživačkih instituta, dr.sc. **Stjepan Marčelja**, na prijedlog Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, **akademik Antun Švajger**,

na prijedlog Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu prof.dr. **Rudolf Citovski**, na prijedlog ministra znanosti i tehnologije prof.dr. **Pero Lučin** i prof.dr. **Tomislav Cvitaš**.

M.S.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

STUDENSKI STANDARD

Uvođenje mjere prevencije u studentskim domovima

Na zastupničko pitanje **Marijane Petir (HSS)** vezano uz **sigurnost u studentskim domovima s naglaskom na problem preprodaje droge** odgovorilo je **Ministarstvo znanosti i tehnologije**.

Pitanje sigurnosti u domovima je vrlo bitno, pogotovo u Zagrebu zbog specifične situacije u Studentskom centru i nesigurnosti koje prate život u velikom gradu. Stoga ćemo o rješavanju tog pitanja pogotovo voditi računa. Neki preliminarni razgovori, navodi se dalje u odgovoru, vođeni su sa sanacijskim upraviteljem SC-a u Zagrebu te se nadamo da će konkretan dogovor o uvođenju određenih mjera sigurnosti (video nadzor i/ili uvođenje recepcionara) uskoro biti postignut.

Dio pitanja vezanog uz preprodaju droge bit će velikim dijelom riješen uvođenjem pojačanih mjera sigurnosti u studentske domove. Pitanje zlorabe droge u studentskim domovima je, međutim, znatno složenije, pogotovo imajući u vidu buru studentskih reakcija koje je prouzročio Vladin Nacionalni program za suzbijanje zlorabe opojnih droga u kojem se predviđa regularno testiranje studentske populacije u domovima na droge.

Krajem prošlog mjeseca održan je sastanak sa studentskim predstavnicima

i predstavnicima Studentskog centra u Vladinom Uredu za suzbijanje zlorabe opojnih droga gdje su se studenti jednoglasno izjasnili protiv testiranja i za naglašeno uvođenje mjera prevencije. Slijedom tog sastanka i naknadnih konzultacija s raznim studentskim udrugama, skloni smo udaljiti se od inicijalne ideje testiranja studenata u domovima i detaljnije razmotriti uvođenje pojačanih mjera prevencije. Studenti su se obvezali dostaviti konkretne prijedloge za prevenciju zlorabe opojnih droga koje ćemo, nakon što nam ih dostave, s njima zajednički razmotriti u Ministarstvu - kaže se zaključno u odgovoru Ministarstva.

UNUTARNJI POSLOVI

Radnopravni status službenih osoba POE

Na zastupničko pitanje **Branimira Glavaša (HDZ)** u vezi s **radom sigurnosnih službi** - odgovorila je **Vlada Republike Hrvatske**:

"Zakonom o sigurnosnim službama Republike Hrvatske osnovana je Protuobavještajna agencija, kao jedna od sigurnosnih službi, a koja je započela s radom 1. travnja 2002. godine, od kada se primjenjuje spomenuti Zakon.

Članak 93. Zakona potvrđuje kontinuitet rada novoosnovanog tijela državne uprave - Protuobavještajne agencije, u odnosu na Službu za zaštitu ustavnog poretka Ministarstva

unutarnjih poslova. Tako su na dan primjene Zakona zaposlenici SZUP-a postali službene osobe POE i nastavili raditi na zatečenim mjestima te zadržali plaće i dodatke na plaću do donošenja rješenja o rasporedu na poslove, koji će biti utvrđeni pravilnikom o unutarnjem redu Protuobavještajne agencije.

Reguliranje radnopravnog statusa službenih osoba POE bilo je direktno uvjetovano donošenjem državnog proračuna za 2003. godinu, s obzirom na to da je tijekom 2002. godine POA i dalje, u financijskom smislu, bila vezana uz sustav Ministarstva unutarnjih poslova.

Ako postoji temeljni zakonski propis o djelovanju sigurnosnih službi, u ovom slučaju Zakon o sigurnosnim službama, onda se ne može tvrditi da POA djeluje izvan sustava. Temeljem zakonske ovlasti, v.d. ravnatelja POE donio je, u listopadu 2002. godine, Naputak o načinu sigurnosnog djelovanja, kojim je detaljno razrađeno postupanje službenih osoba tijekom izvršenja zakonom predviđenih poslova i ovlasti.

Vlada Republike Hrvatske također ističe da je dovršena procedura imenovanja ravnatelja Protuobavještajne agencije i Obavještajne agencije, koje su imenovali Predsjednik Republike Hrvatske i predsjednik Vlade Republike Hrvatske, uz suglasnost Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskoga sabora.

Time su stvoreni svi preduvjeti za donošenje podzakonskih akata, čiji su prijedlozi pripremljeni i bit će uskoro doneseni.

M. M.

HUMANITARNA POMOĆ**Odabir na temelju informacija dobivenih diplomatskim putem**

Na zastupničko pitanje **Đurđe Adlešić (HSLŠ)** u vezi sa **slanjem humanitarne pomoći u Irak** odgovorila je Vlada Republike Hrvatske.

”Vlada RH osnovala je Krizni stožer Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom koordinacije aktivnosti pojedinih tijela državne uprave i poduzimanja kao i predlaganja hitnih intervencija mjera u slučajevima kriznih, političkih ili ratnih situacija u međunarodnim odnosima i drugih nepogoda svih vrsta. Predsjednik Kriznog stožera Vlade Republike Hrvatske je Ivica Račan, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, zamjenik predsjednika je dr.sc. Goran Granić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, a članovi su: Željka Antunović, potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica obrane, Šime Lučin, ministar unutarnjih poslova, Tonino Picula, ministar vanjskih poslova, prof.dr.sc. Mato Crkvenac, ministar financija, dr.sc. Ljubo Jurčić, ministar

gospodarstva, Davorko Vidović, ministar rada i socijalne skrbi, Radimir Čačić, ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo, mr.sc. Andro Vlahušić, ministar zdravstva, Božo Kovačević, ministar zaštite okoliša i prostornog uređenja, Roland Žuvanić, ministar pomorstva, prometa i veza i mr.sc. Božidar Pankretić, ministar poljoprivrede i šumarstva.

Krizni stožer Vlade Republike Hrvatske, prema tome, zadužen je za humanitarne aspekte pomoći Republike Hrvatske Iraku, što proizlazi i iz Odluke o dodjeli humanitarne pomoći stanovništvu ugroženom ratom u Iraku, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 3. travnja 2003. godine i kojom je zadužila Krizni stožer Vlade Republike Hrvatske za njezinu provedbu.

Vlada Republike Hrvatske namjerava stanovništvu ugroženom ratom u Iraku uputiti humanitarnu pomoć u visini od oko 20 milijuna kuna, a pomoć će se sastojati od deka, šatora, vreća za spavanje, brašna, šećera, poljskih ležajeva, posteljine i sredstava za dezinfekciju vode.

Kriterij odabira humanitarne pomoći bile su informacije dobivene diplomat-

skim putem o gorućim potrebama na područjima na kojima se odvijaju ratne operacije, kao i područjima koja se nalaze u neposrednoj blizini.

Na temelju navedene Odluke Vlade Republike Hrvatske, Krizni stožer Vlade Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 3. travnja 2003. godine, donio je Odluku o dodjeli humanitarne pomoći iračkom stanovništvu, u kojoj je pomoć specificirana po količinama i vrijednosti.

Dio pomoći već je upućen u Tursku, a ostali, veći dio, bit će upućen u Irak ovisno o mogućnostima prihvata i potrebama.

Krizni stožer Vlade Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 3. travnja 2003. godine, utvrdio je spremnost Republike Hrvatske za stavljanje na raspolaganje stručnog osoblja koje bi se uključilo u međunarodne aktivnosti na ublažavanje humanitarnih posljedica konflikata u Iraku, te je zadužio nadležna ministarstva da definiraju sastav, stručne profile i brojnost skupine stručnog osoblja, kako bi se o slanju takve pomoći mogla donijeti konačna odluka.

M.M.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Jasna Rodić, Mario Selnik, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rađa

TAJNICA REDAKCIJE: Božica Šolić

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: www.sabor.hr

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora